

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGIE ROZVOJE OBCE VELKÁ KRAŠ PRO LÉTA 2021 – 2027

Obec Velká Kraš

ZUJ – 553468

IČO – 00635855

STRATEGIE ROZVOJE OBCE VELKÁ KRAŠ PRO LÉTA 2021 – 2027 byla vytvořena v rámci projektu „Vytvoření strategických dokumentů pro Svazek obcí Mikroregionu Žulovska“, Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010019

Projekt

VYTVOŘENÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ PRO SVAZEK OBCÍ MIKROREGIONU ŽULOVSKA

je spolufinancován Evropskou unií.

Předmětem projektu je vytvoření 9 strategických dokumentů, které budou definovat cíle mikroregionu Žulovsko dle jeho preferencí a budou napomáhat k účelnému a efektivnímu naplnění cílů v oblasti strategického rozvoje.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SCHVALOVACÍ DOLOŽKA

STRATEGII ROZVOJE OBCE VELKÁ KRAŠ PRO LÉTA 2021 – 2027 jako výstup projektu „Vytvoření strategických dokumentů pro Svazek obcí Mikroregionu Žulovska“, Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010019 schválila Členská schůze Svazku obcí Mikroregionu Žulovska.

Datum schválení:

Číslo usnesení:

František Kadlec
předseda svazku obcí

STRATEGIE ROZVOJE OBCE VELKÁ KRAŠ PRO LÉTA 2021 – 2027 jako program rozvoje obce schválilo v souladu s § 84 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, Zastupitelstvo obce Velká Kraš.

Datum schválení:

Číslo usnesení:

Ing. Zdeněk Zátopek
starosta obce Velká Kraš

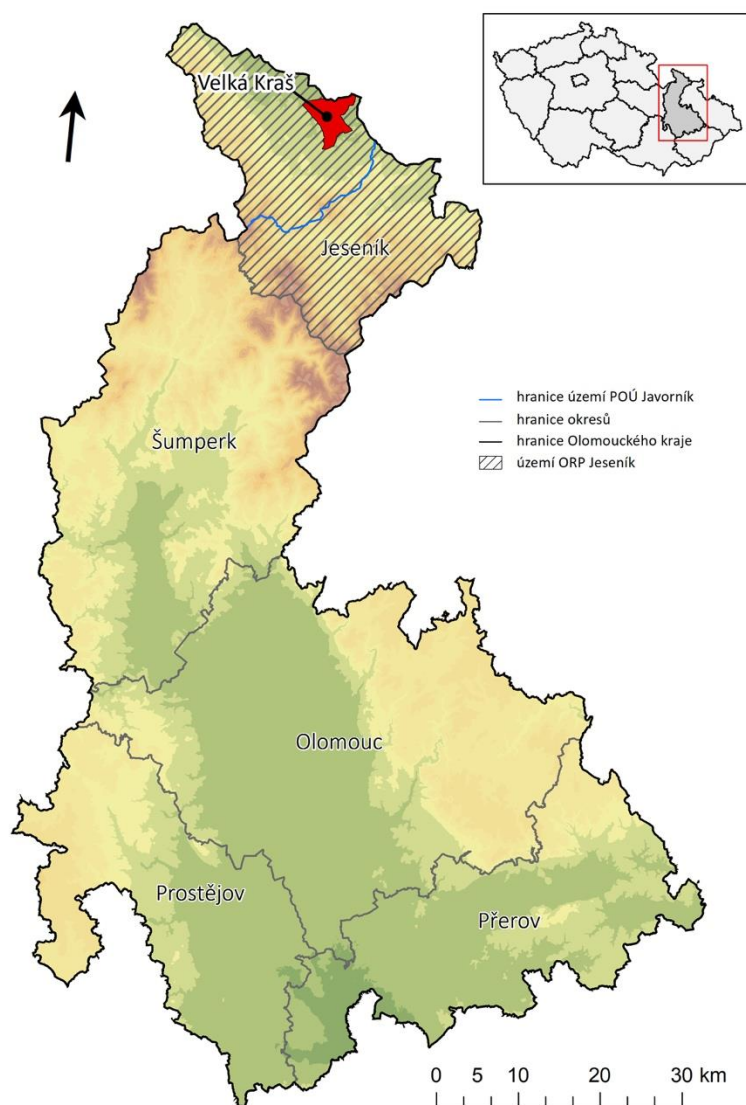
OBSAH

ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCE	5
SOCIÁLNÍ PILÍŘ	6
OBYVATELSTVO.....	6
BYDLENÍ	10
OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	12
VZDĚLÁVÁNÍ.....	12
ZDRAVOTNICTVÍ	12
SOCIÁLNÍ SLUŽBY.....	13
KULTURA, SPORT A VOLNOČASOVÁ AKTIVITA	15
OSTATNÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ OBCE	15
EKONOMICKÝ PILÍŘ	17
EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO, ZAMĚSTNANOST	17
EKONOMICKÉ SUBJEKTY	21
CESTOVNÍ RUCH.....	23
ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ	24
DOPRAVA	24
CYKLODOPRAVA	26
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	27
ELEKTRICKÁ ENERGIE.....	27
ZÁSOBOVÁNÍ VODOU.....	27
KANALIZACE.....	27
ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM	27
ZÁSOBOVÁNÍ TEPEM	27
TELEKOMUNIKACE.....	27
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	29
ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	32
SUCHO	32
ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ	34
OCHRANA PŮDY	37
SVAHOVÉ NESTABILITY	39
RADONOVÉ RIZIKO	39
INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ	40
ORGANIZACE A ŘÍZENÍ OBCE	40
HOSPODAŘENÍ A MAJETEK OBCE.....	40
VYUŽITÍ DOTAČNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ	41
BEZPEČNOST	41
VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY	43
AKTIVITA OBČANŮ PŘI SPRÁVĚ VĚCÍ VĚREJNÝCH.....	47
VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	51
SWOT ANALÝZA	62
VIZE.....	65
AKTIVITY	66
CÍL 1: ROZVOJ TECHNICKÉ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY V OBCE	66
Opatření 1.1 Technická infrastruktura	66
Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura.....	67
CÍL 2: ROZVOJ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI, SLUŽEB A PODPORA PODNIKÁNÍ V OBCE	68
Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví obce	68
Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel obce	69
Opatření 2.3 Infrastruktura pro volnočasové aktivity	69

Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu v obci	70
CÍL 3: PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	72
Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství v obci	72
Opatření 3.2 Péče o životní prostředí v obci	73
CÍL 4: KOMUNITNÍ ŽIVOT V OBCI	74
Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života v obci	74
Opatření 4.2 Otevřená správa vedení obce.....	75
IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE OBCE PRO LÉTA 2021 – 2027	77
MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ.....	77
AKTUALIZACE	77
FINANCOVÁNÍ REALIZACE STRATEGIE.....	77
PLÁN KOMUNIKACE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	78
VAZBA NA OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2021 – 2027	78
OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ.....	78
Specifický cíl 2.1 Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury.....	78
Specifický cíl 2.2 Zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností.....	78
Specifický cíl 2.3 Podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, od předškolního vzdělávání a péče, přes všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po terciární úroveň, jakož i vzdělávání a studium dospělých včetně usnadnění vzdělávací mobility pro všechny	80
OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	82
Specifický cíl 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti	82
Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů	82
Specifický cíl 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám	83
Specifický cíl 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou	84
Specifický cíl 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství	84
INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	86
Specifický cíl 1.1: Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády.....	86
Specifický cíl 2.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility	87
Specifický cíl 2.2: Posílení ochrany přírody, biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění	88
Specifický cíl 4.1: Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury.....	89
Specifický cíl 4.2: Posílení sociálně-ekonomické integrace marginalizovaných komunit, migrantů a znevýhodněných skupin pomocí integrovaných opatření včetně bydlení a sociálních služeb.....	90
Specifický cíl 4.3: Zajištění rovného přístupu ke zdravotní péči pomocí rozvoje infrastruktury, včetně primární péče	91
Specifický cíl 4.4: Posílení role kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a v sociálních inovacích	91
Specifický cíl 5.1: Podpora integrovaného, sociálního, hospodářského a environmentálního rozvoje a kulturního dědictví, cestovního ruchu a bezpečnosti mimo městská území	93
AKČNÍ PLÁNY.....	95
AKČNÍ PLÁN 2021 – 2022	95
ZPRACOVÁNÍ ROZVOJOVÉ STRATEGIE OBCE	98

ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI

Obec Velká Kraš se nachází na území Olomouckého kraje, v okrese Jeseník. V rámci administrativního členění České republiky spadá obec do stejnojmenného správního obvodu obce s rozšířenou působností Jeseník, funkci pověřeného obecního úřadu vykonává pak pro obec Velkou Kraš město Javorník. Obec je tvořena čtyřmi katastrálními územími, a to katastrálním územím Fojtova Kraš, katastrálním územím Hukovice u Velké Kraše, katastrálním územím Malá Kraš a katastrálním územím Velká Kraš. Celkem se obec rozprostírá na území o velikosti zhruba 2 150 ha. Z celkové výměry území obce je zhruba 1 300 ha využíváno pro zemědělské účely. Zbýlých 850 ha je využíváno pro nezemědělské účely, z toho téměř 660 ha tvoří lesní pozemky, 20 ha vodní plocha a 32 ha tvoří zastavěná plocha. Z větších sídel je obci nejbližší město Javorník, jehož dojezdová vzdálenost činí 11 km a dále okresní město Jeseník s dojezdovou vzdáleností 22 km. Dojezdová vzdálenost krajského města Olomouce činí 115 km.

Obrázek 1 Poloha obce v rámci administrativního členění České republiky

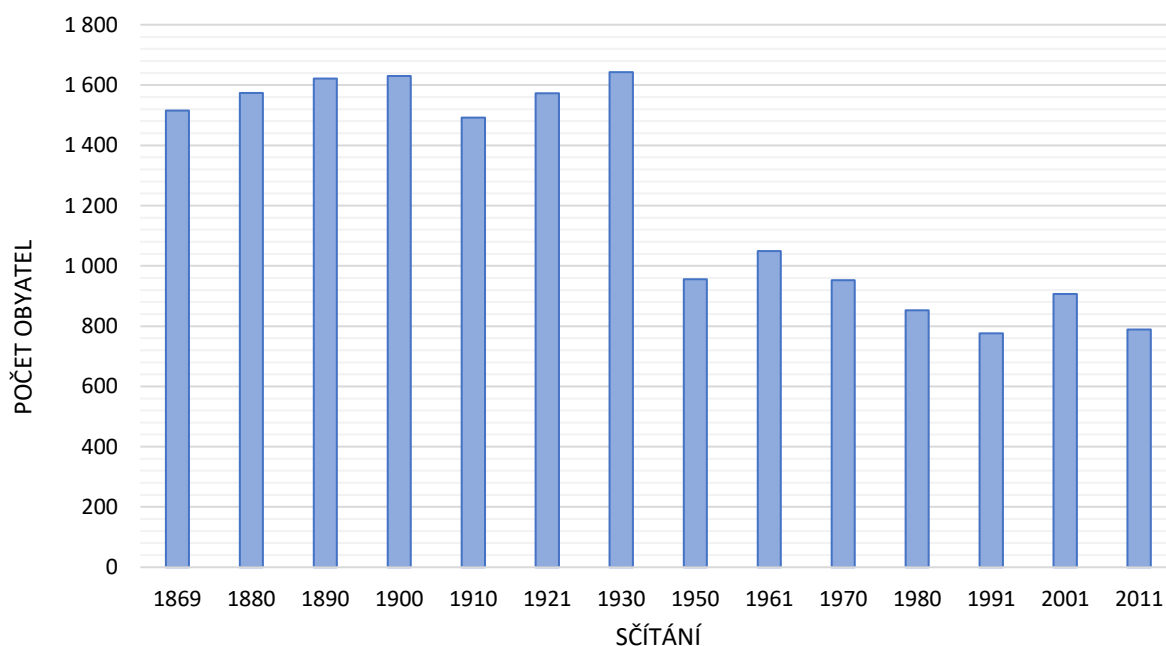
Zdroj: vlastní zpracování

Obec Velká Kraš má bohatou historii. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1291, kdy bylo Jesenicko kolonizováno vratislavskými biskupy. Za husitských válek měla Velká Kraš stejný osud jako Vidnava, která byla dobyta a vypálena husitskými vojsky. Na pomalém rozvoji obce po získání dispozičního práva se podepsala také třicetiletá válka, která rozvoj v obci na značnou dobu pozastavila. Mimo to se však obec potýkala také s morovou epidemií. V 16. století se Velká Kraš při dělení Slezska stala pohraniční obcí a zaměřovala se především na zemědělskou činnost. V 19. století se stala obec Velká Kraš samostatnou obcí, ale vsi (Fojtova Kraš, Malá Kraš a Hukovice), které jsou v současnosti součástí obce, byly k obci připojeny o téměř 20. let později. Za druhé světové války byly v obci zřízeny dva menší zajatecké tábory. Po odsunu německého obyvatelstva byla obec poměrně uspokojivě osídlena a obci zůstal zachován zemědělský charakter. V roce 1976 byla obec Velká Kraš připojena k městu Vidnavě, v roce 1990 se však opět osamostatnila. V roce 2003 byl v obci vybudován památník obětem válek a násilí. Obec Velká Kraš je členem Mikroregionu Žulovsko, dále Sdružení měst a obcí Jesenicka, Sdružení obcí střední Moravy a od roku 1997 je také členem Euroregionu Praděd. Velká Kraš je v dnešní podobě součástí Olomouckého kraje, okresu Jeseník, spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností Jeseník a patří pod obec s pověřeným obecním úřadem Javorník.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ

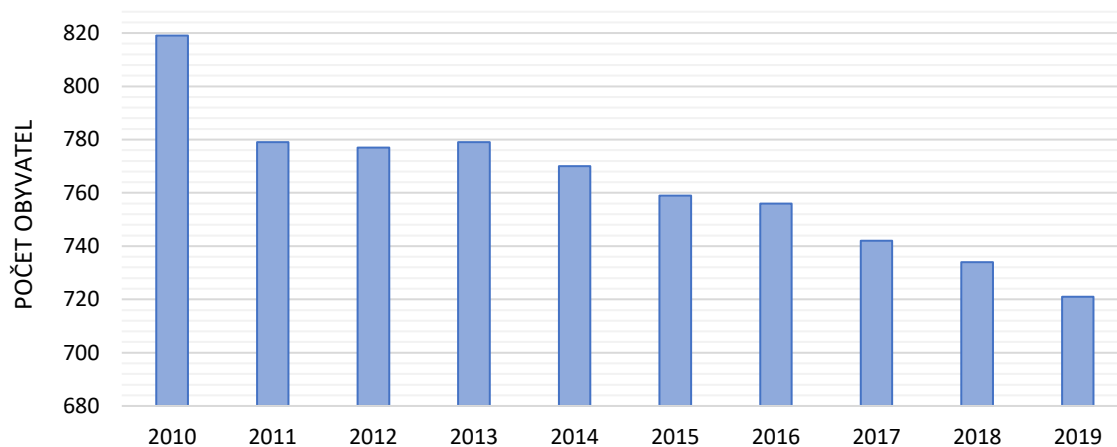
OBYVATELSTVO

Na obrázku 2 – Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel dle jednotlivých Sčítání lidu, je znázorněn dlouhodobý vývoj obyvatelstva v obci Velká Kraš od prvního sčítání lidu v roce 1869 do doposud posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Z obrázku je patrný odliv německého obyvatelstva v poválečném období. Od tohoto období je v obci pozorován víceméně konstantní vývoj počtu obyvatel. V současné době patří obec Velká Kraš do velikostní kategorie obcí, které mají 500 až 1 000 obyvatel. Takových obcí se nachází v Olomouckém kraji celkem 109 z celkového počtu 402 obcí, 8 z nich, z celkového počtu 24 obcí, se pak nachází v okrese Jeseník. V rámci okresu je obec Velká Kraš 13. největší obcí.

Obrázek 2 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel dle jednotlivých Sčítání lidu v obci Velká Kraš

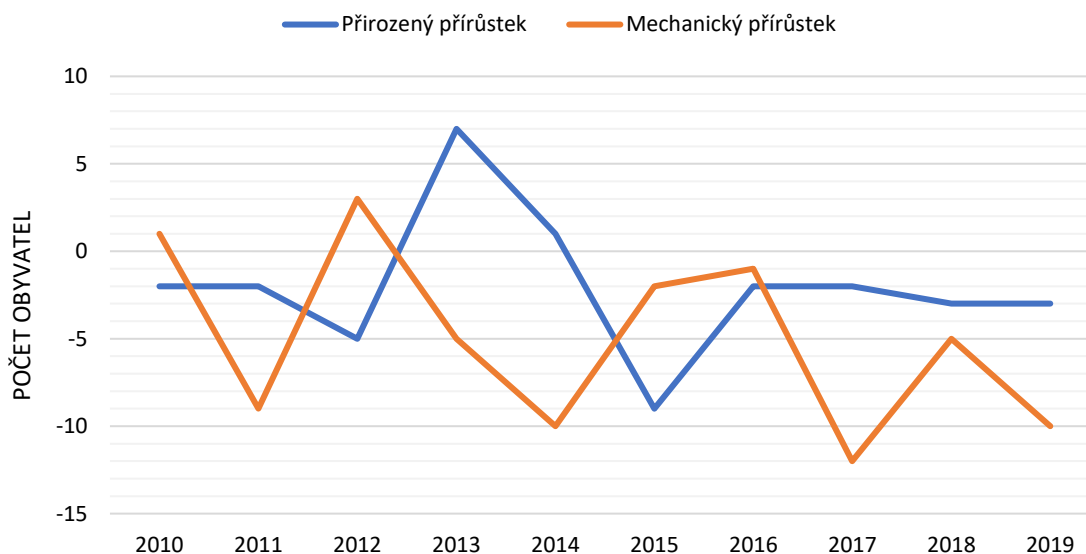
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Obrázek 3 Vývoj počtu obyvatel v obci Velká Kraš v letech 2010–2019

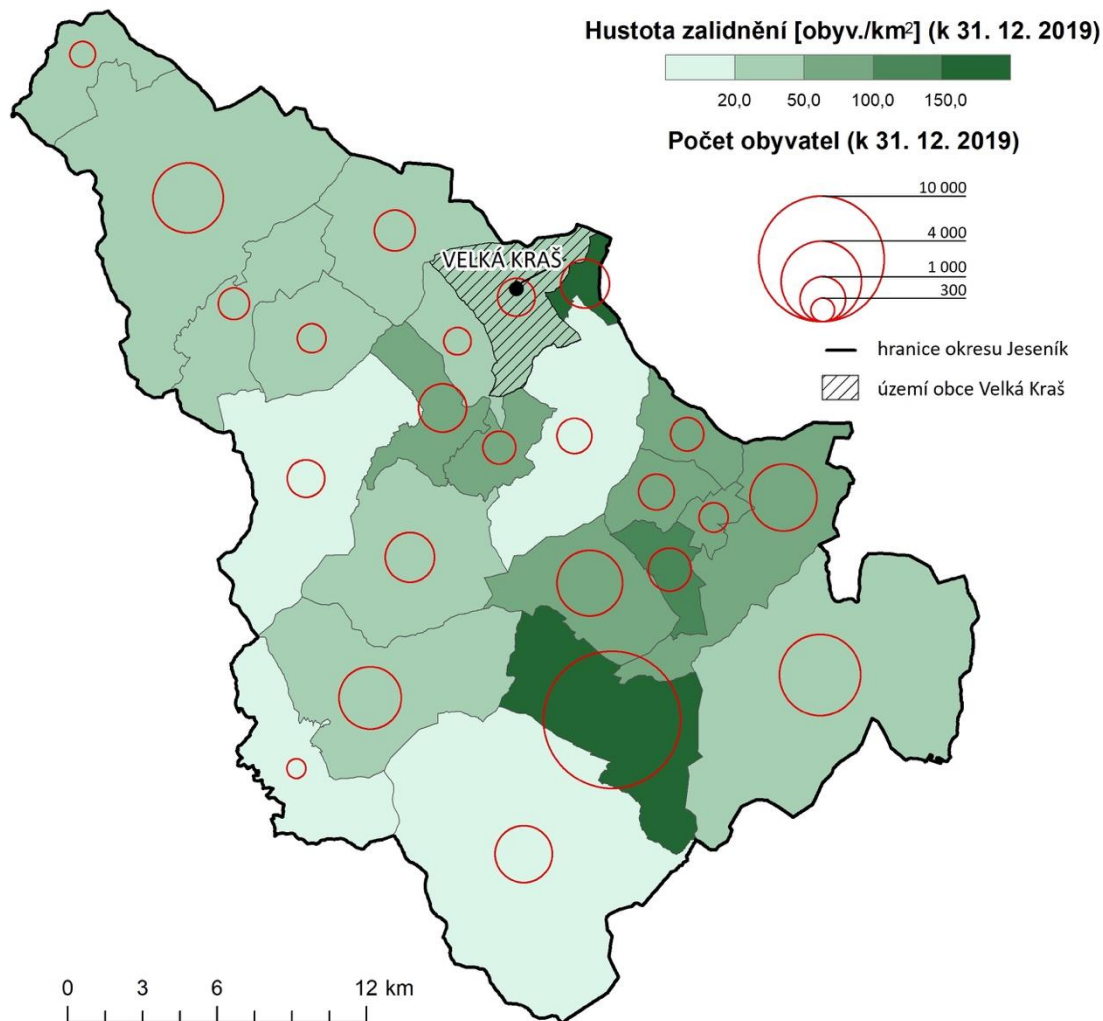
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Pokles počtu obyvatel v obci je způsoben především záporným přirozeným přírůstkem, převažuje tak počet zemřelých obyvatel nad živě narozenými. Kladný přirozený přírůstek, tedy převaha narozených nad zemřelými, lze pozorovat v poslední dekádě pouze v roce 2013 a v roce 2014. Na úbytku obyvatelstva obce se také podílí záporný mechanický přírůstek. Průměrně se každoročně v obci Velká Kraš ve sledovaném období narodilo 7 dětí a zemřelo 9 osob.

Obrázek 4 Mechanický a přirozený přírůstek obyvatel obce Velká Kraš v letech 2010–2019

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

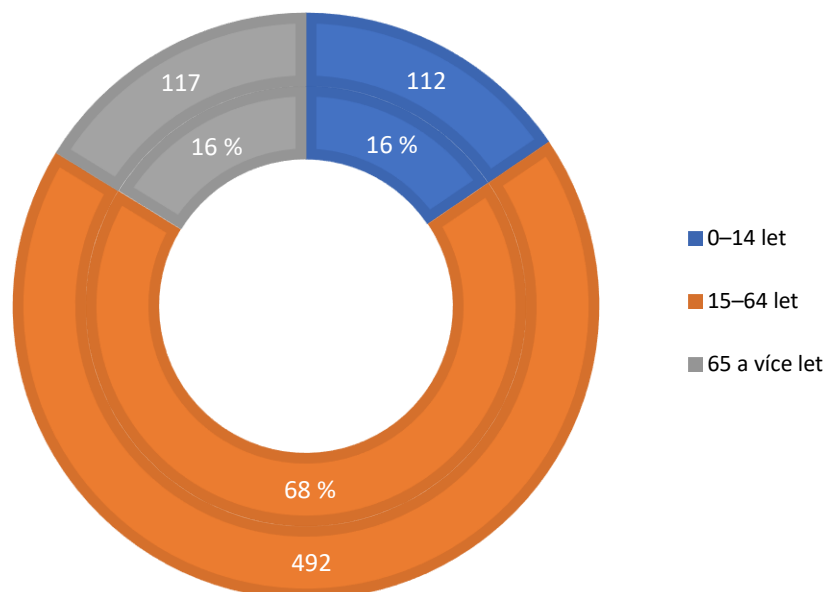
Obrázek 5 Hustota zalidnění v obcích okresu Jeseníku v roce 2019

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Hustota zalidnění v obci Velká Kraš činila v roce 2019 33,6 obyvatel na 1 km². V rámci okresu Jeseník se jedná o nižší podprůměrnou hodnotu. Ta v okrese Jeseník dosahuje hodnoty 67,8 obyvatel na km². V porovnání s populačně srovnatelnými obcemi, jako jsou Bernartice (30,2 obyvatel na km²), Skorošice (15,5 obyvatel na km²) nebo Supíkovice (72,4 obyvatel na km²) dosahuje obec Velká Kraš druhé nejvyšší hodnoty. V rámci okresu Jeseník se však obec Velká Kraš řadí s touto hodnotou hustoty zalidnění na 17. místo.

Při pohledu na věkovou strukturu obyvatelstva obce jasně převažuje podíl obyvatelstva v produktivním věku (68 %), tj. ve věku 15–64 let. Obyvatelstvo v poproduktivním věku nepatrně převyšuje obyvatelstvo v předproduktivním věku. Na celkovém počtu obyvatel se však obě věkové skupiny podílejí 16 %. Stav obyvatelstva ve věku 0–14 let je každoročně relativně konstantní, v současné době se udržuje na 16 % z celkového počtu obyvatel obce. Každoročně je však pozorován také pokles obyvatelstva ve věku 15–64 let, kterých je v celkovém počtu obyvatel 68 %. Relativně konstantní je také počet obyvatel ve věku 65 a více let, kteří tvoří 16 % z celkového počtu obyvatel. Index stáří na

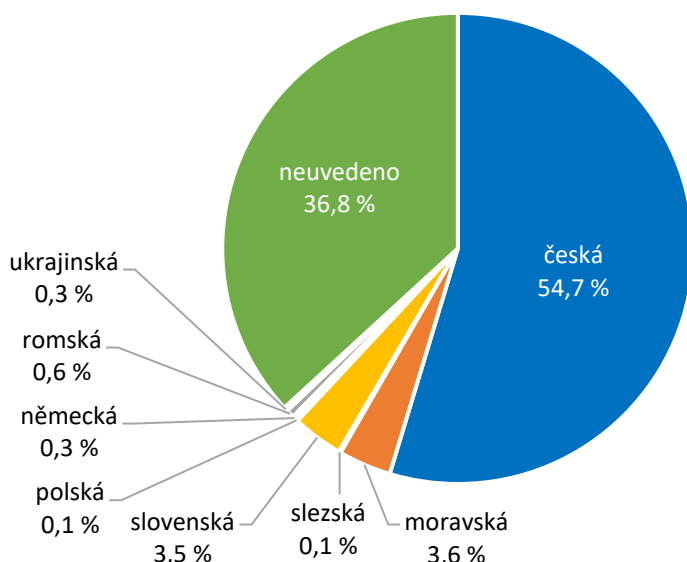
území obce dosahuje hodnoty 104,5, počet osob v poproduktivním věku (65 a více let) tedy nepatrně převyšuje počet osob ve věku předproduktivním (0–14 let).

Obrázek 6 Věková struktura obyvatelstva obce Velká Kraš k 31.12.2019

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Co se týče národnostního složení obyvatelstva, na území obce se dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 více než polovina obyvatelstva přihlásila k české, moravské nebo slezské národnosti. Z národnostní menšiny se na území obce vyskytují příslušníci především slovenské národnosti (3,5 %). Zastoupení jiných menšin, jako je polská, ukrajinská, ruská nebo romská nepřesahují na celkovém počtu obyvatel obce jedno procento.

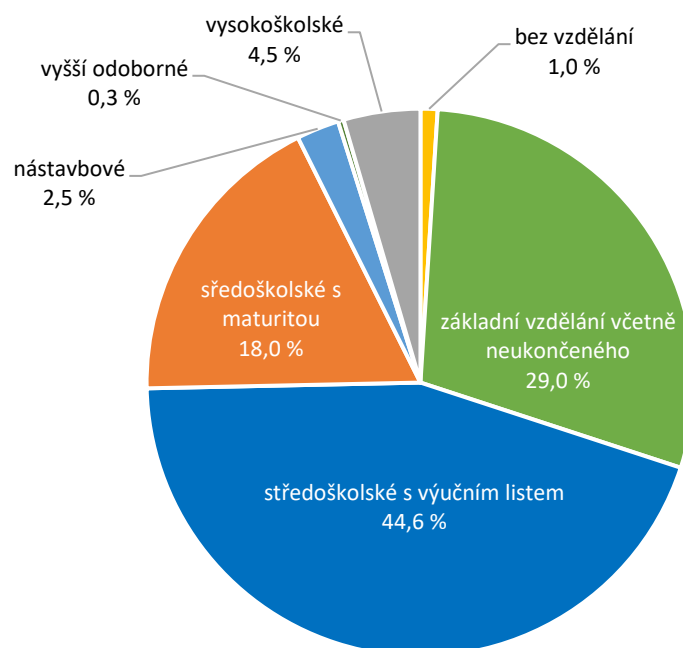

Obrázek 7 Národnostní složení v obci Velká Kraš k 26.3.2011

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na území obce Velká Kraš žilo dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 celkem 789 obyvatel. Z celkového počtu obyvatel disponuje 29,0 % obyvatel nejvýše základním vzděláním, a to včetně

neukončeného základní vzdělání. Na vzdělání středoškolské s výučním listem dosáhlo celkem 44,6 %, na středoškolské vzdělání s maturitou pak 18,0 %. Na vysokoškolské vzdělání dosáhlo z celkového počtu obyvatel obce 4,5 %, z nichž 1,2 % dosáhlo bakalářského vzdělání a 3,4 % vzdělání magisterského. Do statistiky vzdělanostní struktury byly zahrnuty v rámci Sčítání lidu, domů a bytů pouze osoby, které dosáhly věku 15 let. V porovnání vzdělanostní struktury obyvatelstva s předchozím sčítání je možné pozorovat nárůst podílu vysokoškoláků, a to zhruba o 2 % a pokles podílu osob se základním vzděláním včetně neukončeného zhruba o 7 %. Zbylé kategorie vzdělanostní struktury vykázaly v rámci obou sčítání téměř totožné výsledky.

Obrázek 8 Vzdělanostní struktura obyvatel v obci Velká Kraš k 26.3.2011

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Při rozdělení obyvatelstva dle náboženské víry převažují v obci Velká Kraš věřící, kteří se nehlásí k žádné církvi ani náboženskému společenství (9,4 %) společně s věřícími, kteří se hlásí k římskokatolické církvi (4,6 %). Zbýlá vyznání na území obce nedosahují ani jednoho procenta z celkového počtu obyvatel. Na území správního obvodu ORP Jeseník je evidováno celkem 14 sociálně vyloučených lokalit. V porovnání se sousedními ORP je tento počet nejvyšší. Na území SO ORP Šumperk se nachází 10 sociálně vyloučených lokalit, SO ORP Bruntál vykazuje 10 sociálně vyloučených lokalit a SO ORP Krnov 8 sociálně vyloučených lokalit. V porovnání počtu obyvatel sociálně vyloučených lokalit se sousedícím ORP je však ORP Jeseník na druhém místě s nejnižším počtem obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách.

BYDLENÍ

Domovní fond evidovaný v obci Velká Kraš při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 vykazuje celkem 223 domů určených k bydlení. Z celkového počtu domů určených k bydlení je jich 200 rodinných a 23 bytových. Na území obce je pak z celkového počtu domů 198 obydleno, z toho 170 domů rodinných. Celkem se tak v obci nachází 33 neobydlených domů s 35 byty. Téměř 74 % existujících domů v obci vlastní fyzické osoby. Průměrné stáří obydlených domů na území obce je 63,3 let. Jediné byty na území obce byly postaveny v roce 2014. Technické vybavení domů v obci ilustruje tabulka 1. Téměř 65 %

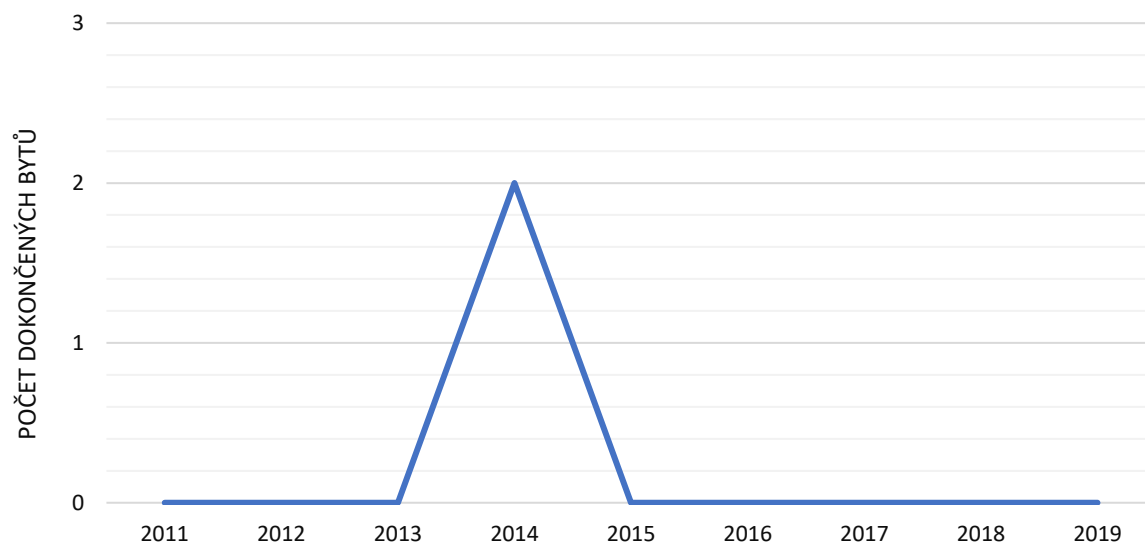
všech domů na území obce Velká Kraš disponuje pouze jedním bytem, necelých 23 % pak vykazuje počet bytů v rozmezí 2 až 11 bytů. Naprostá většina domů disponuje maximálně dvěma podlažími.

Tabulka 1 Technické vybavení domů v obci Velká Kraš dle SLDB 2011

Technické vybavení	Počet napojených domů
Přípoj na kanalizační síť	0
Vodovod	172
Plyn	34
Ústřední topení	140

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na území obce Velká Kraš je evidováno dle SLDB 2011 celkem 332 bytů, z čehož 297 je obvykle obydlených. V rodinných domech se nachází celkem 229 bytů, v bytových domech pak 93 bytů. Necelých 65 % všech bytů je vlastněno fyzickými osobami. Byty ve vlastnictví fyzických osob pak převažují nad byty nájemními. Rozsah bytové výstavby je v jednotlivých letech dlouhodobě nízký, což je patrné z obrázku 9. Největší a zároveň dlouhodobě jediný nárůst počtu dokončených bytů po posledním Sčítání v roce 2011 zaznamenala obec Velká Kraš jen v roce 2014, kdy byly v obci dokončeny 2 byty.

Obrázek 9 Bytová výstavba v obci Velká Kraš

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

OBČANSKÁ VYBAVENOST

VZDĚLÁVÁNÍ

Na území obce Velká Kraš se nachází mateřská škola. První zmínky o mateřské škole v obci pochází z roku 1977–1978. Mateřská škola disponuje dvěma třídami a její maximální kapacita je 60 dětí. Ve sledovaném období je tak mateřská škola ve Velké Kraši každoročně téměř z poloviny nenaplněna. Od roku 1983 se nachází v budově bývalé základní školy.

Tabulka 2 Počet dětí navštěvujících mateřskou školu v obci Velká Kraš

Školní rok	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Počet dětí MŠ k 30. září	26	30	30	33	33

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

Mateřská škola disponuje mimo dvou hlavních třídy také šatnou, školní jídelnou společně s výdejnou jídel a dvěma třídami určenými k odpočinku. Mimo jiné disponuje budova mateřské školy také tělocvičnou, která je využívána především k aktivnímu pohybu dětí. Během nepříznivého počasí pak slouží k náhradním tělovýchovným činnostem. Mateřská škola se aktivně podílí na několika projektech a disponuje certifikátem uděleným za pomoc při veřejné sbírce fondu Sidus o.p.s., který je určen pro nákup přístrojů do dětských zdravotnických zařízení. Každoročně pořádá mateřská škola nespočet akcí, mezi které patří například Drakiáda, Noc s Andersenem, přehlídky kroužků, besídky nebo divadelní představení.

ZDRAVOTNICTVÍ

V obci nejsou přítomna žádná zařízení zdravotní péče. Obyvatelé obce tak musí za zdravotními službami dojíždět do Vidnavy (dojezdová vzdálenost zhruba 2 km), Žulové (dojezdová vzdálenost 9 km), Javorníku (dojezdová vzdálenost 11 km) nebo Jeseníku (dojezdová vzdálenost 22 km). Návštěva některých zdravotních zařízení, jako je například zubní lékařství, je tedy z důvodu jejich absence přímo v obci spojena s nezbytným dojížděním. Nejblíže se obci Velká Kraš nachází město Vidnava, kde je přítomna zdravotní péče jako jsou gynekologie, praktické lékařství pro děti a dorost, všeobecné praktické lékařství a jeden subjekt specializované zdravotní péče nebo město Žulová, které nabízí 2 subjekty poskytující všeobecné praktické lékařství pro dospělé, 1 subjekt poskytující praktické lékařství pro děti a dorost, 1 subjekt poskytující služby v oblasti zubního lékařství a dalších 5 subjektů poskytující specializovanou zdravotní péči. Město Javorník, které je pro obec Velkou Kraš také obcí pověřeným obecním úřadem nabízí 3 subjekty poskytující všeobecné praktické lékařství, 1 subjekt poskytující praktické lékařství pro děti a dorost, 1 subjekt poskytující zubní lékařství, 1 subjekt v oboru gynekologie a porodnictví a 10 subjektů poskytující specializovanou péči. Okresní město Jeseník pak nabízí pro obyvatele obce Velké Kraše 7 subjektů všeobecného praktického lékařství, 5 subjektů praktického lékařství pro děti a dorost, 22 subjektů zubního lékařství, 3 subjekty v oboru gynekologie a porodnictví a dalších 47 subjektů specializované péče. Ve městě Jeseníku se také nachází Jesenická nemocnice poskytující lůžkovou i ambulantní zdravotní péči ve spádové oblasti okresu Jeseník a je zároveň jediným poskytovatelem akutní lůžkové zdravotní péče v regionu. Obec Velká Kraš patří do spádové oblasti výjezdové základny Jeseník, která poskytuje denní i noční rychlou zdravotní i rychlou lékařskou pomoc

a dále do spádové oblasti výjezdové základny Javorník, která poskytuje denní i noční rychlou zdravotní pomoc.

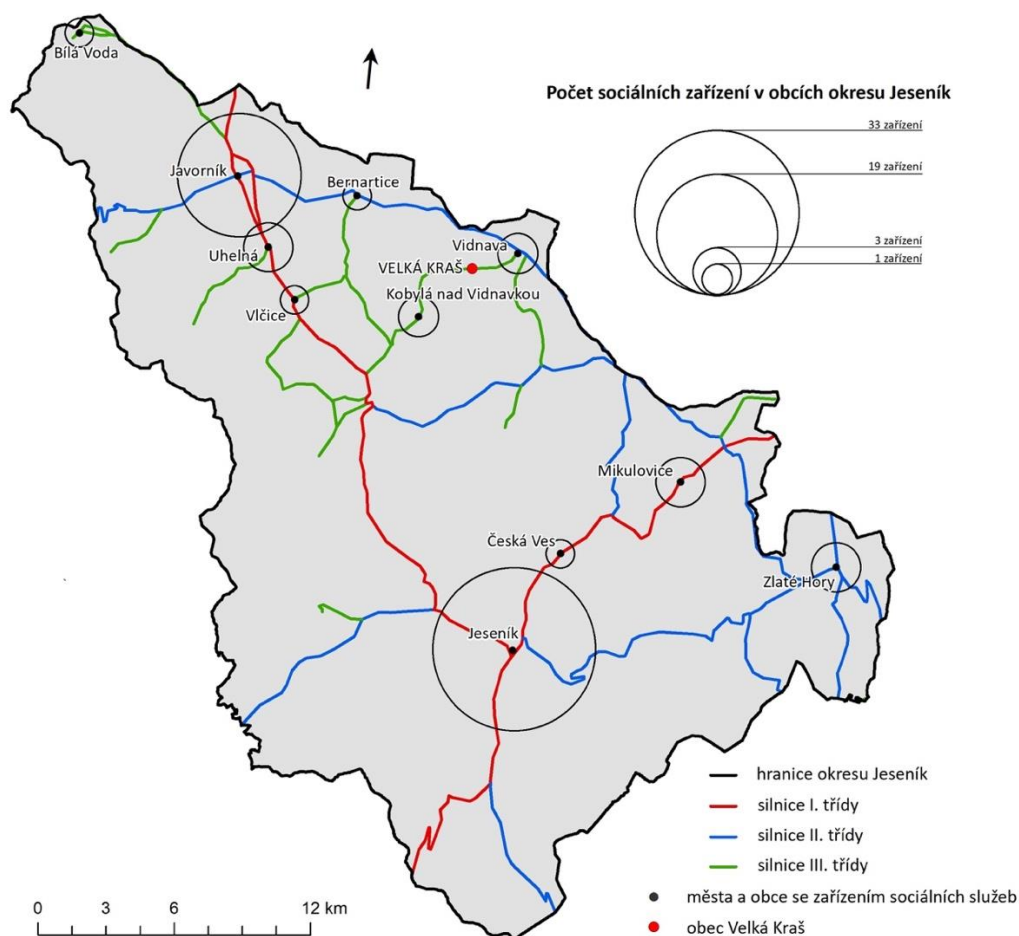
Tabulka 4 Počet poskytovatelů zdravotních služeb ve městě Javorníku, Jeseníku, Vidnavě a Žulové

Město	Všeobecné praktické lékařství pro dospělé	Praktické lékařství pro děti a dorost	Zubní lékařství	Gynekologie a porodnictví	Specializovaná péče
Javorník	3	1	1	1	10
Jeseník	7	5	22	3	47
Vidnava	1	2	0	1	1
Žulová	2	1	1	0	5

Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb – ÚZIS ČR, vlastní zpracování

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Na území obce Velká Kraš se nenacházejí žádná zařízení poskytující sociální služby. V tabulce 5 je znázorněn počet zařízení poskytující sociální služby na území okresu Jeseník. Celkem se jich zde nachází 69, z toho 33 se jich nachází v okresním městě Jeseníku a 19 ve městě Javorníku. Sociální služby v okrese poskytuje celkem 43 poskytovatelů. Rozložení zařízení v jednotlivých obcích pak znázorňuje obrázek 10.

Obrázek 10 Lokalizace a počet sociálních zařízení v okrese Jeseník

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní zpracování

Tabulka 5 Počet zařízení sociálních služeb na území okresu Jeseník v roce 2018

Sociální služba	Počet zařízení	Název poskytovatele
Denní stacionáře	2	- Centrum sociálních služeb Jeseník - Denní stacionář Šimon, Jeseník
Domovy pro seniory se zdravotním postižením	1	Domov Sněženka Jeseník, příspěvková organizace
Domovy pro seniory	8	- Centrum sociálních služeb Jeseník - Domov důchodců, Zlaté Hory - Domov pro seniory, příspěvková organizace, Javorník - Domov pokojného stáří sv. Hedviky, Vidnava - Domov pokojného stáří sv. Františka, Žulová - Dům S.M. Stanislavy Ernstové, Bílá Voda
Domovy se zvláštním režimem	2	- Charitní dům sv. Anežky, Vidnava - Centrum sociálních služeb Jeseník
Chráněné bydlení	2	Centrum sociálních služeb Jeseník
Azylové domy	6	- Azylový dům pro osamělé rodiče s dětmi, Jeseník - Azylový dům pro muže a ženy, Jeseník - ESTER z.s., Javorník
Domy na půl cesty	1	Diakonie ČCE – středisko v Sobotíně, Jeseník
Nízkoprahová denní centra	1	Boéthéia – společenství křesťanské pomoci, zapsaný spolek, Jeseník
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3	Darmoděj z.ú., Jeseník
Noclehárny	2	Boéthéia – společenství křesťanské pomoci, zapsaný spolek, Jeseník
Terapeutické komunity	2	ESTER z.s., Javorník
Odborné sociální poradenství	3	- Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, organizace Jeseník - Poradna pro rodinu Jeseník - Sociální poradna SONS ČR, Jeseník
Sociální terapeutické dílny	6	- ZAHRADA 2000 z.s., Jeseník - ESTER z.s., Javorník
Centra sociálně rehabilitačních služeb	7	- ZAHRADA 2000 z.s., Jeseník - ESTER z.s., Javorník
Služby následné péče	2	Darmoděj z.ú., Jeseník
Terénní programy	4	- Člověk v tísni, o.p.s., Jeseník - ESTER z.s., Javorník - Darmoděj z.ú., Jeseník
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, Pracoviště SONS ČR – Jeseník

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	8	• Člověk v tísni, o.p.s., Jeseník • Damoděj z.ú., Jeseník • ESTER z.s., Javorník
Pečovatelská služba	5	• Centrum sociálních služeb Jeseník • Domov důchodců, Zlaté Hory • Charita Jeseník • Obec Česká Ves – Dům s pečovatelskou službou • SOUŽITÍ 2005, o.p.s. Jeseník
Osobní asistence	1	• Maltéžská pomoc, o.p.s. Jeseník
Kontaktní centra	1	• Darmoděj z.ú., Jeseník
Intervenční centra	1	• Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Poradna pro rodinu Jeseník
Celkem	69 zařízení	43 poskytovatelů

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní zpracování

Sociální služby jsou v obci plánované v rámci Komunitního plánování sociálních služeb Jesenicka od roku 2003. Realizace v oblasti sociálních služeb jsou v současnosti řešeny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenicku pro období 2018 až 2020. Obec Velká Kraš v rámci Svazku obcí Mikroregionu Žulovska také každoročně stanovuje rozpočet, ve kterém jsou vyčleněny finance na podporu sociálních služeb a plánování. Z rozpočtu mikroregionu je například financován projekt „Domov je základ“ s aktualizací v roce 2020 „Domov je základ II“. Ten slouží na podporu prevence ztráty bydlení a podporu sociálního bydlení.

KULTURA, SPORT A VOLNOČASOVÁ AKTIVITA

V obci Velká Kraš se nachází veřejná knihovna, která je přístupná čtenářům pravidelně každé pondělí od 15 do 16.30 hodin. V letních měsících je pak knihovna uzavřena. Knihovna pořádá také několik akcí jak pro děti, tak i dospělé občany.

Nejvýznamnější kulturní nemovitou památkou v obci je mimo jiné římskokatolický filiální kostel svatého Floriána. Neméně důležitý je také kostel Panny Marie. Z přírodních památek stojí za zmínku skalní město Smolný vrch společně s přírodní památkou – vrcholovou částí Smolného vrchu Venušinyisky.

Sportovní aktivity je možné vykovávat v místní tělocvičně. Lze zde využít sportovní aktivity, jako jsou volejbal, nohejbal, basketbal a další. Zařízení tělocvičny společně s fotbalovým hřištěm v obci využívá mimo jiné fotbalový klub Jiskra Velká Kraš. V obci se mimo tělocvičnu nachází také venkovní koupaliště, které je možné využívat od pondělí do neděle v čase od 10 hod do 19 hod. Mimo jiné je v obci také zřízen Svaz dobrovolných hasičů a Český svaz včelařů.

OSTATNÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ OBCE

Občané mohou v obci využívat služby pošty Partner, která zde má svoji pobočku. Mohou ji využívat každý všední den v dopoledních hodinách od 9 do 11 hodin a v odpoledních hodinách od 13 do 17 hod. Dále se v obci nachází hřbitov o výměře 10 162 m², který vlastní a provozuje město Vidnava.

Obrázek 11 Koupaliště Velká Kraš

Obrázek 12 Jedno z pohostinství na území obce Velká Kraš

EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO, ZAMĚSTNANOST

Dle údajů zjištěných ve Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 je v obci 348 ekonomicky aktivních obyvatel, což odpovídá 47,5 % populace obce Velké Kraše v době sčítání. V porovnání s podobně populačně blízkými obcemi se jedná o nejvyšší hodnotu. Procentuální zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva činí v Olomouckém kraji 48,4 %, v České republice pak 48,7 %. V obci Velká Kraš je tak v porovnání s Olomouckým krajem i Českou republikou podprůměrné zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva. Míra ekonomické aktivity dosahuje hodnoty 55,9 %, což je ve srovnání s podobně populačně blízkými obcemi nejvyšší hodnota. Naopak nejnižší je, v porovnání s populačně srovnatelnými obcemi, zastoupení ekonomicky neaktivního obyvatelstva (46,1 %).

Tabulka 6 Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo a míra ekonomické aktivity v obci Velká Kraš v porovnání s populačně podobnými a blízkými obcemi k 26.3.2011

Obec	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní		Ekonomicky neaktivní		Míra ekonomické aktivity
	abs.	abs.	%	abs.	%	%
Bernartice	833	372	44,4	423	50,5	54,9
Skorošice	739	339	45,9	351	47,5	53,2
Supíkovice	672	317	47,2	325	48,4	55,4
Velká Kraš	733	348	47,5	338	46,1	55,9

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tabulka 7 ilustruje ekonomicky aktivní obyvatelstvo z hlediska odvětví. Ve struktuře převažuje v obci Velká Kraš aktivita v průmyslu (11,5 %), následuje aktivita ve stavebnictví (11,2 %) a zemědělství, lesnictví a rybářství (5,7 %). Celkově situace v obci téměř nevybočuje z trendu, který lze pozorovat v blízkých a velikostně podobných obcích v rámci okresu Jeseník.

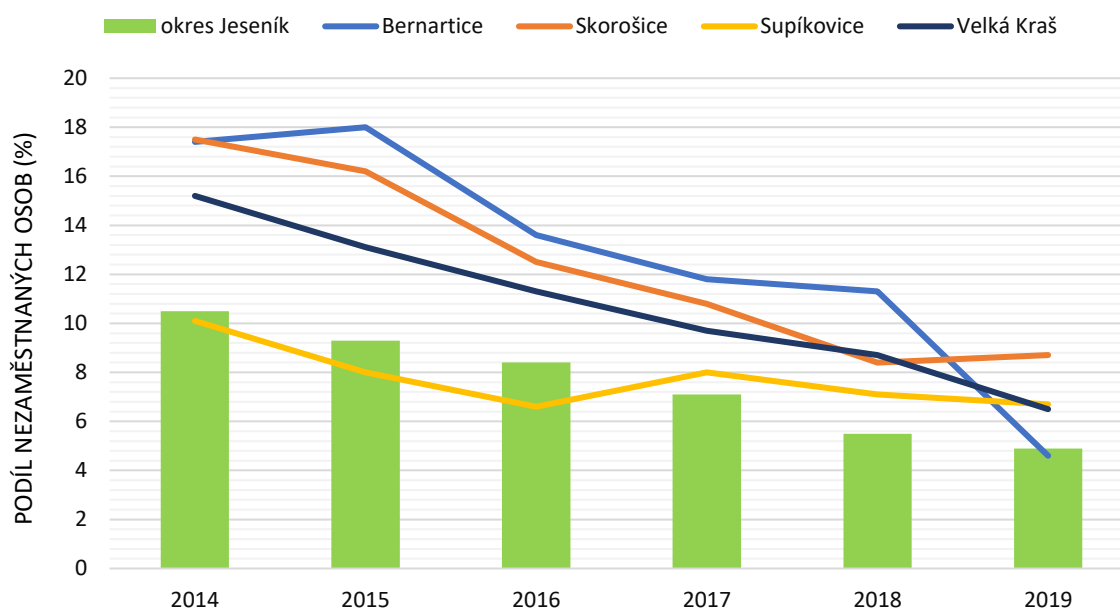
Tabulka 7 Srovnání obce Velká Kraš s populačně podobnými blízkými obcemi v oblasti odvětví ekonomické aktivity obyvatel

Odvětví / Obec	Bernartice	Skorošice	Supíkovice	Velká Kraš
zemědělství, lesnictví, rybářství	12,9 %	11,2 %	4,4 %	5,7 %
průmysl	11,6 %	13,9 %	27,1 %	11,5 %
stavebnictví	10,5 %	11,5 %	8,2 %	11,2 %
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	4,3 %	5,9 %	5,0 %	3,7 %
doprava a skladování	3,2 %	3,2 %	2,8 %	1,7 %
ubytování, stravování a pohostinství	1,1 %	0,6 %	2,5 %	1,7 %
informační a komunikační činnost	1,1 %	1,2 %	0,6 %	0,6 %

peněžnictví a pojišťovnictví	1,1 %	1,2 %	0,3 %	0,3 %
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti	3,0 %	3,8 %	0,9 %	2,3 %
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3,8 %	5,0 %	7,6 %	3,7 %
vzdělávání	8,9 %	5,6 %	4,7 %	4,9 %
zdravotní a sociální péče	4,8 %	5,6 %	2,8 %	5,2 %

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Stejně jako vývoj nezaměstnanosti v České republice, tak i nezaměstnanost v obci Velká Kraš prochází ekonomickou konjunkturou. Podíl nezaměstnaných osob, který slouží jako ukazatel nezaměstnanosti evidující podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku, se v obci Velká Kraš od roku 2014 postupně snižuje. V roce 2019 dosáhl podíl nezaměstnaných osob hodnoty 6,5 %. V obci samotné se jedná dlouhodobě o významný pokles, v porovnání se stejně velkými obcemi v okrese Jeseník se pak jedná o druhou nejnižší hodnotu. V porovnání podílu nezaměstnaných osob v roce 2019 v obci Velká Kraš s průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných osob v celém okrese Jeseník (4,9 %) se jedná o nadprůměrnou hodnotu.

Obrázek 13 Vývoj podílu nezaměstnaných osob od roku 2014 do roku 2019 v obci Velká Kraš v porovnání s velikostně podobnými obcemi a okresem Jeseník

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

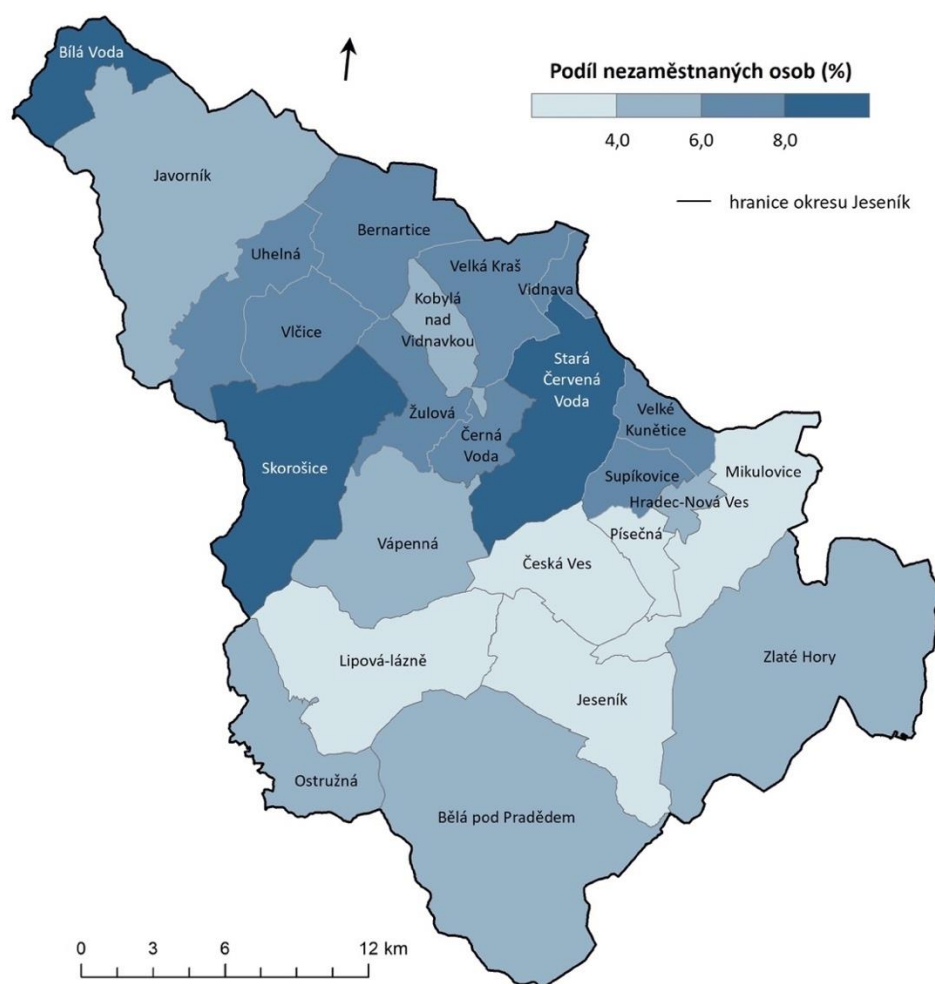
Tabulka 8 Vývoj podílu nezaměstnaných osob od roku 2014 do roku 2019 v obci Velká Kraš v porovnání s velikostně podobnými obcemi, okresem Jeseník, Olomouckým krajem a Českou republikou

Obec	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bernartice	17,4	18,0	13,6	11,8	11,3	4,6
Skorošice	17,5	16,2	12,5	10,8	8,4	8,7
Supíkovice	10,1	8,0	6,6	8,0	7,1	6,7
Velká Kraš	15,2	13,1	11,3	9,7	8,7	6,5

okres Jeseník	10,5	9,3	8,4	7,1	5,5	4,9
Olomoucký kraj	8,7	6,9	5,8	4,3	3,3	2,9
Česká republika	7,4	6,2	5,1	3,7	3,0	2,3

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

Obrázek 14 ilustruje porovnání obce Velká Kraš v rámci celého okresu. Právě v rámci okresu Jeseník se obec Velká Kraš řadí s hodnotou (6,5 %) podílu nezaměstnaných osob v roce 2019 mezi obce s vyšší nezaměstnaností. Ze všech 24 obcí okresu Jeseníku se obec Velká Kraš nachází na 14. místě v porovnání podílu nezaměstnaných osob. Úřad práce eviduje k 31.12.2019 na území obce 4 volná pracovní místa, do práce by však mohlo nastoupit 33 uchazečů z celkového počtu 36 uchazečů o zaměstnání. Téměř 21 % ekonomicky aktivních obyvatel obce pak dle výsledků SLDB 2011 vyjíždí za prací mimo území obce, a to především do spádových oblastí města Javorníku a regionálního centra Jeseníku. V rámci území obce vykonává práci téměř 3 % ekonomicky aktivního obyvatelstva obce, téměř 5 % ekonomicky aktivního obyvatelstva obce pak dojíždí za hranice kraje.

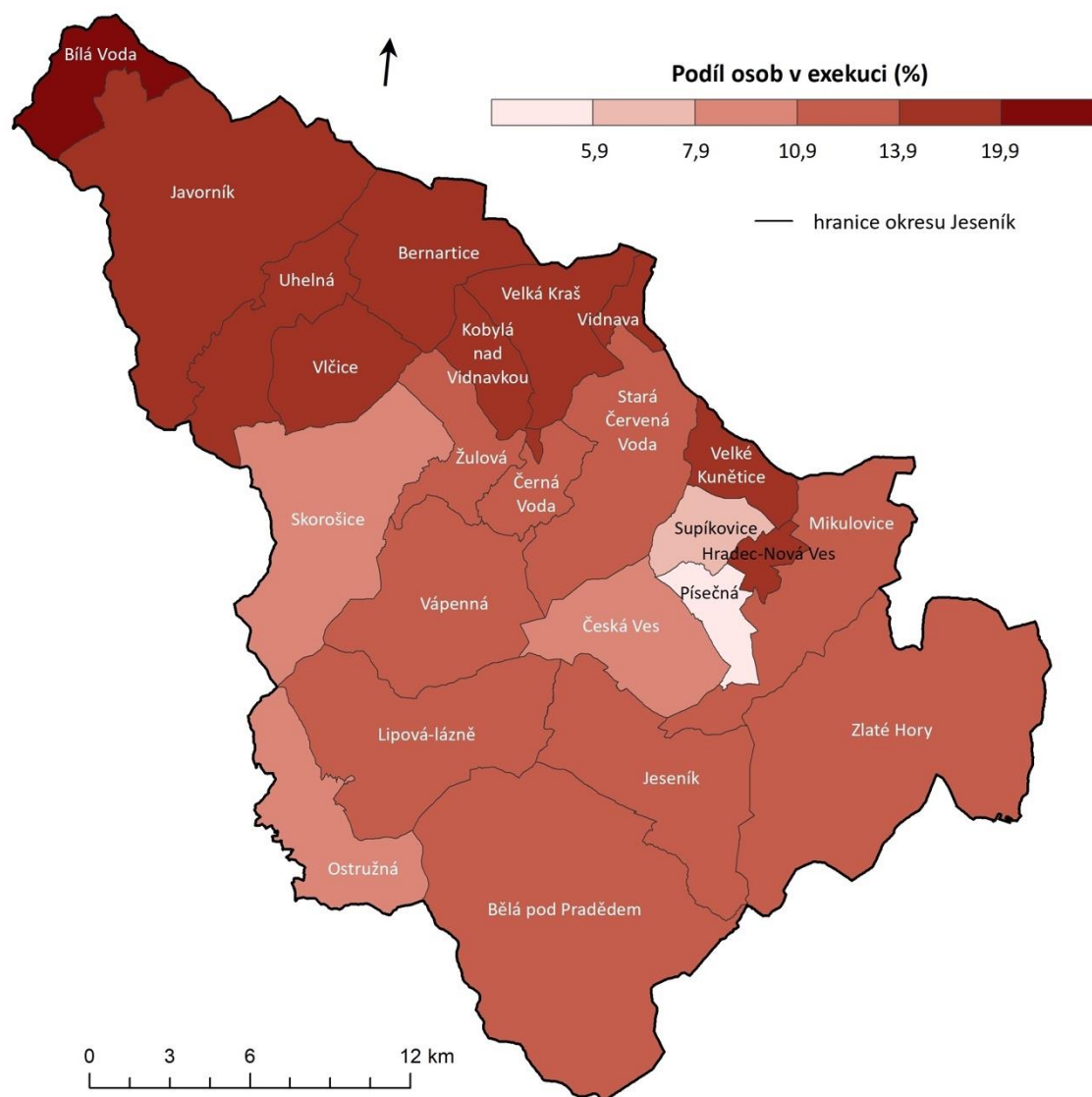

Obrázek 14 Podíl nezaměstnaných osob v obcích okresu Jeseník v roce 2019

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

V rámci okresu Jeseník v porovnání se všemi obcemi okresu, patří obec Velká Kraš k obcím s podílem osob v exekuci nad 10 %. Situaci exekucí mezi obcemi v okresu Jeseník ilustruje obrázek 15. S hodnotou podílu osob v exekuci 18,4 % je obec Velká Kraš v porovnání s průměrem okresu Jeseník (13,7 %)

nadprůměrnou, což v tomto případě není pro obec přínosné. Se svojí hodnotou se obec řadí také mezi obce, které svojí hodnotou přesahují celorepublikový průměr (9,9 %).

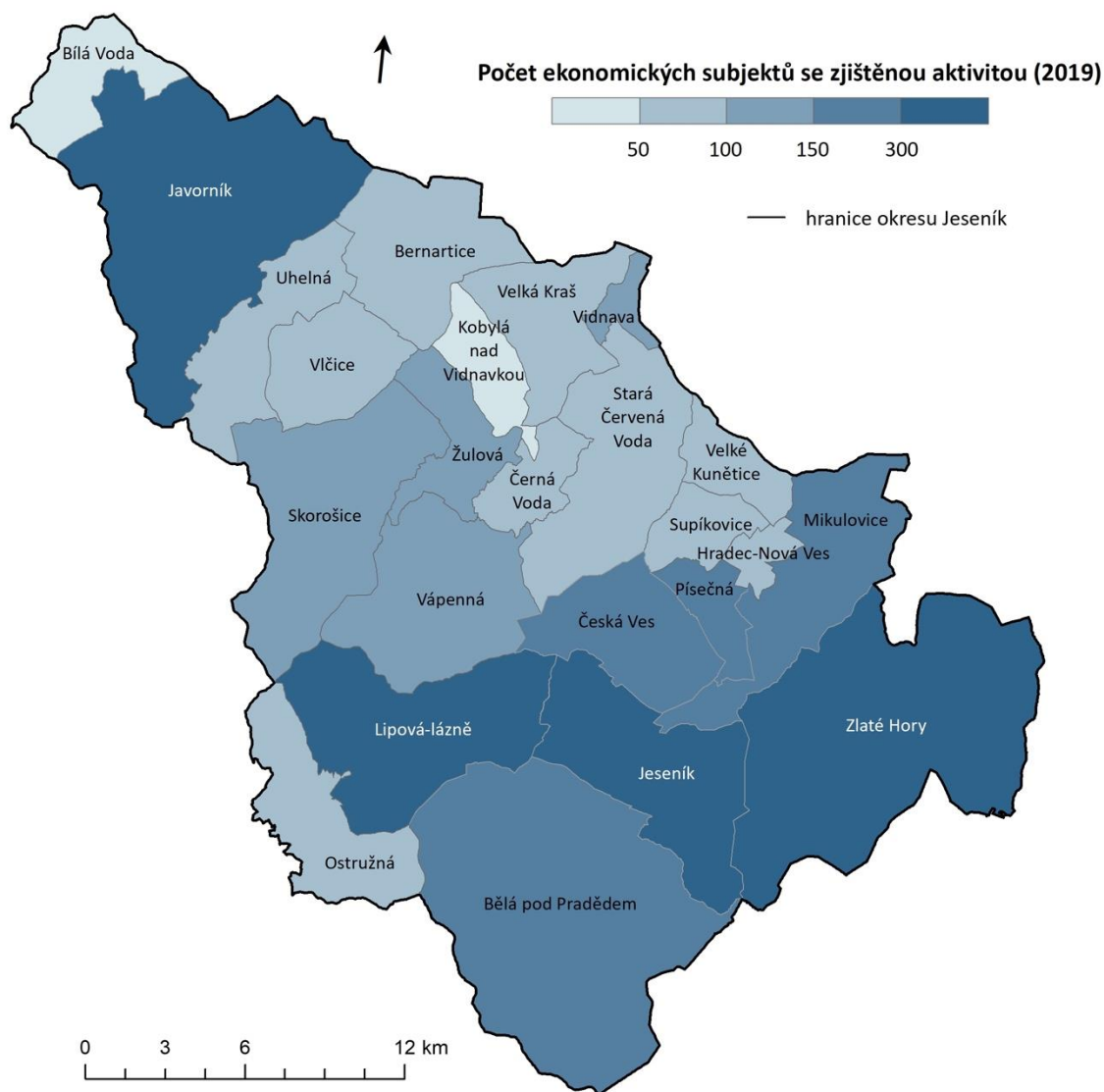

Obrázek 15 Podíl osob v exekuci v obcích okresu Jeseník v roce 2017

Zdroj: Mapa exekucí, vlastní zpracování

EKONOMICKÉ SUBJEKTY

Celkem 204 ekonomických subjektů bylo k 31.12.2019 zaznamenáno na území obce Velká Kraš, přičemž u 89 ekonomických subjektů byla zjištěna aktivita. Z celkového počtu ekonomických subjektů se jednalo v 90 % případů o fyzické osoby, zbylých 10 % tvořily osoby právnické. S celkovým počtem 89 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou se obec Velká Kraš v rámci okresu Jeseník nachází na 15. místě z celkového počtu 24 obcí. Obrázek 16 interpretuje situaci s počtem ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou v rámci okresu Jeseník.

Obrázek 16 Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou v obcích okresu Jeseník v roce 2019

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Nejvíce ekonomických subjektů bylo zjištěno v odvětví stavebnictví, které tvořily 27,0 % z celkového počtu, dále následují ekonomické subjekty v odvětví velkoobchodu a maloobchodu; opravy a údržba motorových vozidel (15,7 %) a ekonomické subjekty v odvětví průmyslu (13,2 %). V rámci ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou se v obci nevyskytují žádné ekonomické subjekty

zajišťující informační a komunikační činnost a ekonomické subjekty v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí.

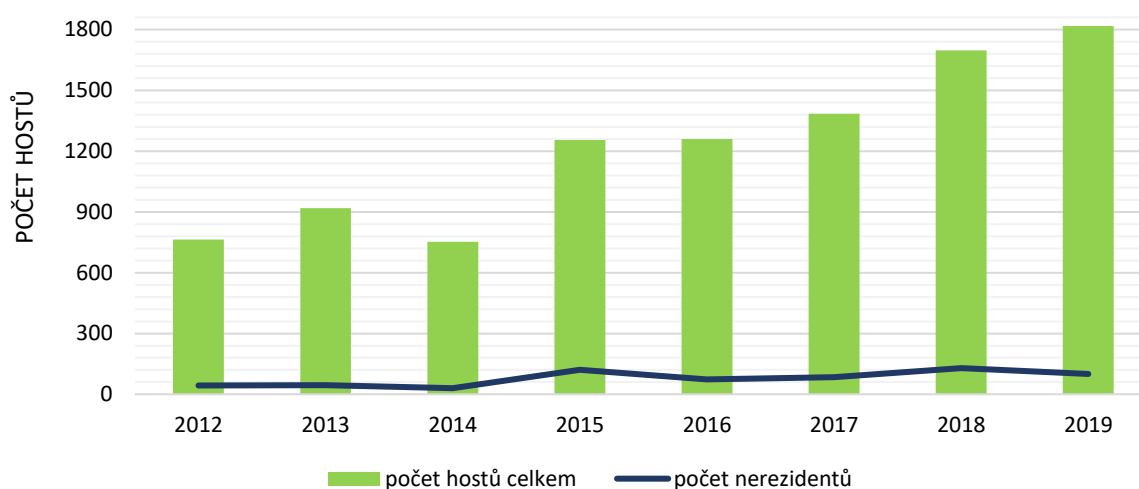
Tabulka 9 Zastoupení секcí CZ NACE mezi ekonomickými subjekty v obci Velká Kraš

CZ NACE	Počet ekonomických subjektů		Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou	
	abs.	%	abs.	%
zemědělství, lesnictví, rybářství	27	13,2	17	19,1
průmysl	20	9,8	10	11,2
stavebnictví	55	27,0	23	25,8
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	32	15,7	8	9,0
doprava a skladování	9	4,4	1	1,1
ubytování, stravování a pohostinství	11	5,4	5	5,6
informační a komunikační činnost	0	0,0	0	0,0
peněžnictví a pojišťovnictví	1	0,5	1	1,1
činnosti v oblasti nemovitostí	4	2,0	0	0,0
profesní, vědecké a technické činnosti	19	9,3	11	12,4
administrativní a podpůrné činnosti	2	1,0	1	1,1
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	1,0	2	2,2
vzdělávání	2	1,0	2	2,2
zdravotní a sociální péče	1	0,5	1	1,1
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4	2,0	2	2,2
ostatní činnosti	7	3,4	3	3,4
Celkem	204	100,0	89	100,0

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

CESTOVNÍ RUCH

Dle Českého statistického úřadu jsou v obci registrovány 3 hromadné ubytovací zařízení s 39 pokoji a 116 lůžky. Jedná se o ubytování v areálu místního koupaliště, ubytovnu Kulturní dům a tábor Černý potok. Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních znázorňuje obrázek 17. Nejvíce hostů navštívilo a bylo ubytováno na území obce v roce 2019 (celkem 1 817 hostů). Počet nerezidentů na celkovém počtu hostů je ve sledovaném období víceméně konstantní. Každoročně navštíví hromadná ubytovací zařízení v obci průměrně 1 231 hostů, z toho 78 nerezidentů. Průměrný počet přenocování činí každoročně 3,9 nocí. V obci jsou provozovány 4 stravovací zařízení, a to restaurace Chata Habina, občerstvení Koupaliště, U Pupíka a U Sysla.

Obrázek 17 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních na území obce Velká Kraš

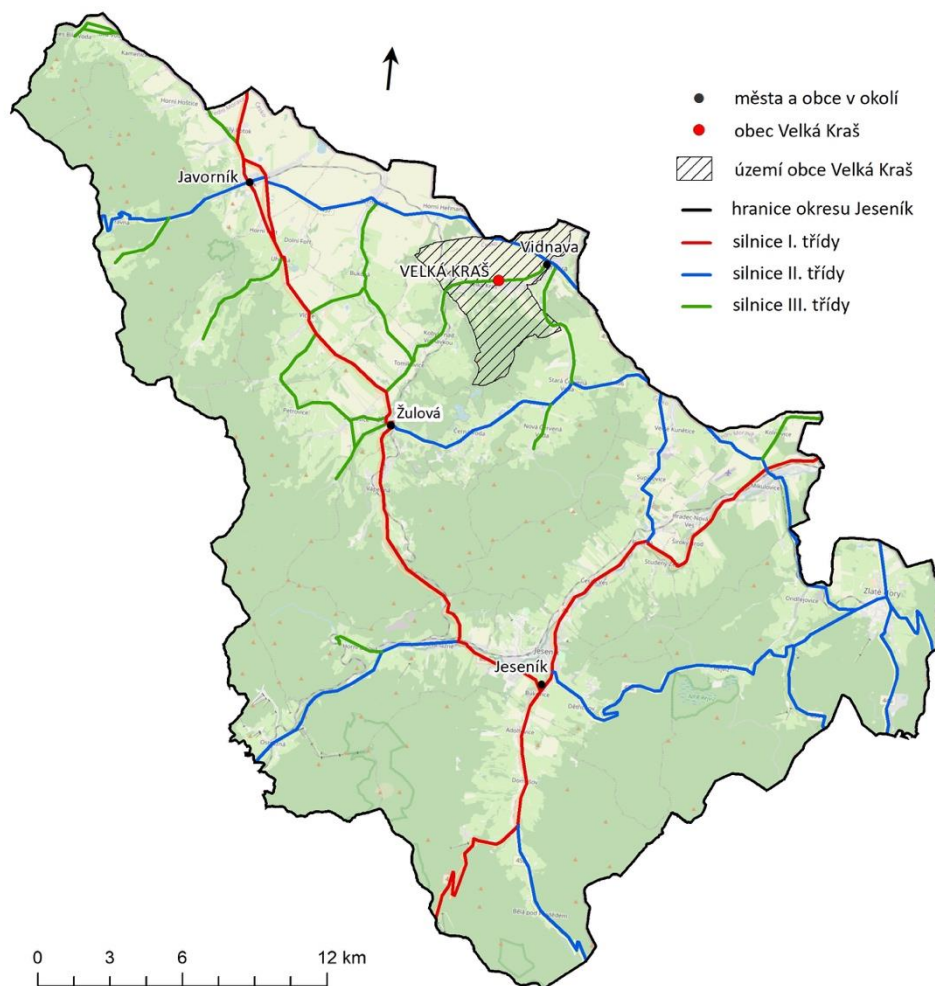
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Co se týče přírodních předpokladů v obci, lze jmenovat přítomnost přírodních památek, a to národní přírodní památka Venušiny misky, několik památných stromů nebo ledovcem vytvarované louky Šíravy. Venušiny misky tvoří vrcholovou část skalního města Smolový vrch. Za přírodní památku byly vyhlášeny v roce 1971 z důvodu geomorfologicky význačného území. Za zmínku stojí také mimo jiné expozice bludných balvanů v obecním parčíku. Zde se nachází 72 bludných balvanů, které byly do střední Evropy transportovány činností severoevropského kontinentálního ledovce. Z hlediska kulturních atraktivit v obci lze jmenovat několik kulturních památek, a to především římskokatolický filiální kostel svatého Floriána. V roce 2003 byl u kaple sv. Floriána vybudován památník obětem válek a násilí. Mezi další atraktivit obce patří také Rychlebské stezky, které na území obce zasahují trasou podél Černého potoka u koupaliště ve Velké Kraši. Součástí Rychlebských stezek je také Dirtpark Zahrádka, který se nachází právě na území Velké Kraše a nabízí několik atraktivních skoků, pumptrack a další překážky.

DOPRAVA

Obcí Velká Kraš prochází silnice III. třídy s číslem 4539 Žulová – Tomíkovice – Kobylá nad Vidnavkou – Velká Kraš – Vidnava, na kterou se dále napojují místní komunikace. Komunikace č. III/4539 vede skrze obec a dále vede východním směrem do obce Vidnavy. Jedná se o dvoupruhovou směrově rozdělenou komunikaci. Na jednom ze svých konců se komunikace napojuje na silnici I. třídy s číslem I/60, která vede z Bukovic, přes Lipovou-lázně, Vápennou, Žulovou, Bergov, Vlčice, Uhelnu, dále přes Javorník a končí na česko-polské státní hranici. Na druhém konci se silnice napojuje na silnici II. třídy s číslem II/457, která vede od hraničního přechodu Travná do hraničního přechodu Osoblaha přes nedaleké město Vidnavu.

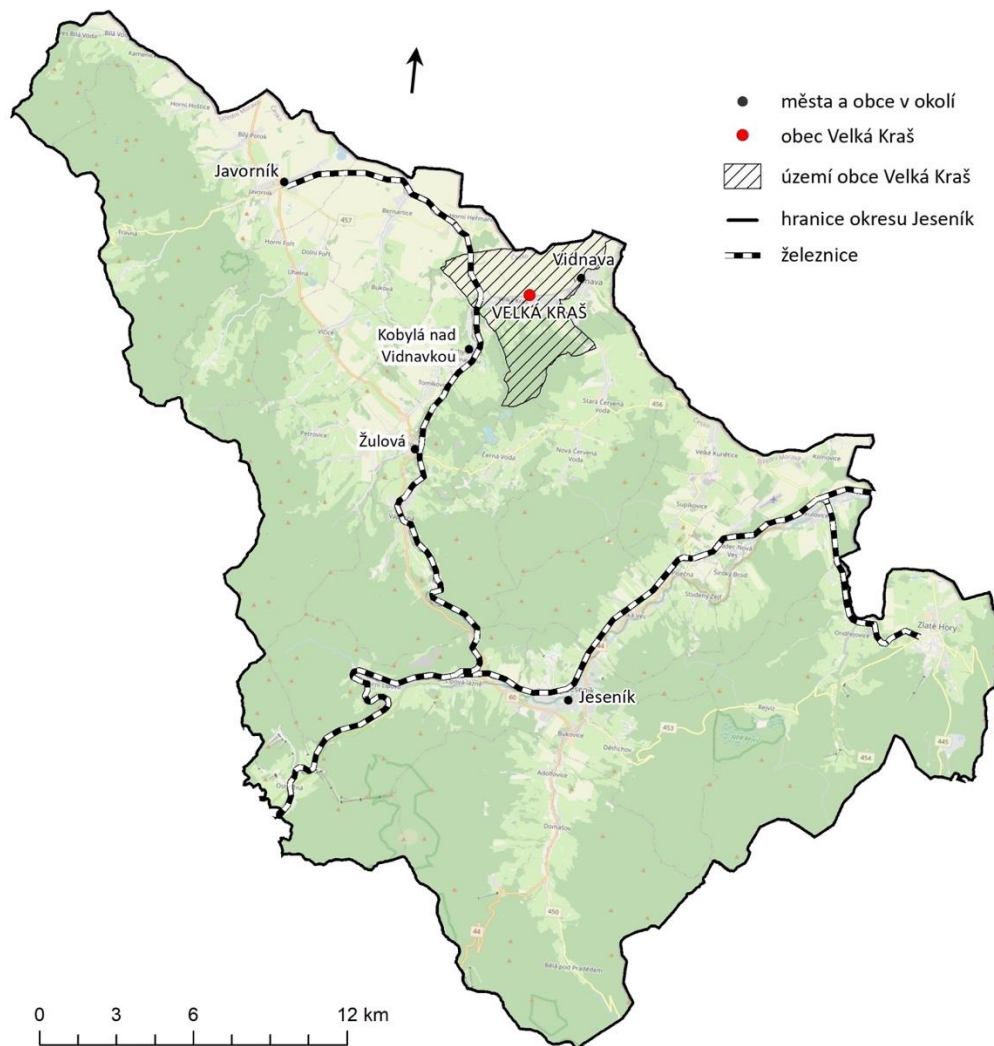
Z větších sídel v rámci okresu a kraje je nejbližší město Javorník, vzdálené zhruba 11 km jízdy. Okresní město Jeseník je vzdálené zhruba 22 km jízdy a krajské město Olomouc je vzdálené zhruba 115 km jízdy.

Obrázek 18 Silniční síť okresu Jeseník

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, vlastní zpracování

Obcí prochází regionální železniční trať č. 295, kterou je možné využít ve směru do Javorníku, kde je také konečná stanice nebo ve směru do Žulové. Jedná se o neelektrizovanou železnici, která zajišťuje spojení z Žulové do Javorníku, do Jeseníku nebo do Lipové. Železnice není na území okresu Jeseník součástí některého z tranzitních koridorů.

Obrázek 19 Železniční síť okresu Jeseník

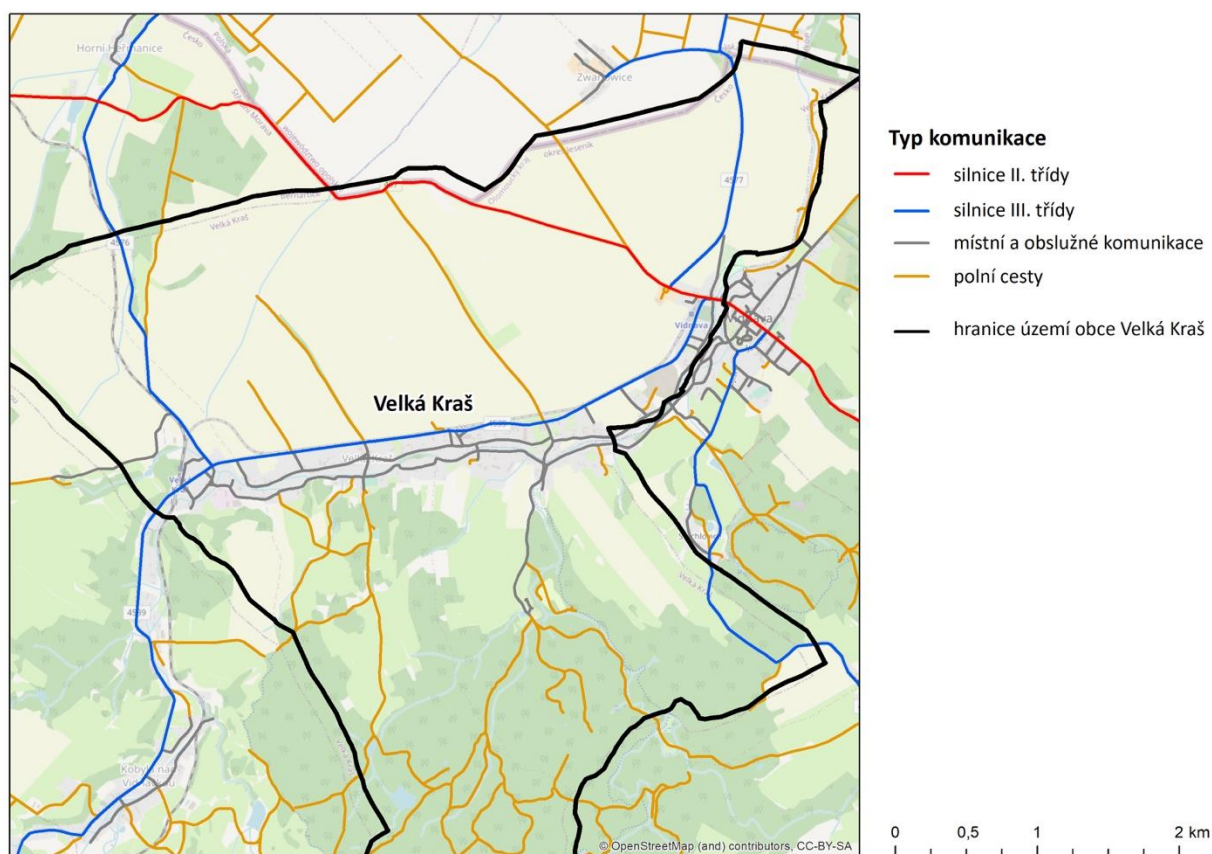
Zdroj: Správa železnic, vlastní zpracování

Autobusová doprava je v obci zajišťována společností ARRIVA MORAVA, a.s. v rámci Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje – IDSOK. Obcí projíždí linka 126, která zajišťuje přepravu osob mezi Jeseníkem a Vidnavou a dále linka 125, která spojuje město Vidnavu s městem Javorníkem. Dopravní spojení v obci je zajištěno jak autobusovou, tak vlakovou dopravou. Jízdní řád linky je strukturován tak, že ve všedních dnech zajišťuje přímé železniční i autobusové spojení s Javorníkem ve směru Javorník – Velká Kraš 14 spojů, v opačném směru pak 15 spojů. Přímé autobusové a železniční spojení s Jeseníkem zajišťuje během všedního dne ve směru Velká Kraš – Jeseník 4 spoje, opačným směrem pak 6 spojů. Převážná většina spojů do nebo z Jeseníku obsahuje 1 přestup. Většina autobusových spojů obsluhuje v obci 4 zastávky, a to Vidnava – závod, Velká Kraš – koupaliště, Velká Kraš – rozcestí a zastávka Velká Kraš – Hukovice. Vlaková doprava v rámci obce obsluhuje jednu železniční zastávku, a to zastávku Velká Kraš v místní části obce Hukovice. Mimo pracovní dny je denní četnost přímých spojů ve směru Javorník – Velká Kraš 12 spojů, v opačném směru pak 12 spojů. Ve

směru Jeseník – Velká Kraš i ve směru opačném je denní četnost přímých spojů mimo pracovní dny nulová. Většina spojů je v tomto případě s jedním přestupem.

CYKLODOPRAVA

V obci je oficiálně vedena cyklotrasa č. 6646, která vede z Vidnavy přes Starou Červenou Vodu, Černou Vodu, Žulovou, Tomíkovice, Kobylou nad Vidnavkou, Velkou Kraš zpět do Vidnavy a je dlouhá 20 km. Několik cyklotras je pak vedeno i přes nedalekou Vidnavu, jako například cyklotrasa z Jeseníku-lázně do Jeseníku o délce 67 km. Územím obce vede také trail podél Černého potoka u koupaliště ve Velké Kraši s délkou okruhu přibližně 16 km, který je součástí Rychlebských stezek. Dopravní síť a typy jednotlivých komunikací na území obce Velká Kraš znázorňuje obrázek 20.

Obrázek 20 Dopravní síť na území obce Velká Kraš

Zdroj: Geofabrik, vlastní zpracování

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

ELEKTRICKÁ ENERGIE

Zásobování elektrickou energií zajišťuje firma ČEZ, a.s. napětím z rozvodné soustavy 22 kV prostřednictvím distribuční sítě 22 kV na rozvodnu v České Vsi. Distribuční síť je tvořena především venkovním vedením, které je různého stáří a izolace. Na území obce je vedeno také vysoké napětí. V obci je situováno celkem 18 distribučních trafostanic.

Na území obce se nenacházejí žádné významnější zdroje nebo výroby elektrické energie. Jedná se o menší fotovoltaické elektrárny, vodní elektrárnu na Vidnavce s výkonem 0,03 MW či obecní větrnou elektrárnu.

ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

V obci je vybudován veřejný vodovod, na který je připojeno okolo 70 % obyvatel obce, ostatní obyvatelé využívají individuální zdroje. Jeho vlastníkem a provozovatelem je obec samotná. Zdrojem vody pro vodovod je prameniště Krasov, situovaný v katastrálním území města Vidnavy. Voda je čerpaná pomocí hloubkového vrtu, ze kterého je plněn vodojem vzdálený od zdroje zhruba 6,5 km (Hukovice).

KANALIZACE

Jednotná kanalizace není na území obce prozatím vybudována. Její realizace však započala začátkem září v roce 2020.

ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM

Menší část území obce je plynofikovaná, a to v části katastrálního území obce Fojtova Kraš, dále objekt bývalé společnosti Gala, objekt společnosti NAVOS, a.s. a palírna Velká Kraš. Poskytovatelem a provozovatelem plynovodu je společnost RWE.

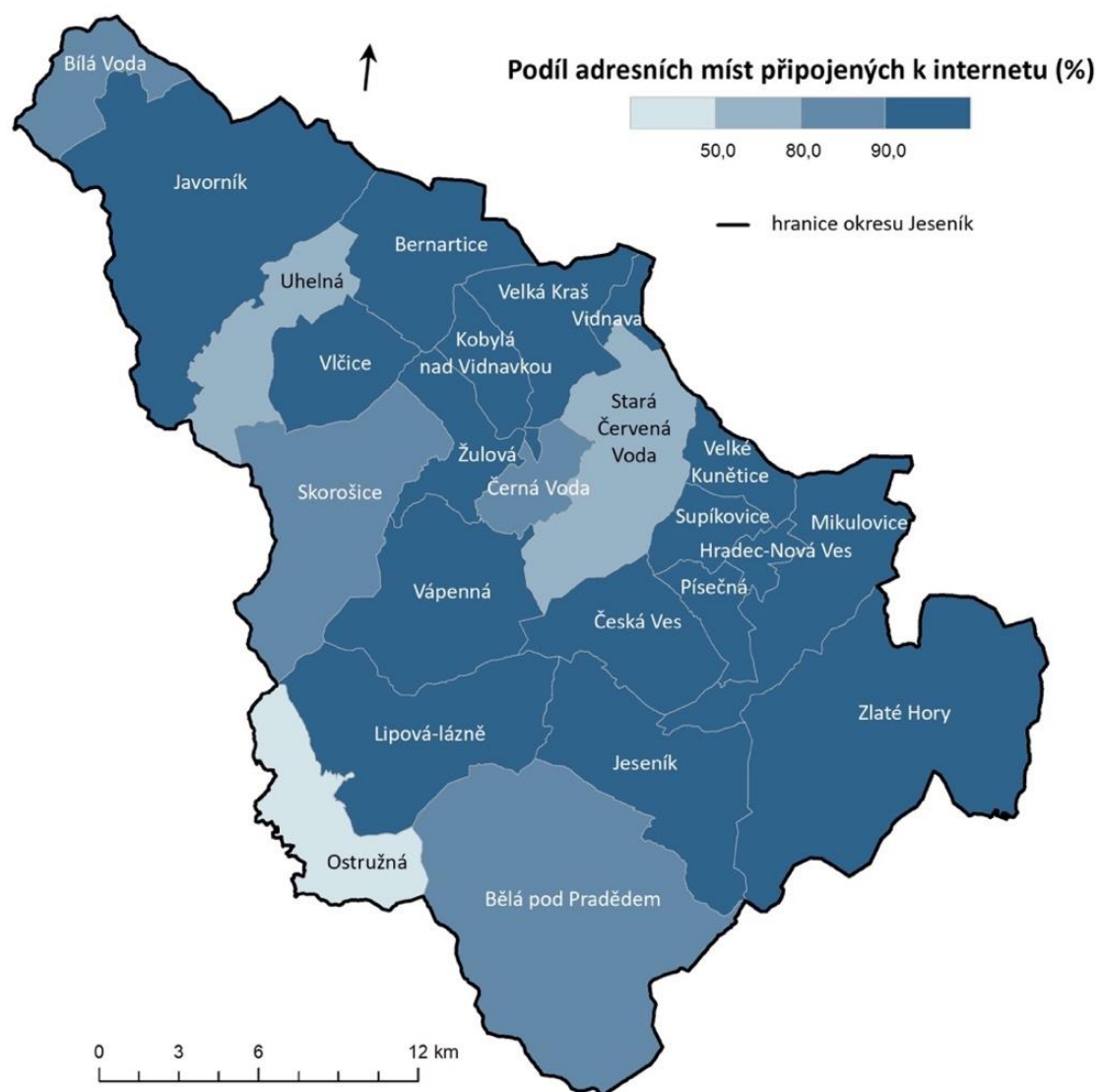
ZÁSOBOVÁNÍ TEPLEM

V obci není vybudován veřejný teplovod. Vzhledem k převaze rodinných domů je zásobování teplem řešeno individuálně občany obce.

TELEKOMUNIKACE

Převážná část obcí okresu Jeseník má 90 % a více pokrytých adresních míst. Pokrytí adresních míst internetovým připojením v obci Velká Kraš dosáhlo v roce 2019 99,3 % a figuruje tak na 3. nejlepším místě v rámci obcí okresu Jeseníku. Stoprocentního pokrytí adresních míst internetem v okresu Jeseník dosahuje pouze obec Kobylá nad Vidnavkou nebo Supíkovice. Naopak nejméně je internetem pokrytá obec Ostružná (39,2 %).

Obec je pokryta všemi dostupnými mobilními operátory, vysokorychlostní mobilní síť LTE v obci prozatím absentuje. Její realizace se však má provést v rámci výstavby kanalizace na území obce.

Obrázek 21 Pokrytí adresních míst internetem v roce 2019

Zdroj: Český telekomunikační úřad, Český úřad zeměměřičský a katastrální, vlastní zpracování

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V obci Velká Kraš převažuje zemědělská půda, která zabírá 60 % výměry obce. V populačně srovnatelných obcích se tento ukazatel značně liší a pohybuje se od 31 % do 88 %. V porovnání s dalšími obcemi má obec Velká Kraš menší podíl lesních pozemků, a to 30,4 % v porovnání se Skorošicemi (63,7 %) nebo Supíkovici (45,9 %). Zemědělská půda v obci je využívána především jako orná půda (92,4 %). Trvale travní porosty tvoří z celkové výměry zemědělské půdy téměř 5 %, zahrady pak necelé 3 % z celkové výměry zemědělské půdy.

Tabulka 10 Využití půdy v obci Velká Kraš s populačně podobnými obcemi v rámci okresu Jeseník v roce 2019 (%)

Obec	Zemědělská půda	ze zemědělské půdy				Lesní pozemky	Vodní plochy	Zastavěné plochy a ostatní
		Orná půda	Zahrada	Ovocný sad	Travní porost			
Bernartice	87,6	90,7	1,8	0,0	7,4	5,7	1,1	5,6
Skorošice	31,2	45,8	3,4	0,0	50,8	63,7	0,7	4,5
Supíkovice	43,9	60,9	6,5	0,0	32,7	45,9	0,5	9,7
Velká Kraš	60,5	92,4	2,7	0,0	4,9	30,4	0,9	8,1

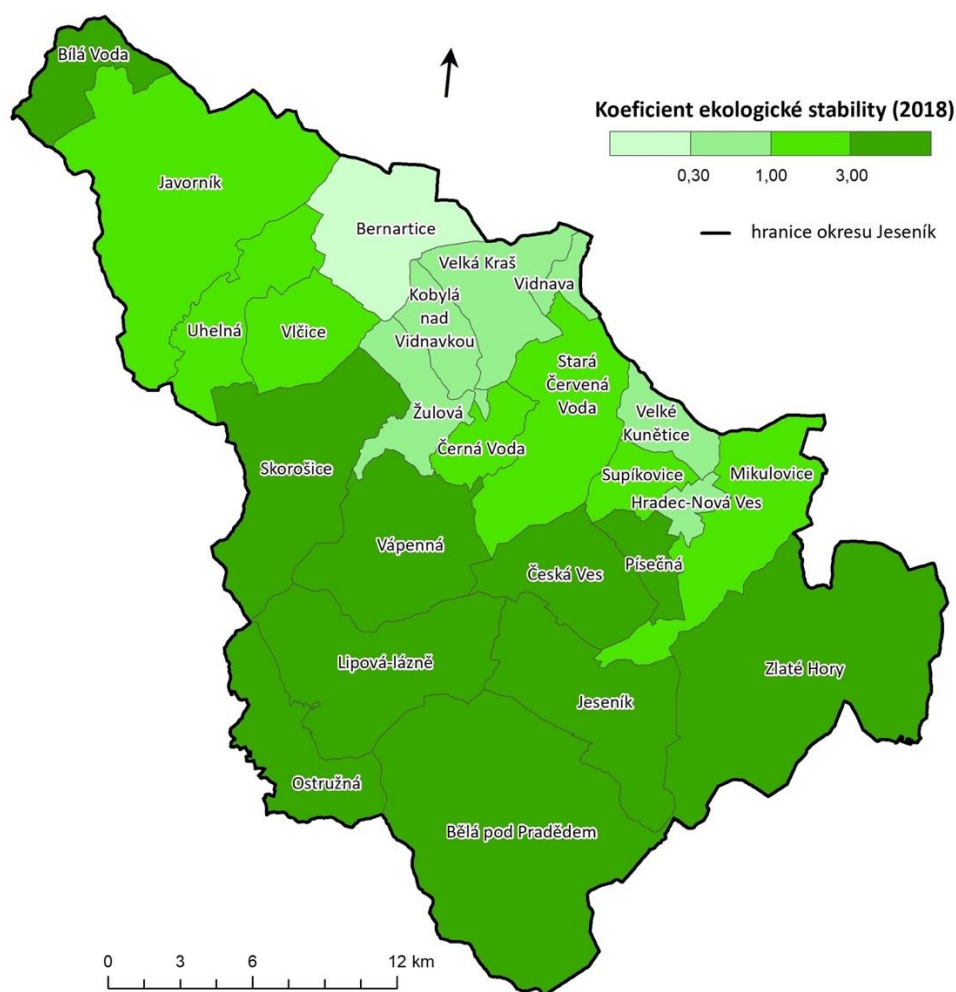
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tabulka 11 Koeficient ekologické stability v obci Velká Kraš s populačně podobnými obcemi v rámci okresu Jeseník v roce 2018

Obec	Bernartice	Skorošice	Supíkovice	Velká Kraš
Koeficient ekologické stability	0,2	4,2	1,8	0,6

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

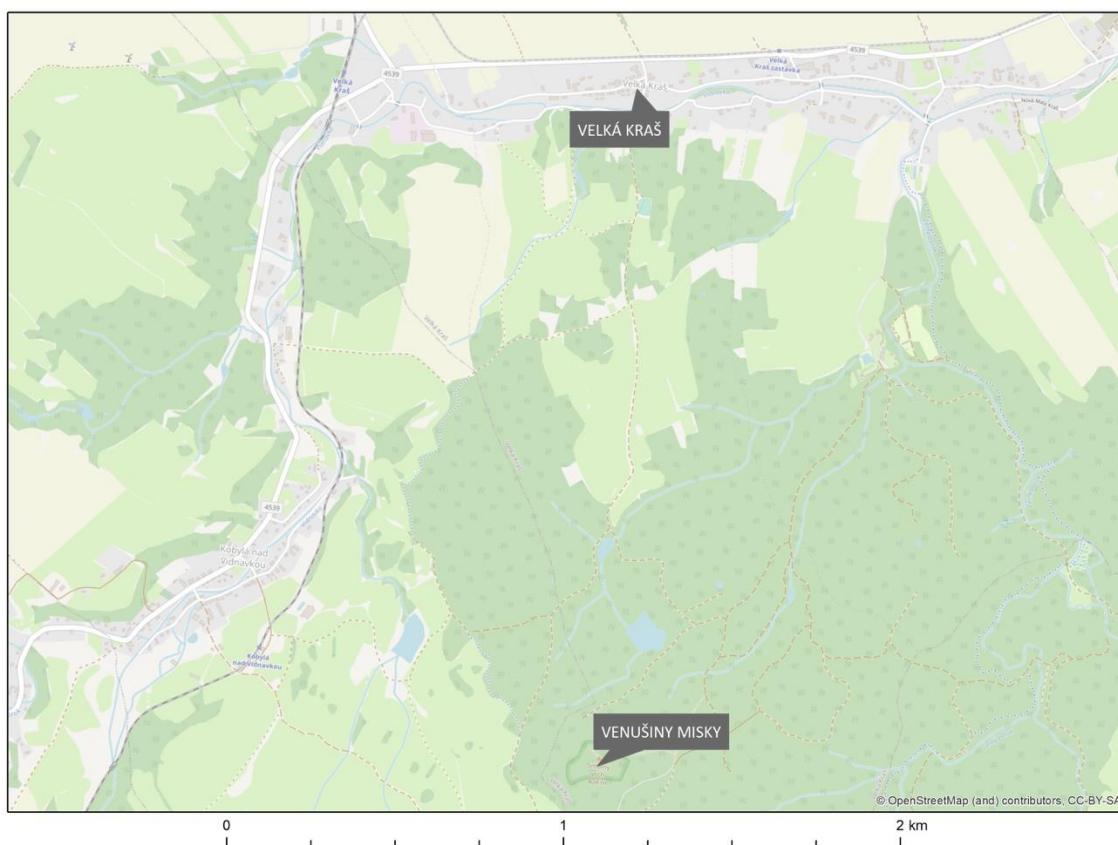
Koeficient ekologické stability je v obci Velká Kraš relativně nízký v porovnání s populačně podobnými obcemi v okresu Jeseník, jak ilustruje tabulka 11. Koeficient ekologické stability s touto hodnotou (0,6) svědčí o intenzivním využívání území, zejména pak zemědělskou velkovýrobou, což vede k nestálosti přirozených ekosystémů. Nízkou hodnotu má také v porovnání s obcí Velkou Kraší obec Bernartice (0,2). Naopak obec Skorošice s hodnotou koeficientu ekologické stability 4,2 svědčí o přírodní a přírodě blízké krajině s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem a zachování tak ekologicky stabilních struktur. V rámci celého okresu patří obec Velká Kraš k obcím s nižší hodnotou koeficientu ekologické stability, jak ilustruje obrázek 22.

Obrázek 22 Koeficient ekologické stability v obcích okresu Jeseník v roce 2018

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

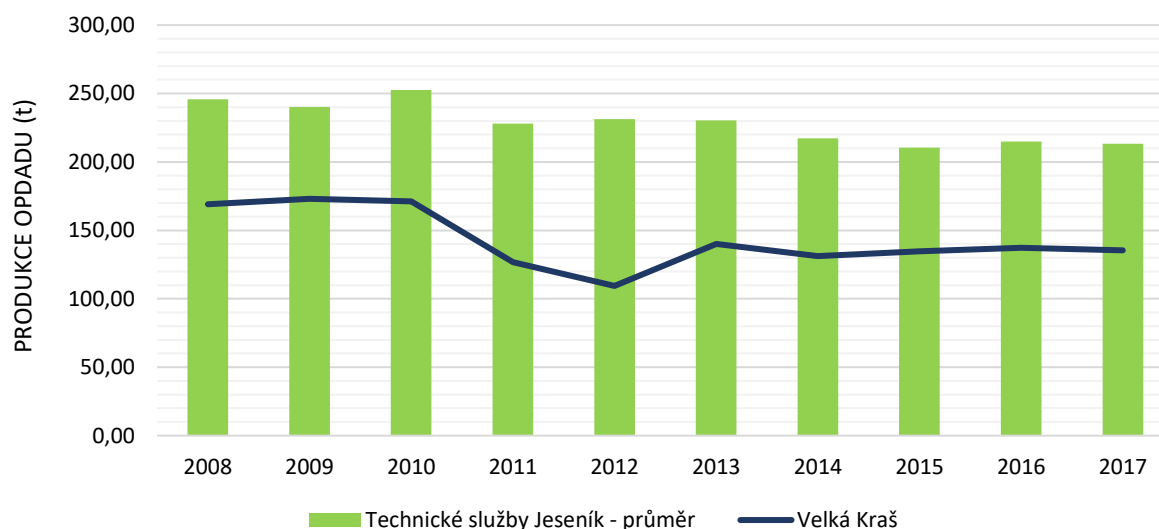
Nejvýznamnějším objektem ochrany přírody na území obce je národní přírodní památka Venušiny misky, které tvoří vrcholovou část skalního města Smolného vrchu. Jedná se o území o velikosti 3,9 ha, které bylo z důvodu ochrany jedinečného geomorfologického výtvaru vyhlášeno národní přírodní památkou v roce 1971. V lokalitě se nachází skalní misky – prohlubně, které dosahují až několika metrů. Důvodem ochrany na území obce je také několik památných stromů nebo ledovcem tvarované louky Šíravy. Za zmínku stojí také mimo jiné expozice bludných balvanů v obecním parčíku. Zde se nachází 72 bludných balvanů, které byly do střední Evropy transportovány činností severoevropského kontinentálního ledovce.

Obrázek 23 Poloha Venušiných misek v rámci polohy obce Velká Kraš
Zdroj: vlastní zpracování

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Obec Velká Kraš využívá služeb společnosti Technické služby Jeseník a.s. pro zajištění sběru, svozu a odstraňování komunálního odpadu. Obec disponuje vlastní kompostárnou, odpad vzniklý ze zeleně je tak zpracováván přímo v obci. Mimo jiné také obec disponuje sběrným místem. Produkce odpadů na území obce dosahuje v letech 2008–2017 průměrné hodnoty 142,81 tun komunálního odpadu, přičemž průměrné množství vyprodukovaného odpadu v rámci Technických služeb Jeseník ve sledovaném období činí 228,41 tun. Obrázek 24 interpretuje množství vyprodukované komunálního odpadu v obci Velká Kraš. V žádném z uvedených období není pozorováno nadprůměrné množství vyprodukovaného odpadu. V současné době se pohybuje množství vyprodukovaného komunálního odpadu okolo 35 tun. Co se týče množství vyprodukovaného odpadu na osobu, převyšuje obec s hodnotou 0,19 tun na obyvatele průměrnou hodnotu okresu Jeseníku (0,14 tun na obyvatele).

Obrázek 24 Množství produkce odpadu v jednotlivých letech v obci Velká Kraš v letech 2008–2017

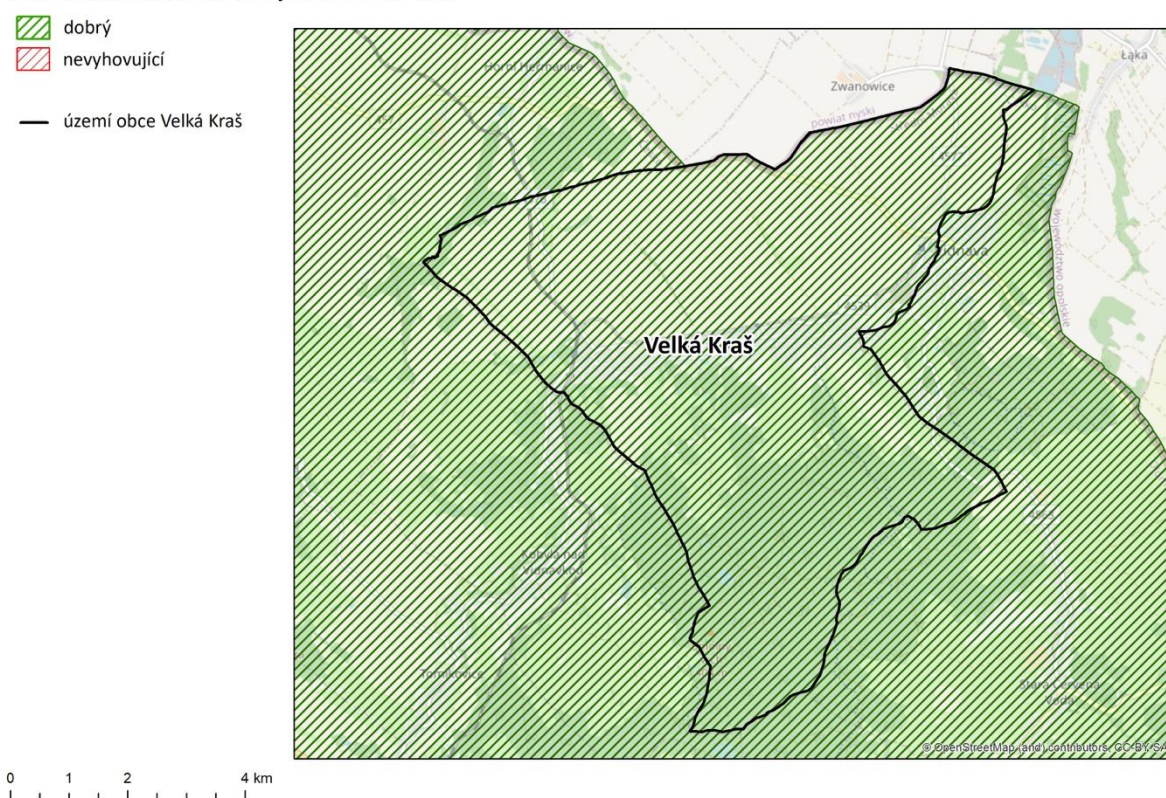
Zdroj: Technické služby Jeseník, vlastní zpracování

SUCHO

Stejně jako většina území České republiky, je také území obce Velká Kraš postiženo dlouhotrvajícím suchem. Úhrn srážek za rok 2019 je srovnatelný s normálem naměřeným mezi lety 1981–2010, tedy přibližně okolo 680 mm. Stav hladiny podzemních vod v mělkých vrtech, který sleduje Český hydrometeorologický ústav a uvádí v Roční zprávě o hydrometeorologické situaci v České republice v roce 2019, je však na území obce Velká Kraš silně podnormální.

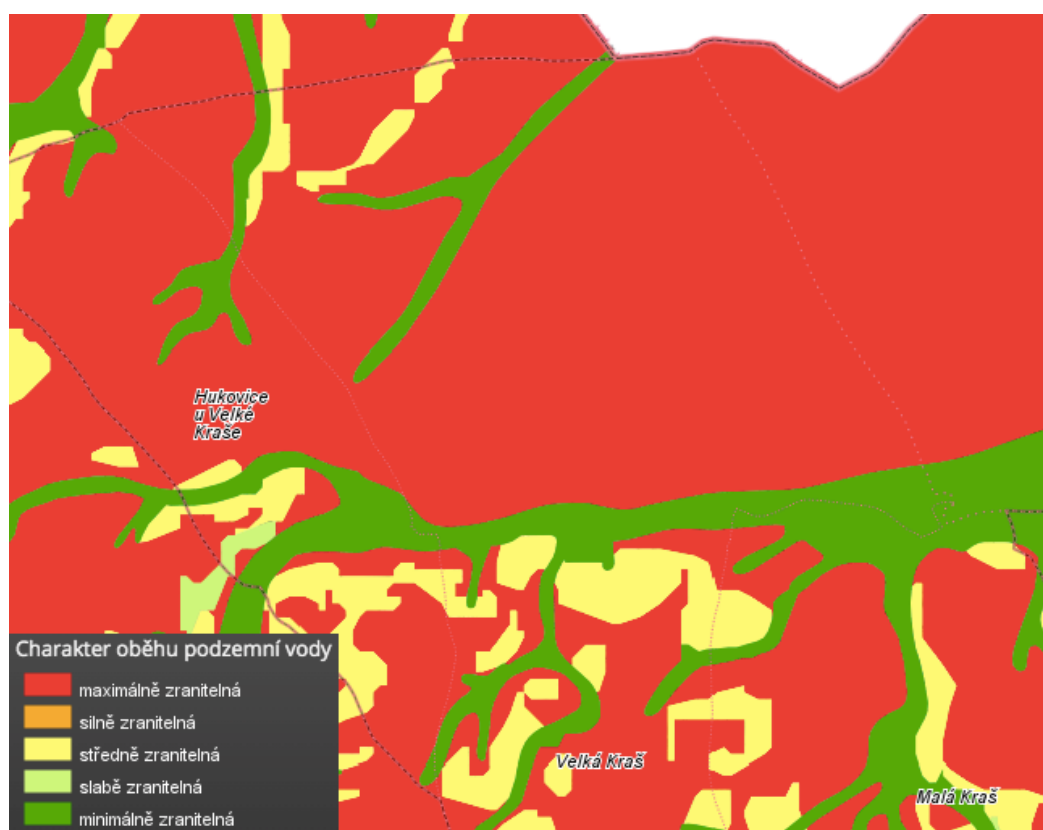
Vodní zdroje v České republice jsou zcela závislé na atmosférických srážkách, jelikož téměř všechna voda odtéká z území České republiky do sousedních států. Obec Velká Kraš není vedena v seznamu prověřených obcí zasažených suchem. V souvislosti s aktuálním stavem podzemních vod v České republice je situace na celém katastrálním území obce Velká Kraš evidována jako dobrá, jak znázorňuje obrázek 25. Předpokládaný vývoj situace však není v České republice příznivý, a proto je nutná realizace vhodných opatření pro ochranu přirozené akumulace vod v krajině. Obrázek 26 znázorňuje charakter oběhu podzemní vody na území obce s viditelnou převahou maximálně zranitelného podloží.

Kvantitativní stav útvarů podzemních vod

Obrázek 25 Kvantitativní stav útvarů podzemních vod

Zdroj: Hydroekologický informační systém VÚV TGM, vlastní zpracování

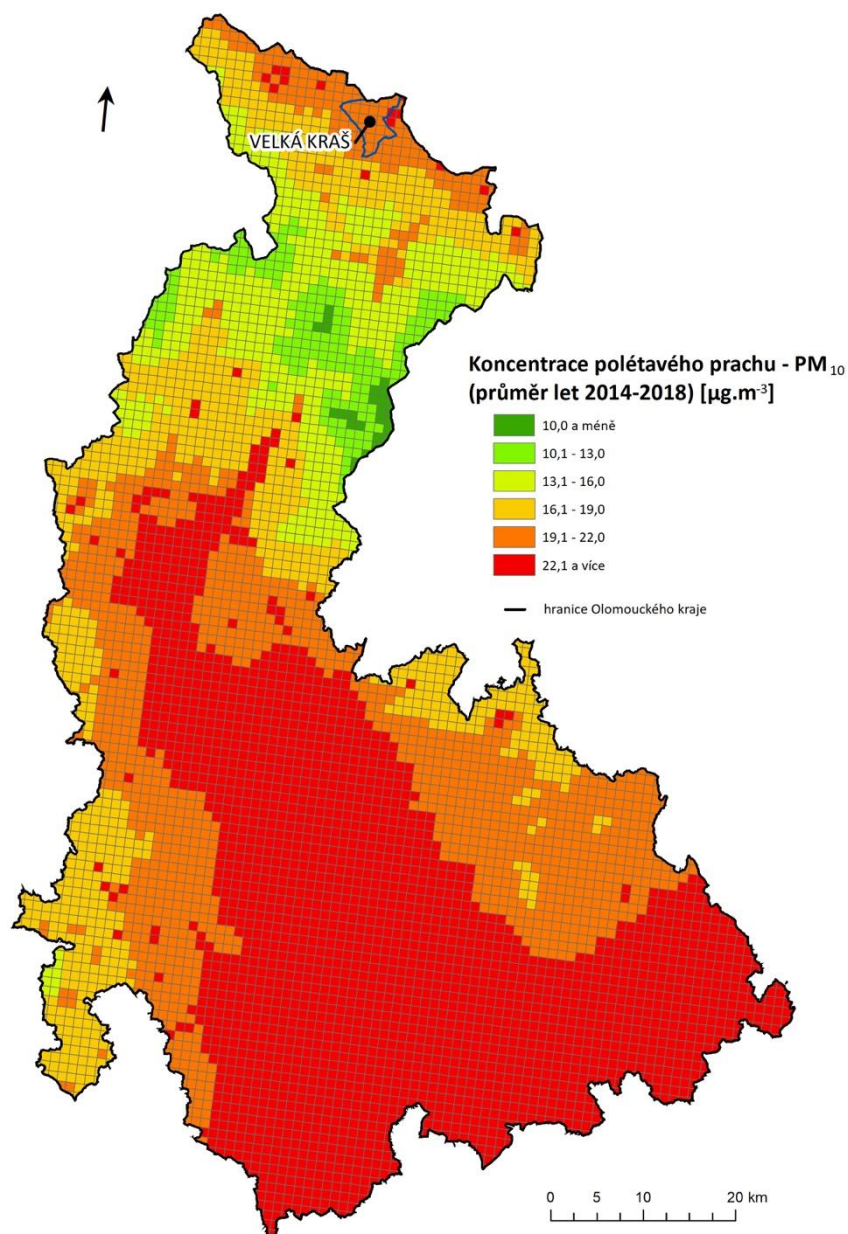

Obrázek 26 Charakter oběhu podzemní vody na území obce Velká Kraš

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

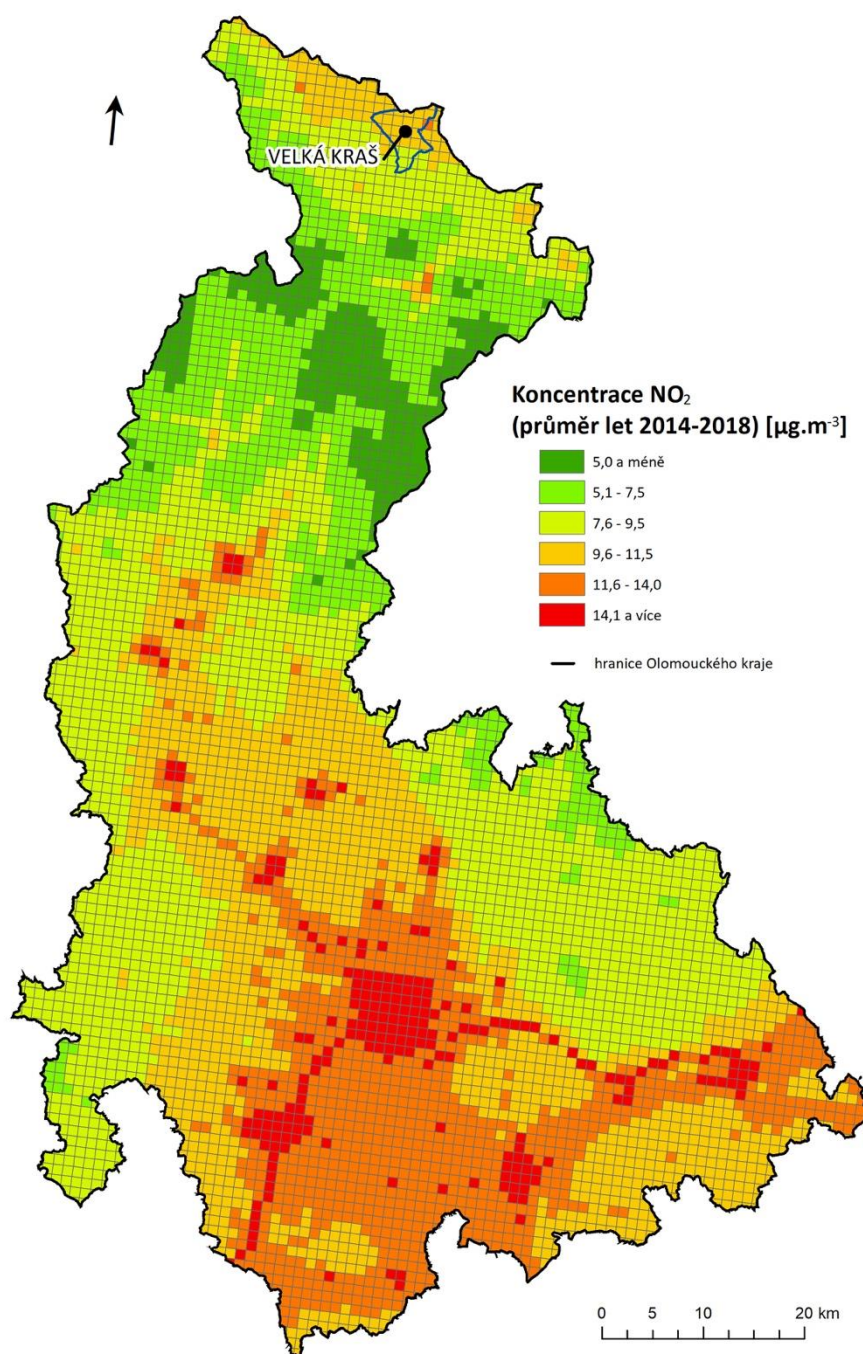
Olomoucký kraj se potýká se znečištěním ovzduší v převážné části svého území. Obec Velká Kraš, která se nachází v severní části Olomouckého kraje v okrese Jeseník, spadá do území se zhoršenou kvalitou ovzduší. Nejvyšší naměřené hodnoty znečištění ovzduší prachovými částmi PM_{10} dosahovaly mezi lety 2014 a 2018 okolo $23 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a to na celém katastru obce. Zvýšená koncentrace polévatvého prachu je způsobena především v důsledku topné sezóny, případně částečně také zvýšené koncentrace silniční dopravy. Průměrné množství prachových částic PM_{10} mezi lety 2014 až 2018 se v České republice pohybovalo okolo $19,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, přičemž průměrné množství prachových částic PM_{10} na území obce Velká Kraš ve stejném časovém období se pohybovalo okolo $22,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Limit roční koncentrace je v České republice stanoven na $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Obrázek 27 Koncentrace polévatvého prachu (PM_{10}) v Olomouckém kraji v období mezi lety 2014 a 2018

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, vlastní zpracování

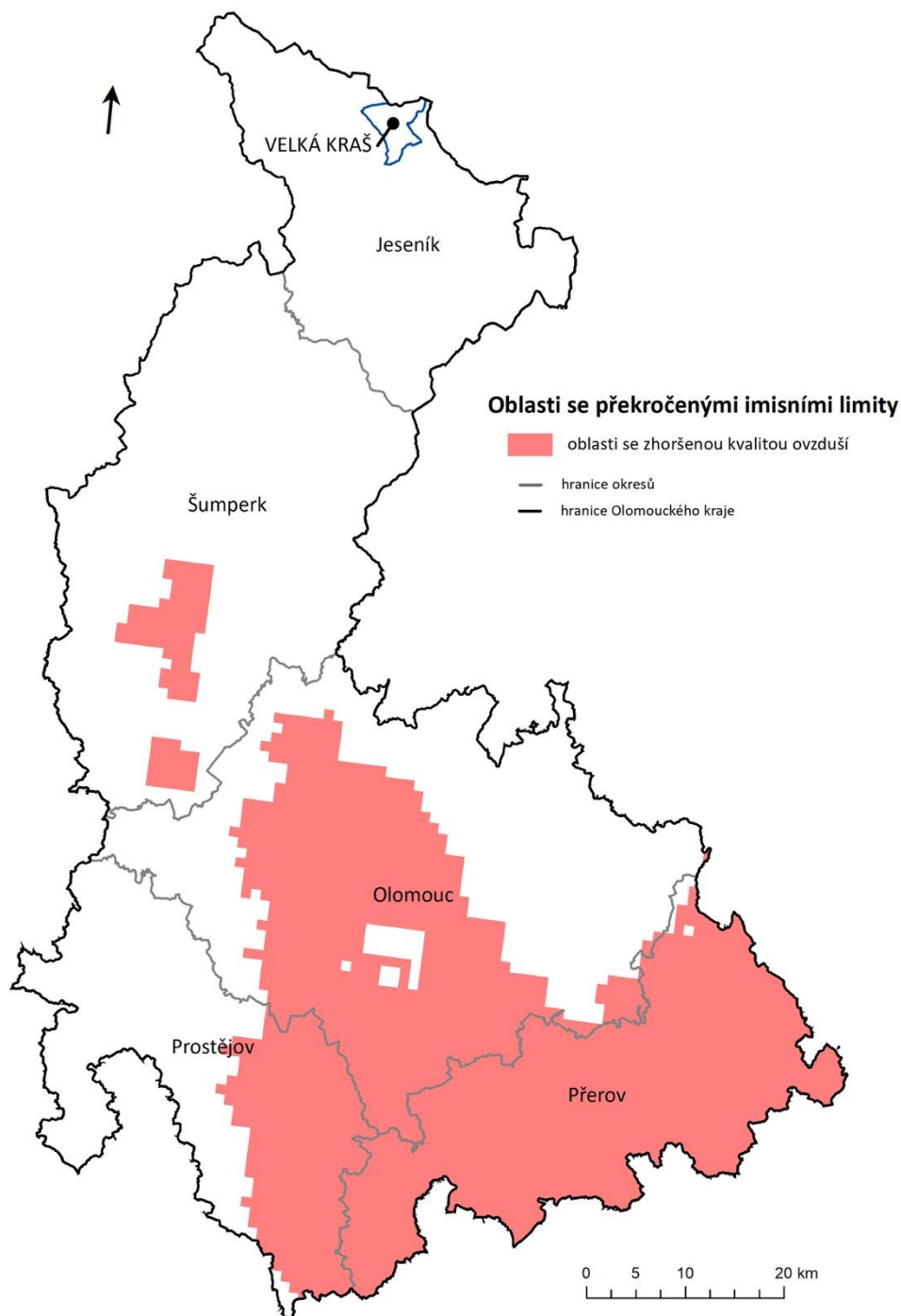
Z hlediska znečištění ovzduší oxidem dusičitým se obec Velká Kraš v rámci Olomouckého kraje nachází v části kraje se zvýšenou koncentrací znečištění. Průměrná hodnota znečištění NO_2 v České republice v období mezi lety 2014 a 2018 činí přibližně $9,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, v obci Velká Kraš pak ve stejném období přibližně okolo $11,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, přičemž roční limit koncentrace je stanoven taktéž na $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Obrázek 28 Koncentrace NO_2 v Olomouckém kraji v období mezi lety 2014 až 2018

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, vlastní zpracování

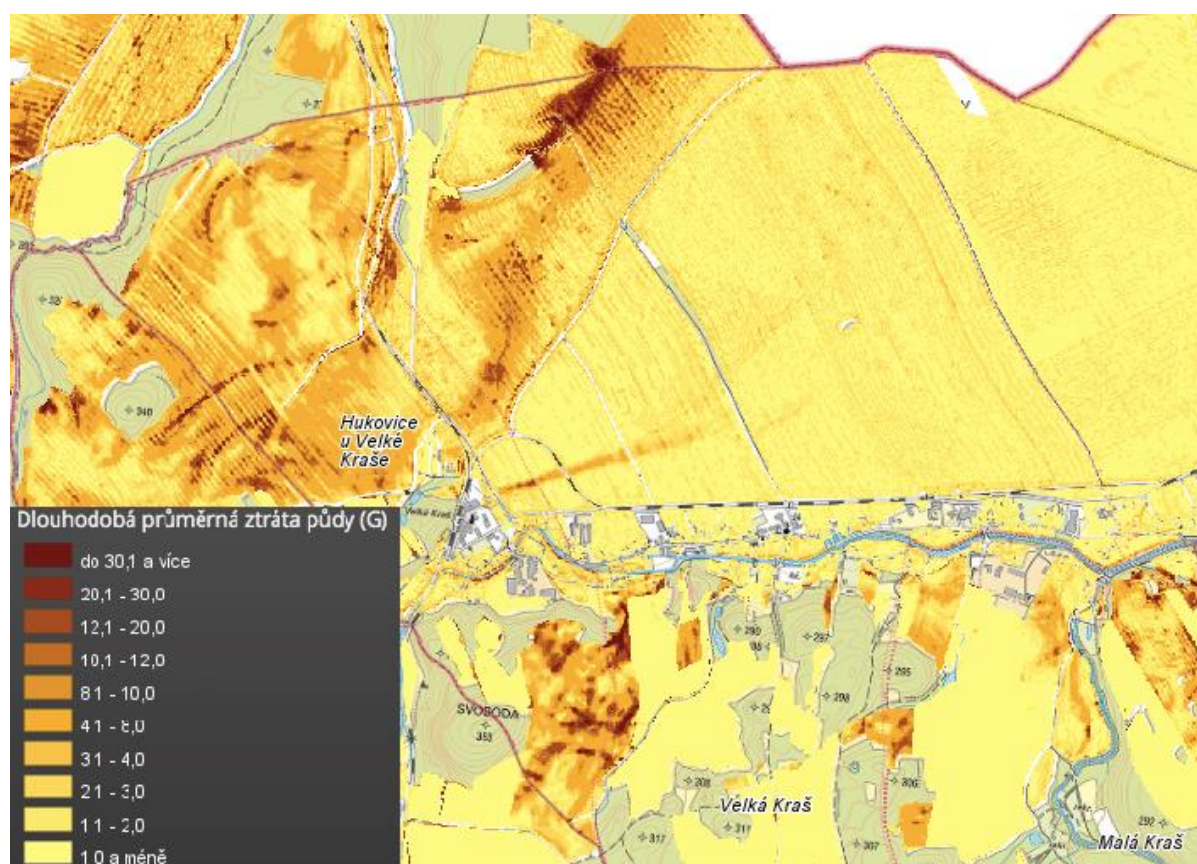
Informaci o kvalitě ovzduší na území Olomouckého kraje ilustruje mapa oblastí s překročením imisních limitů. V rámci tohoto vymezení došlo v roce 2018 přibližně na třetině území kraje k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku (bez zahrnutí přízemního ozónu). Obec Velká Kraš však společně s celým okresem Jeseník do tohoto vymezeného území nespadá.

Obrázek 29 Oblasti s překročenými imisními limity bez zahrnutí přízemního ozónu na území Olomouckého kraje
Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, vlastní zpracování

OCHRANA PŮDY

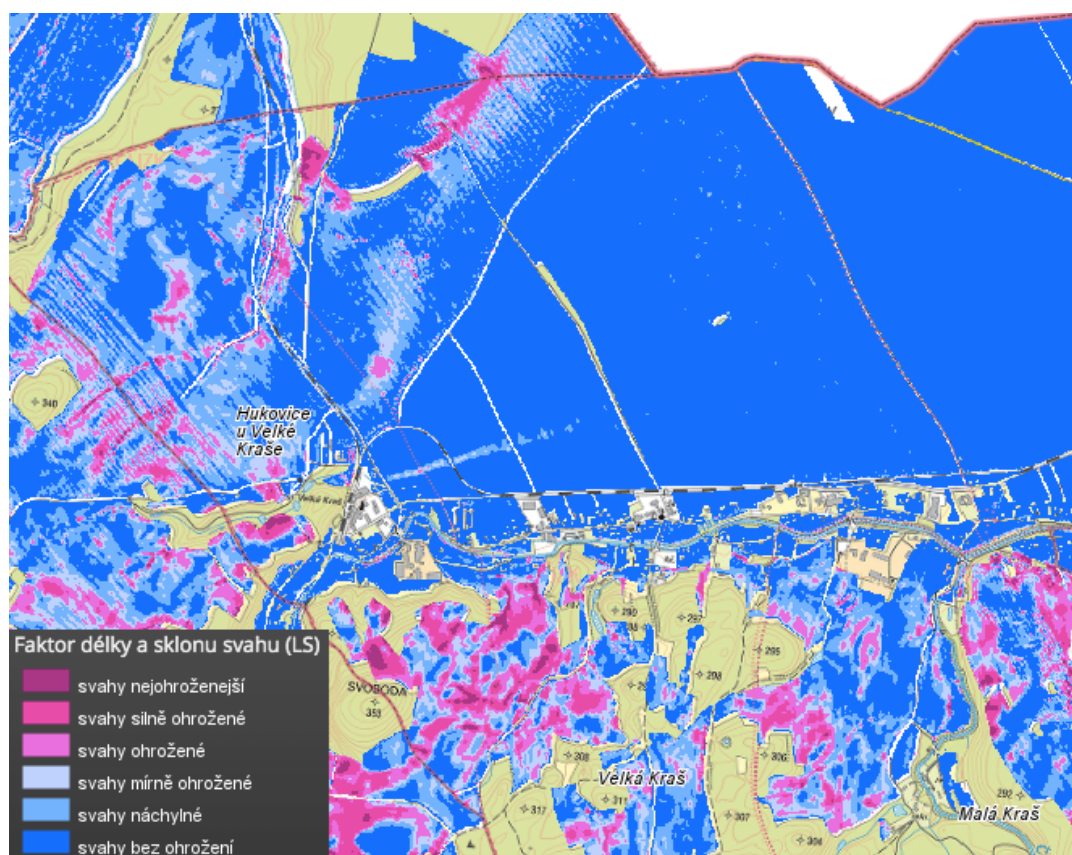
Půda je velice pomalu se obnovujícím a zároveň vyčerpateľným a nenahraditelným přírodním zdrojem. V místních podmínkách se malé množství půdy tvoří několik desítek až stovek let, v důsledku eroze půdy však může dojít k odnosu půdy během velmi krátké doby. Obrázek 30 znázorňuje dlouhodobé ztráty půdy vlivem vodní eroze na území obce Velká Kraš. V porovnání s jinými částmi území České republiky nebo Olomouckého kraje, není půda na území obce relativně ohrožená erozí. Nejvíce ohrožené jsou půdy v extravilánu obce, především pak severozápadní části území obce. Pro ochranu půdy je důležitá především druhová rozmanitost vegetačního pokryvu půdy. Dokonalou protierozní ochranu zajišťují například porosty trav a jetelovin. Nevhodné a erozně nebezpečné jsou naopak plodiny jako kukuřice či okopaniny, které půdy chrání nedostatečně.

Obrázek 30 Dlouhodobá průměrná ztráta půdy na území obce Velká Kraš

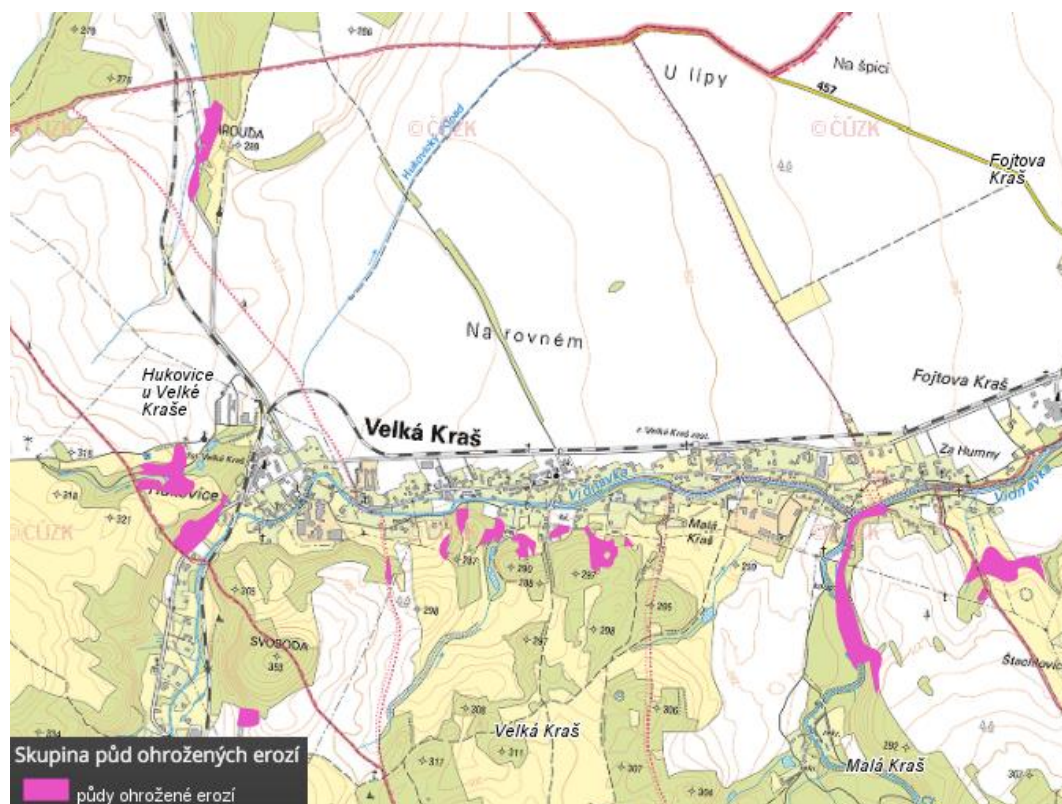
Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

To, že na území obce není půda relativně ohrožena erozí dokazuje také obrázek 31, který znázorňuje faktor délky a sklonu svahu. Část území obce, kde se nacházejí ohrožené svahy, odpovídá části území s dlouhodobě průměrnou ztrátou půdy. V části území s ohroženými svahy je registrovaná dlouhodobá průměrná ztráta půdy. V části území obce Velké Kraše, kde se nacházejí ohrožené svahy, se nacházejí také půdy ohrožené erozí, především pak v bezprostřední blízkosti intravilánu obce (obrázek 32).

Obrázek 31 Faktor délky a sklonu snahu na území obce Velká Kraš

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Obrázek 32 Skupina půd ohrožených erozí na území obce Velká Kraš

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

SVAHOVÉ NESTABILITY

Území obce Velké Kraše nespadá do oblasti svahové nestability, jak znázorňuje obrázek 33. Na celém území obce nejsou evidovány žádné aktivní svahové sesuvy plošné či bodové ani žádné dočasně uklidněné plošné či bodové sesuvy. Není tedy nutné svahové nestability nijak zvláštně monitorovat.

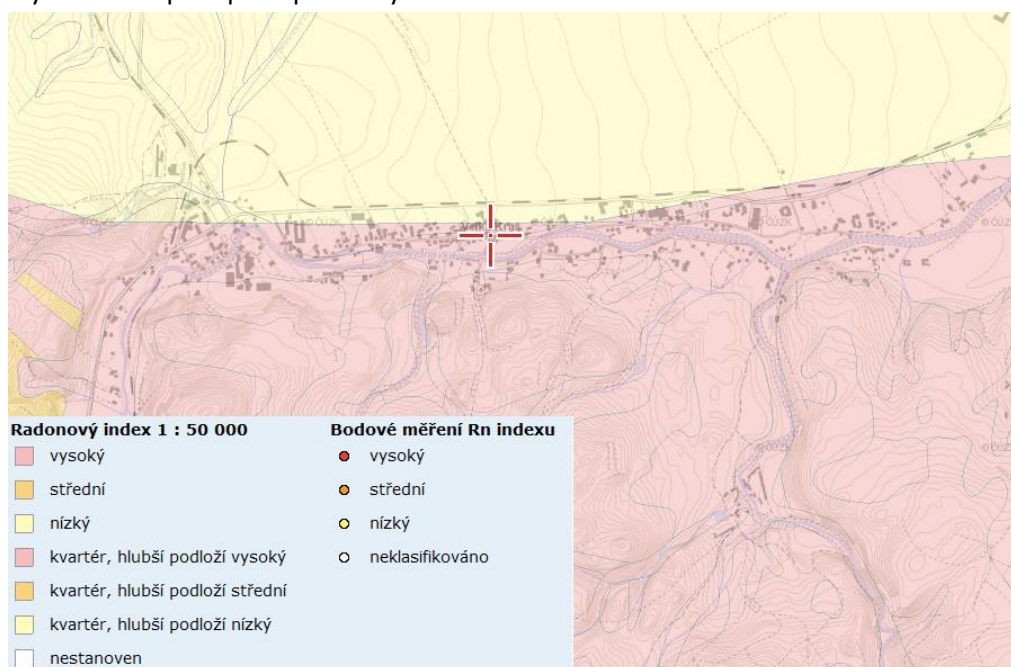

Obrázek 33 Svahové nestability na území obce Velká Kraš

Zdroj: Česká geologická služby, vlastní zpracování

RADONOVÉ RIZIKO

Převážná část území obce Velká Kraš spadá do území vysokého radonového rizika, a to především jižní část katastrálního území obce. Ve zbylé části území se pak nachází radonové riziko nízké. Do území s radonovým rizikem pak spadá prakticky celé území intravilánu obce.

Obrázek 34 Radonový index na území obce Velká Kraš

Zdroj: Česká geologická služba

INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ

Obec Velká Kraš je obcí I. typu, která náleží do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Javorník a do správního obvodu obce s rozšířenou působností Jeseník, který je také pro Velkou Kraš okresním městem. Dle zákona č. 128/2000 Sb., je obec Velká Kraš územním samosprávným celkem s právní subjektivitou. Obecní úřad obce Velké Kraše vykonává správní činnosti pro své čtyři katastrální území, a to pro Fojtovu Kraš, Hukovice u Velké Kraše, Malou Kraš a Velkou Kraš. Pro většinu běžných životních situací je pak spádový úřad města Javorníku, kam občané dojíždějí na stavební úřad, dále úřad města Vidnavy, kde se nachází matriční úřad nebo úřad města Jeseníku, kde se nachází finanční či živnostenský úřad nebo úřad práce. V Jeseníku jsou pak dále lokalizovány další místně příslušné úřady, a to katastrální úřad, pozemkový úřad, státní zastupitelství, okresní soud, státní zemědělský intervenční fond nebo okresní správa sociálního zabezpečení.

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ OBCE

Vrcholným orgánem je zastupitelstvo, do kterého bylo zvoleno v dosavadních posledních volbách 9 zastupitelů. V současné době však tvoří zastupitelstvo 5 zastupitelů. V obci je zřízen finanční a kontrolní výbor, a dále v obci funguje komise kultury, sportu a volnočasových aktivit.

Obec zaměstnává celkem 9 zaměstnanců, mezi které patří účetní, mzdová účetní, pracovník pošty Partner, správce sběrného místa, vodař a 4 zaměstnanci vykonávající údržbu obce.

Obec Velká Kraš zřizuje jedinou příspěvkovou organizaci, a to Mateřskou školu Velká Kraš, která je podrobněji popsána v části Vzdělávání.

HOSPODAŘENÍ A MAJETEK OBCE

Rozpočet obce byl v letech 2016, 2017, 2018 a 2019 naplňován jako přebytkový. Rozpočet v roce 2015 byl naplněn jako schodkový. Jako schodkový je sestaven také rozpočet na rok 2020. Nejvýznamnější příjmovou částí rozpočtu pro obec jsou daňové příjmy, které se ve sledovaném období postupně navyšují. Jedná se především o přínos daně z přidané hodnoty nebo přínos daně z příjmu fyzických osob placené plátcí a daně z příjmu právnických osob. Právě dvě poslední jmenované měly na rozpočtových příjmech v roce 2019 téměř vyrovnaný podíl.

Tabulka 12 Skutečný rozpočet obce v letech 2015–2020 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Daňové příjmy	8 942,92	9 607,61	11 135,68	11 772,29	12 802,12	12 689,00
Nedaňové příjmy	3 264,53	2 846,16	3 616,89	3 068,91	2 791,45	2 789,30
Kapitálové příjmy	215,96	56,40	108,40	139,09	285,67	32,00
Přijaté transfery	3 269,41	2 025,23	1 082,75	1 195,51	1 484,69	705,10
Celkové příjmy	15 692,82	14 535,40	15 943,72	16 175,80	17 363,93	16 215,40
Běžné výdaje	10 915,15	11 239,70	10 775,73	11 548,98	11 955,63	13 213,96
Kapitálové výdaje	5 430,79	864,20	1 817,94	1 266,39	3 848,66	10 000,00
Celkové výdaje	16 345,94	12 103,90	12 593,67	12 815,37	15 804,29	23 213,96

Saldo	-653,12	2 431,50	3 350,05	3 360,43	1 559,64	-6 998,56
-------	---------	----------	----------	----------	----------	-----------

Zdroj: MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí, vlastní zpracování

* schválený rozpočet pro rok 2020

Z hlediska výdajů obce dlouhodobě převažují výdaje na zajištění chodu obce, jako je samospráva, energie obce, provoz Mateřské školy nebo svoz a zpracování komunálního odpadu. Z hlediska investic obce převažují investice do majetku obce, jako je obnova sakrálních staveb či zajištění energetických úspor Mateřské školy nebo kulturního domu. V současné době obec investuje do údržby a výsadby veřejné zeleně, dále realizace obecního vodovodu, kanalizace, místních komunikací a mostů nebo investice do bytového fondu.

VYUŽITÍ DOTAČNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

Ve strukturálním období 2007 až 2013 byla obec Velká Kraš příjemcem dotací k celkem 12 projektům.

V roce 2010 byla v rámci operačního programu Životní prostředí zahájena realizace projektu „Obnova zeleně v obci Velká Kraš 2009“ s celkovým rozpočtem 2,0 mil. Kč, který se zaměřoval především na revitalizaci místního systému ekologické stability. V rámci stejného operačního programu bylo následně realizováno dalších sedm projektů. Projekt „Sběrný dvůr Velká Kraš“ s celkovým rozpočtem 7,2 mil. Kč byl zaměřen na rekonstrukci objektu sběrného dvoru v obci. V roce 2012 byla zahájena realizace projektu s rozpočtem 2,9 mil. Kč pod názvem „Velká Kraš – rekonstrukce větrolamu“ v rámci kterého byla provedena obnova větrolamu. O rok později byl realizován projekt „Ohřev solárního systému na koupališti Velká Kraš“ s rozpočtem 301 tis. Kč, v rámci kterého došlo k instalaci solárního systému. Ve stejném roce byla zahájena realizace projektu „Energetické úspory pro MŠ Velká Kraš“ s celkovým rozpočtem 6,6 mil. Kč, v rámci kterého došlo k zateplení budovy mateřské školy. Projekt „Energetické úspory pro KD Velká Kraš“ s rozpočtem 2,5 mil. Kč umožnil zateplení budovy kulturního domu. S rozpočtem 5,4 mil. Kč vedl projekt „Mobilní kompostovací zařízení pro obec Velká Kraš a partnerské obce“ k pořízení vybavení mobilní kompostovací stanice pro zajištění zpracování biologicky rozložitelného odpadu. V roce 2014 došlo k realizaci projektu „Sanace svahu za č.p. 444 v obci Velká Kraš“ s rozpočtem 650 tis. Kč, jehož předmětem byla sanace nestabilních bloků granitoidních hornin v katastrálního území Malá Kraš.

Obec Velká Kraš se dále zapojila do dvou projektů spolufinancovaných z Operačního programu přeshraniční spolupráce České republiky a Polska. Jedná se o projekt s názvem „Vytvoření zázemí pro pořádání přednášek a výstav na propagaci česko-polského regionu“ z roku 2009 a projekt „Velká Kraš in arte vitae“ realizován v roce 2011.

V roce 2009 bylo také v rámci Integrovaného operačního programu vytvořené kontaktní místo CzechPOINT.

BEZPEČNOST

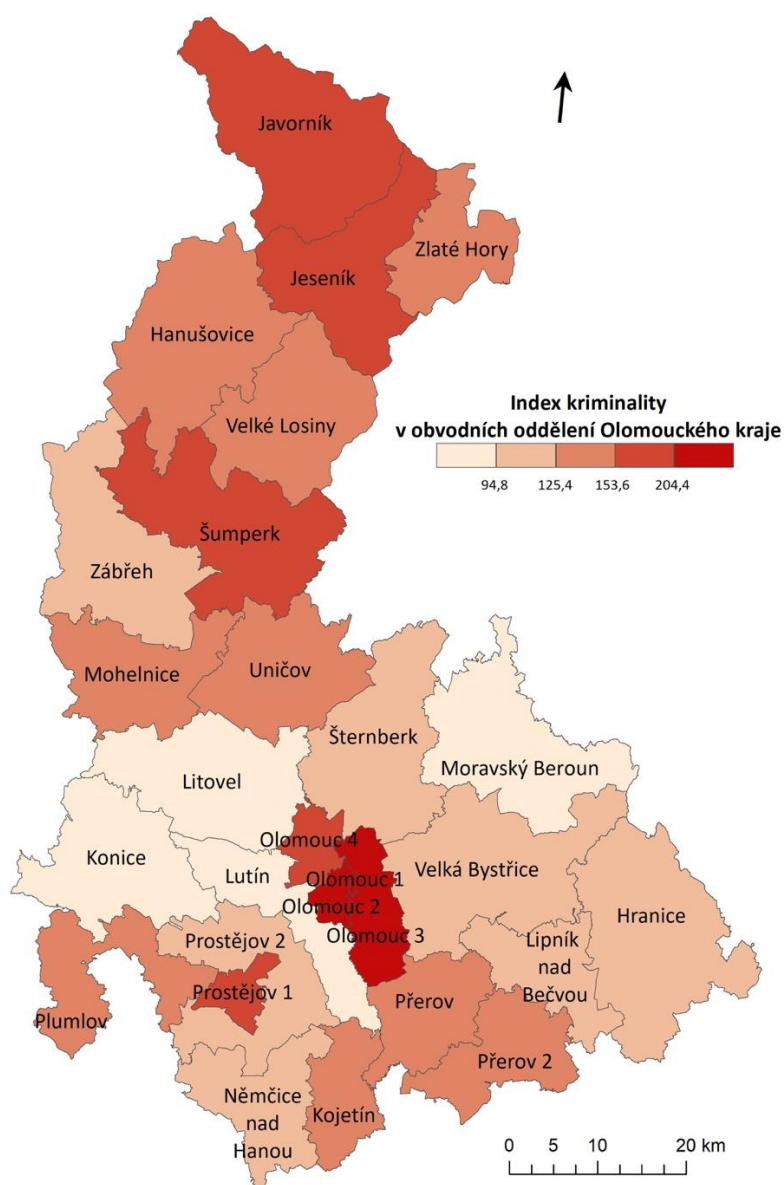
Obec Velká Kraš nemá vlastní policii a v současnosti nemá ani uzavřenou smlouvu o výkonu této činnosti na svém územím s jinou obcí. Obec Velká Kraš se svým územím náleží do obvodního oddělení Policie ČR Javorník, kde bylo za období 2015 až 2019 zjištěno v průměru 210 trestných činů ročně s průměrnou objasněností 73 % za stejné období. Nejvyšší počet trestných činů byl v obvodním oddělení Javorník zjištěn v roce 2016, naopak nejmenší počet trestných činů v roce 2017. V poslední

dvou letech, v roce 2018 a v roce 2019, došlo v porovnání s rokem 2017 k nárůstu počtu trestných činů, avšak nedosáhl počtu trestných činů z roku 2016. Objasněnost zjištěných trestných činů se pohybuje každoročně okolo 70 %. V porovnání indexu kriminality odvodních oddělení Policie ČR na území Olomouckého kraje v roce 2019 se obvodní oddělení Javorník (165,5) nachází na 22. místě z 28. obvodních oddělení kraje, jak ilustruje obrázek 35. Nejméně zjištěných trestných činů a s tím spojený index kriminality (1,8) byl v roce 2019 zjištěný v obvodním oddělení Policie ČR Moravský Beroun.

Tabulka 13 Počet trestných činů a jejich objasněnost na území obvodního oddělení Policie ČR Javorník

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Počet zjištěných trestných činů	200	256	169	220	206
Objasněnost trestných činů	69 %	77 %	72 %	78 %	70 %

Zdroj: mapakriminality.cz, vlastní zpracování

Obrázek 35 Index kriminality v obvodních odděleních Olomouckého kraje v roce 2019

Zdroj: mapakriminality.cz, vlastní zpracování

VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY

Obec oficiálně nemá sepsané žádné partnerské smlouvy s dalšími obcemi. I přesto se však obec aktivně podílí na propagaci příhraničního území a zvýšení jeho atraktivity. K tomu slouží především již zmiňované projekty z Operačního programu přeshraniční spolupráce České republiky a Polska popsaného v části věnující se dotačním projektům. Na těchto projektech se mimo obec Velkou Kraš podílí také Mikroregion Žulovsko společně s tehdejší partnerskou obcí města Vidnavy Skoroszycy, a to za účelem propagace členů samotných, ale i dalších atraktivních míst Jesenicka a Opolského vojvodství.

Aktivně se obec projevuje také v rámci Sdružení měst a obcí Jesenicka, kterého je Velká Kraš společně s dalšími 23 obcemi Jesenicka součástí. Úlohou tohoto sdružení, které vzniklo v roce 1993, je ochrana a posuzování společných zájmů obcí jesenické oblasti nebo koordinace vzniku činnosti dobrovolných svazků obcí v určitých oblastech.

Obrázek 36 Členské obce Sdružení měst a obcí Jesenicka (SMOJ)

Zdroj: Sdružení měst a obcí Jesenicka, vlastní zpracování

Svazek obcí mikroregionu Žulovsko je dobrovolným svazkem obcí registrovaným od roku 2003. Jednotlivé obce spolu však spolupracovaly již před samotným vznikem svazku. Od oficiálního založení svazku je jeho sídlem obec Skorošice. Cílem svazku je především vzájemně koordinovaný postup při provozování společných zájmů obcí mikroregionu v oblasti dotační politiky státu a Evropské unie, dále pak v oblasti zaměstnanosti, vzdělanosti, ochrany životního prostředí, podpory rozvoje malého a středního podnikání nebo cestovního ruchu. Všechny členské obce (Černá Voda, Kobylá nad Vidnavkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Vápenná, Velká Kraš, Vidnava a Žulová) se nachází v oblasti Rychlebských hor, v povodí řeky Vidnavky.

Obrázek 37 Členské obce Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: Mikroregionu Žulovsko, vlastní zpracování

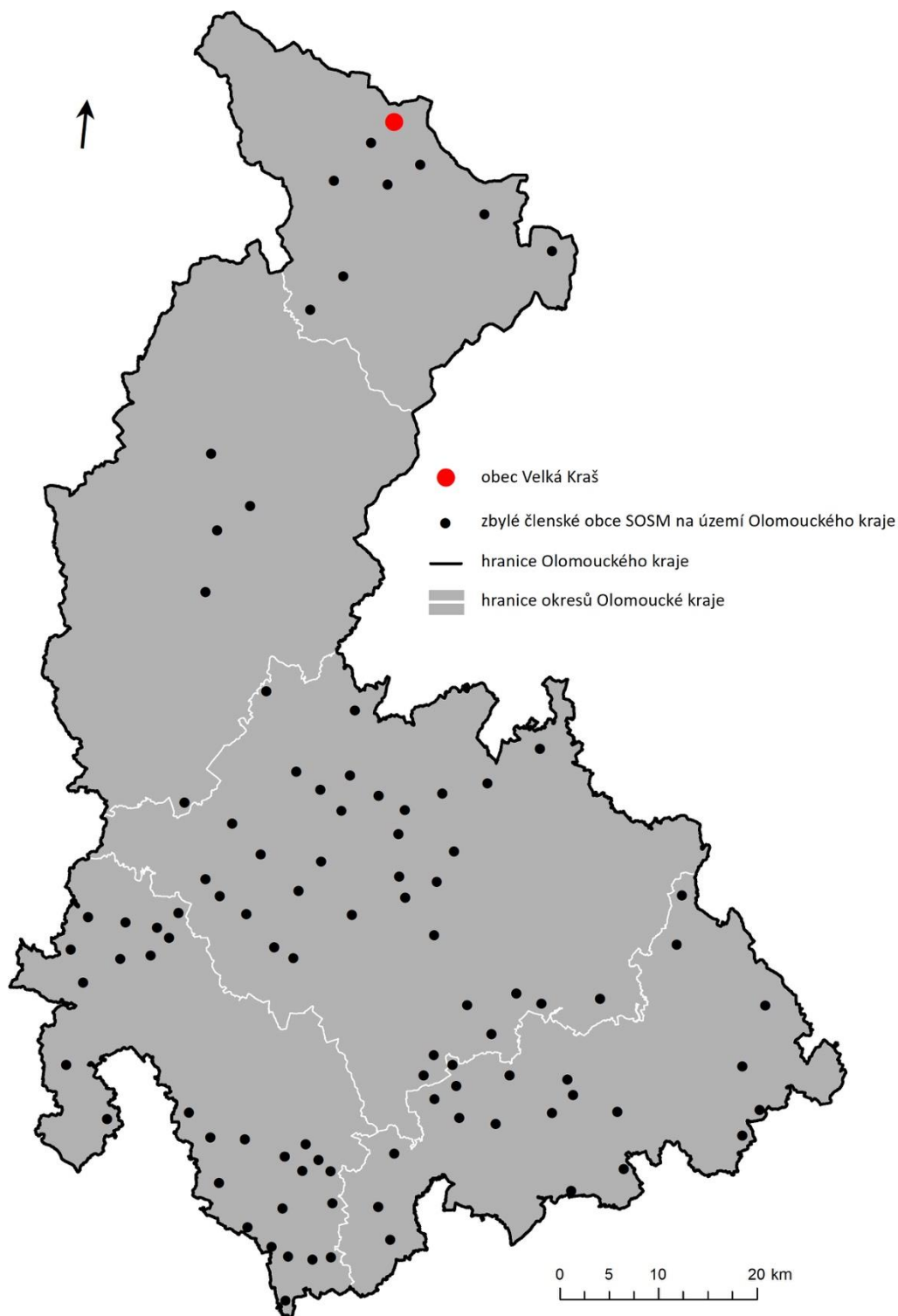
Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko byla založena v roce 2014 a mimo obec Velkou Kraš se zde nachází dalších 23 členských obcí (Bernartice, Bělá pod Pradědem, Bílá Voda, Černá Voda, Česká Ves, Hradec-Nová Ves, Javorník, Jeseník, Kobylá nad Vidnavkou, Lipová-lázně, Mikulovice, Ostružná, Písečná, Stará Červená Voda, Skorošice, Supíkovice, Uhelná, Vápenná, Vidnava, Velké Kunětice, Vlčice, Zlaté Hory a Žulová) a sdružuje tak území 4 mikroregionů – mikroregion Zlatohorska, Jesenicka, Žulovska a Javornicka. Celkově má však tato MAS 63 členů. Hlavním cílem spolku je rozvoj regionu Jesenicka metodou LEADER, nově nazývanou CLLD (komunitně vedený místní rozvoj).

Obrázek 38 Členské obce MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko
Zdroj: MAS Vincenze Priessnitze, vlastní zpracování

V rámci rozvoje přeshraniční spolupráce se stala obec Velká Kraš v roce 1997 součástí sdružení Euroregionu Praděd, jehož ideou je vzájemné přibližování a spolupráce České republiky s Polskem.

Obec Velká Kraš je také součástí Sdružení obcí střední Moravy (SOSM), což je dobrovolný svazek obcí založený v roce 1993. Tento dobrovolný svazek obcí sdružuje celkem 100 obcí, z toho 96 obcí na území Olomouckého kraje a 4 obce z kraje Zlínského (Bezměrov, Kunkovice, Uhřice a Záříčí). Účelem tohoto sdružení je efektivní, společný a koordinovaný přístup k řešení každodenní i strategické problematiky členských obcí svazku.

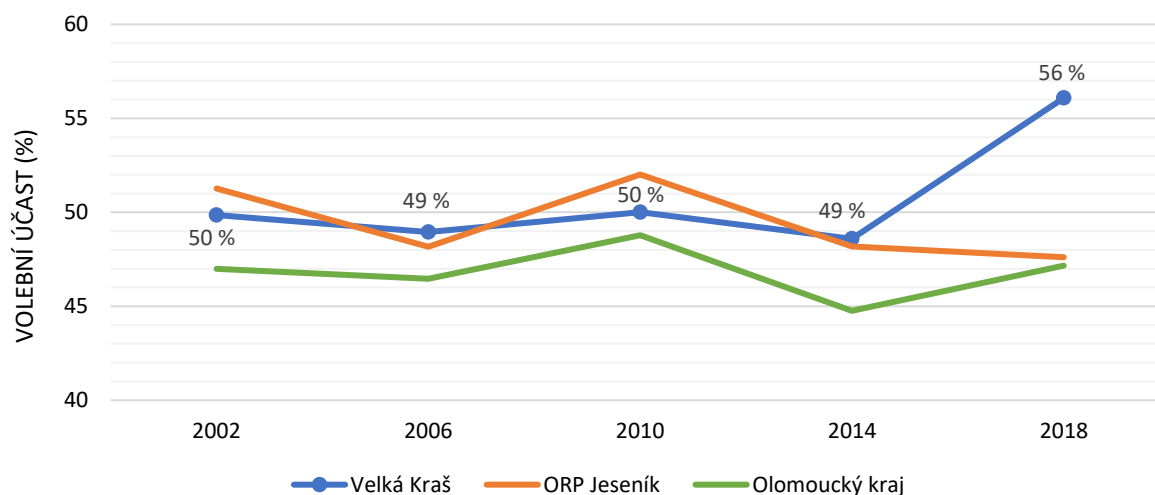

Obrázek 39 Členské obce Sdružení obcí střední Moravy na území Olomouckého kraje

Zdroj: Sdružení obcí střední Moravy, vlastní zpracování

AKTIVITA OBČANŮ PŘI SPRÁVĚ VĚCÍ VEŘEJNÝCH

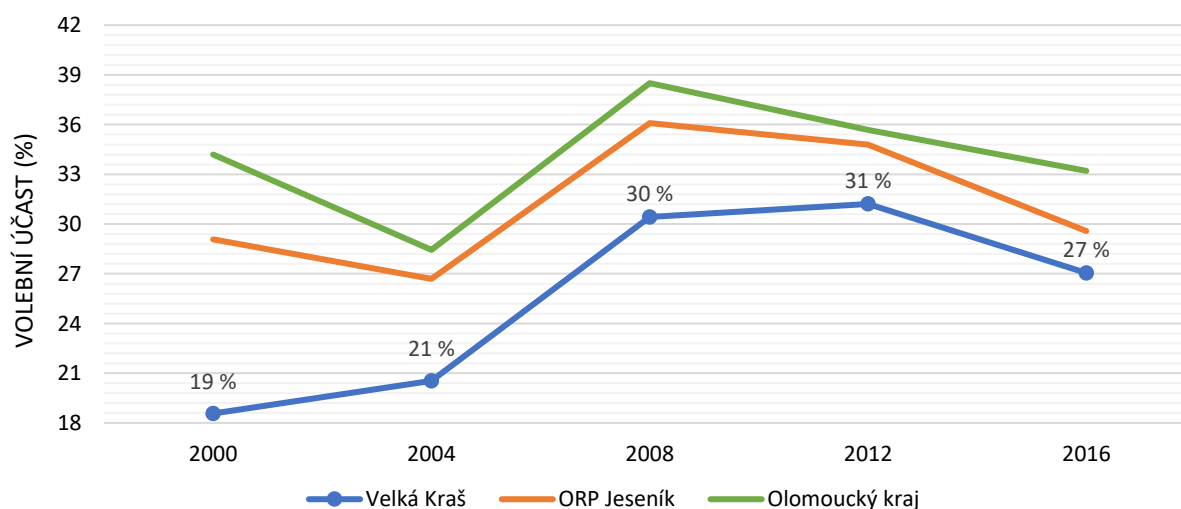
Aktivita občanů při správě věcí veřejných v obci Velká Kraš je od roku 2002 konstantní. Při posledních volbách však došlo ke zřetelnému vzrůstu volební účasti. Mezi občany přetrvává největší zájem především u voleb do obecního zastupitelstva, Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky nebo v rámci prezidentských voleb. Ve srovnání participace v komunálních volbách vykazuje obec Velká Kraš mimo poslední volby podprůměrnou volební účast jak v rámci kraje, tak i v rámci České republiky.

Obrázek 40 Volební účast ve volbách do obecního zastupitelstva obce Velká Kraš

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

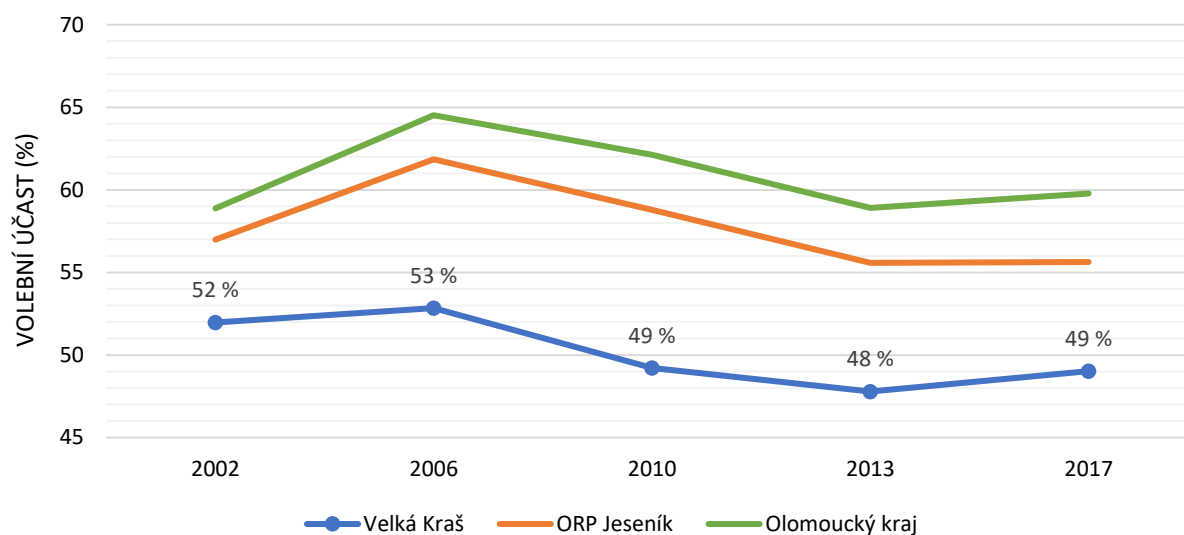
Dlouhodobě nejnižší zájem o volby do kolektivních orgánů vykazují občané Velké Kraše při volbách do Evropského parlamentu, kde se volební účast pohybuje okolo 14 %. V porovnání s celorepublikovým průměrem (26 %) je tato hodnota podprůměrná. Nízkou volební účast projevují občané také v rámci voleb do krajského zastupitelstva, kde se průměrná volební účast pohybuje okolo 27 %. Jedná se tak o podprůměrnou volební účast jak v rámci kraje, tak i v rámci České republiky.

Obrázek 41 Volební účast ve volbách do krajského zastupitelstva obce Velká Kraš

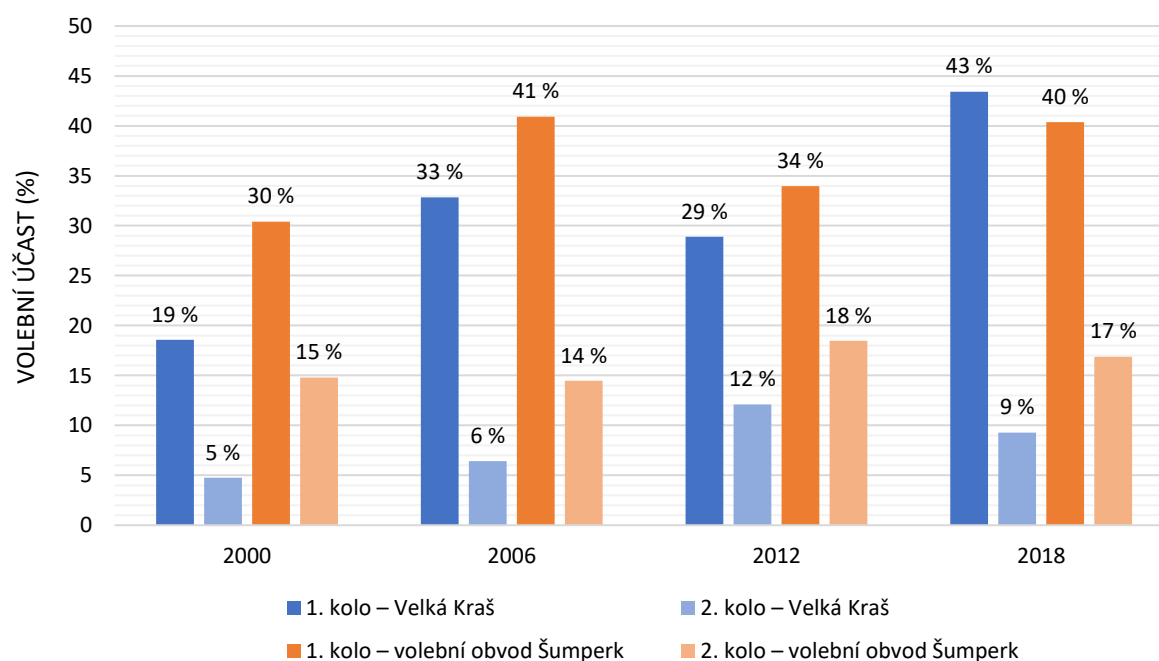
Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Účast občanů při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky setrvale převyšuje zájem účastnit se voleb do Senátu Parlamentu České republiky. Z hlediska volební účasti jsou pro občany volby zástupců do Poslanecké sněmovny stejně významné jako volby do obecního zastupitelstva. Ve srovnání s krajským (61 %) i celorepublikovým průměrem (57 %) se však v obci Velká Kraš jedná o podprůměrnou hodnotu (51 %).

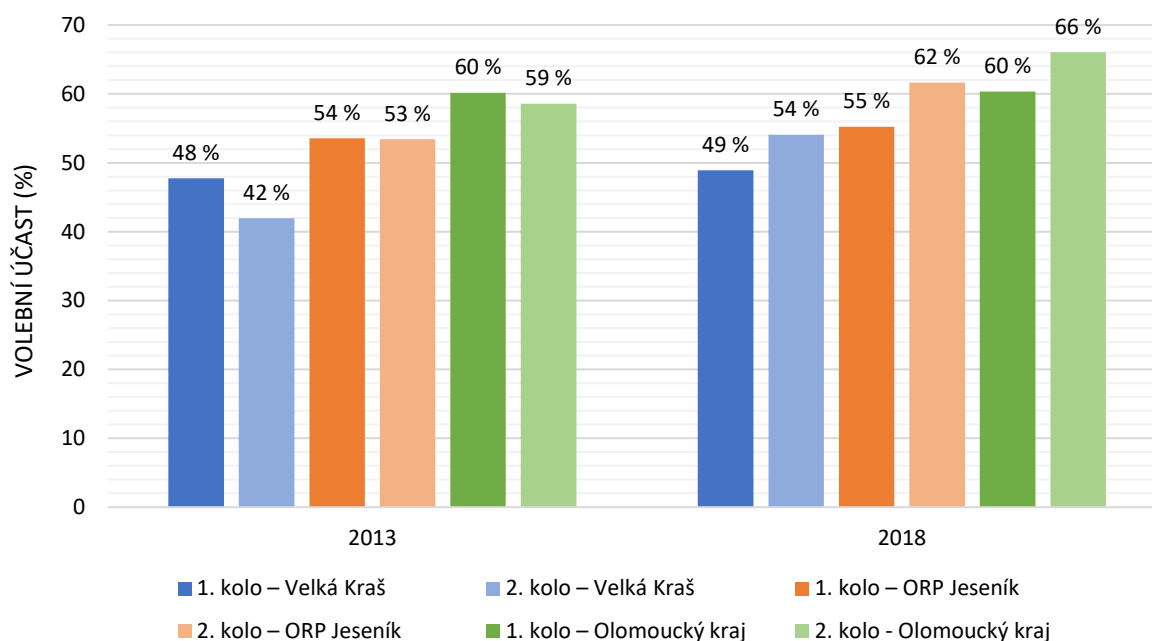
Obrázek 42 Volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky obce Velká Kraš
Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Volební účast v senátních volbách je kolísavá a v obci se výrazně snižuje po prvním volebním kole, což je také celorepublikový trend. Volební účast v prvním kole v obci v porovnání s celým volebním obvodem Šumperk převyšuje pouze v roce 2018, ve druhém kole je volební účast v obci výrazně podprůměrná. V rámci České republiky je volební účast obce Velká Kraš podprůměrná.

Obrázek 43 Volební účast ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky obce Velká Kraš
Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Přímá volba prezidenta republiky z hlediska volební účasti nepřevyšuje krajský, ani celorepublikový trend. Volební účast ve druhém kole byla v roce 2013 nižší než volební účast v kole prvním, v roce 2018 ji však převyšovala. V rámci České republiky lze v roce 2013 pozorovat vyrovnanou volební účast v jednotlivých volebních kolech. V roce 2018 volební účast v druhém kole převyšovala volební účast v kole prvním.

Obrázek 44 Volební účast v prezidentských volbách obce Velká Kraš

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

S ohledem na analýzu volební účasti po roce 2000 lze konstatovat, že v krajské i celorepublikovém srovnání jsou občané obce Velká Kraš při participaci na správě věcí veřejných podprůměrně aktivní. Nadprůměrnou aktivitu lze pozorovat v případě voleb do obecního zastupitelstva, kde je při dosavadních posledních volbách pozorován vzrůst volební účasti. U volební účasti jiných voleb než do obecního zastupitelstva, lze pozorovat především klesající trend této participace, což je bráno za celorepublikový i celospolečenský trend.

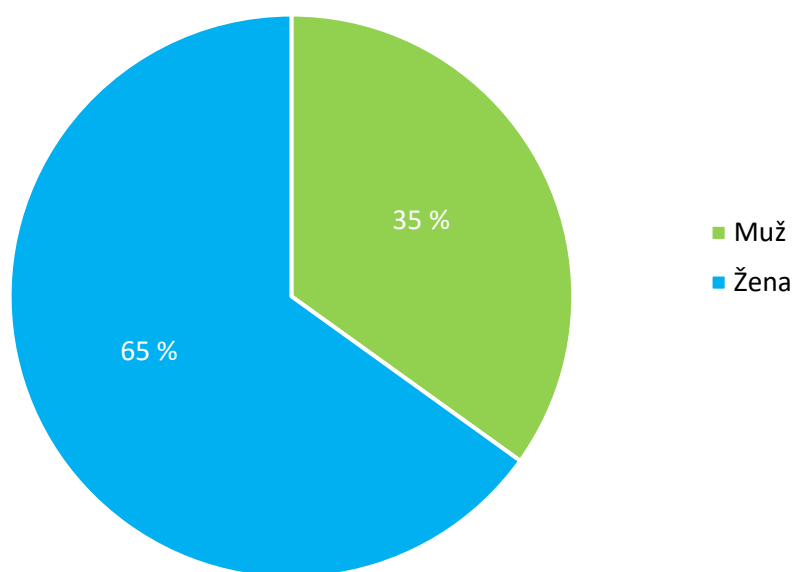
Občanům je k maximální transparentnosti veřejné správy v oblasti financí k dispozici na webových stránkách obce zveřejněný rozpočet obce. Díky tomu mají občané možnost si zobrazit v přehledné formě strukturu rozpočtu, jednotlivé příjmy a výdaje nebo sledovat vývoj rozpočtu v průběhu několika let.

ANALYTICKÁ ČÁST – VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ V OBCI

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

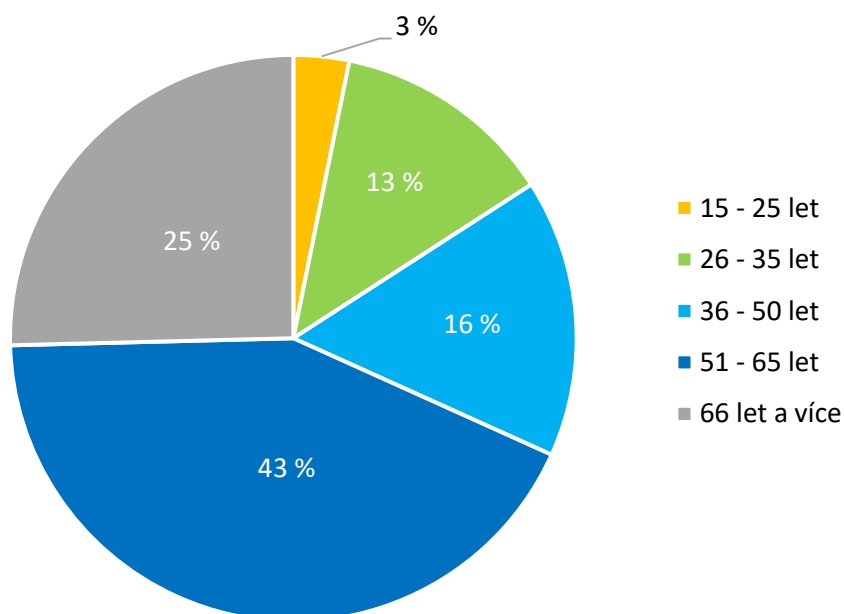
Dotazník byl vytvořen a zpracován pro potřeby nové Strategie rozvoje obce Velká Kraš na léta 2021 – 2027. Strategie rozvoje obce Velká Kraš na léta 2021 – 2027 byla realizována v rámci projektu Vytvoření strategických dokumentů pro Svazek obcí Mikroregionu Žulovska s registračním číslem CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010019, který je spolufinancován Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Dotazník se skládal celkem z 20 otázek a obsahoval jak otevřené, tak i uzavřené otázky. Celková návratnost dotazníků v rámci dotazníkového šetření v obci Velká Kraš činila 64 vyplněných dotazníků. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 65 % žen a 35 % mužů, a to především ve věku od 51 let a více.

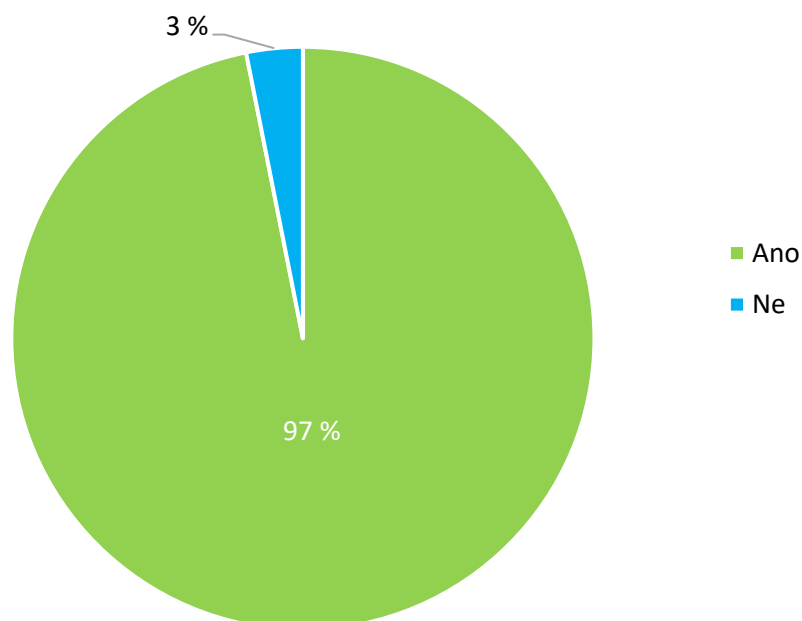
Otázka 1 Pohlaví respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 2 Věková struktura respondentů

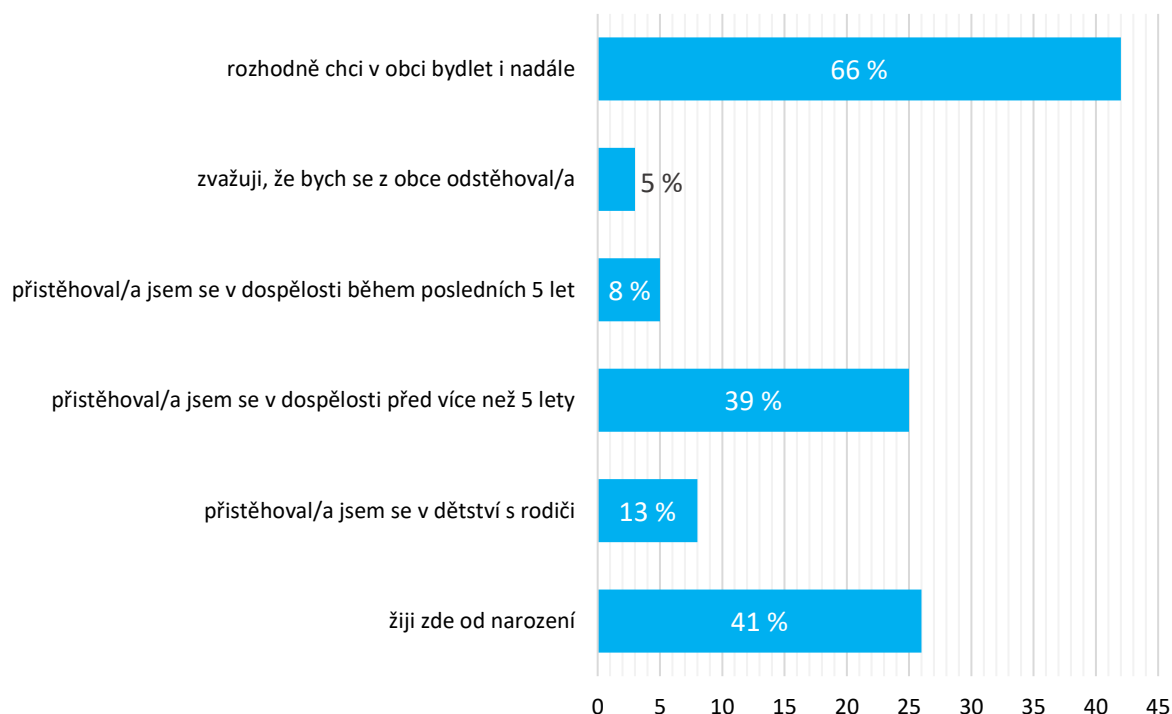
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 3 Respondenti s trvalým bydlištěm v obci

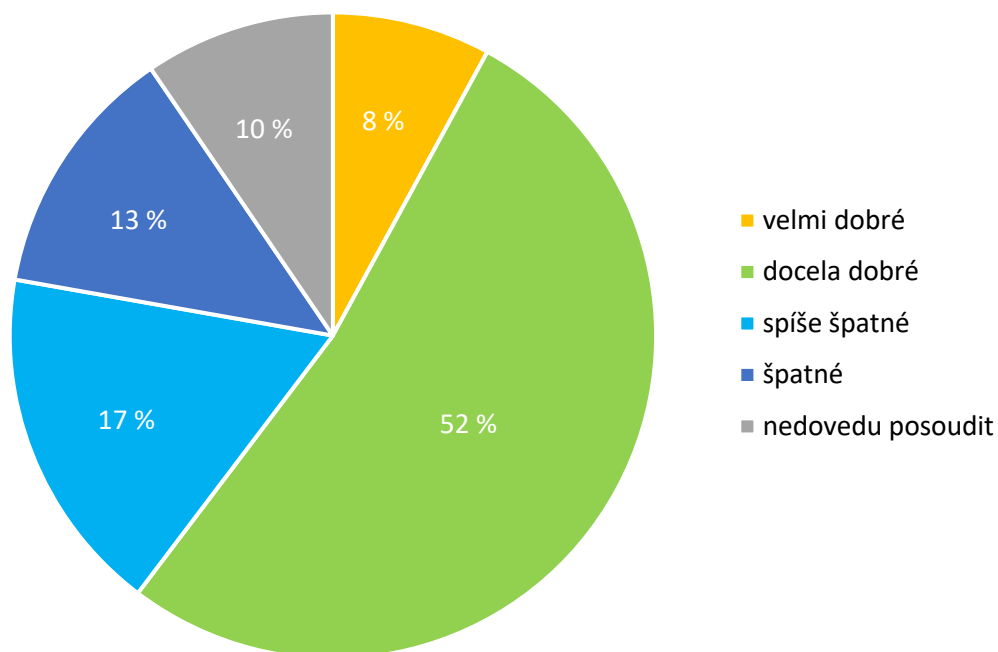
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Z celkového počtu odevzdaných a vyplněných dotazníků mělo v obci 97 % respondentů trvalé bydliště. Celkem 41 % respondentů uvedlo, že v obci Velká Kraš bydlí od narození. Více než 5 let bydlí v obci 39 % respondentů, 8 % respondentů se pak do obce přistěhovalo v průběhu posledních 5 let. Nadále bydlet v obci chce celkem 66 % respondentů, 5 % respondentů pak uvažuje o odstěhování se.

Otázka 4 Vztah respondentů k obci

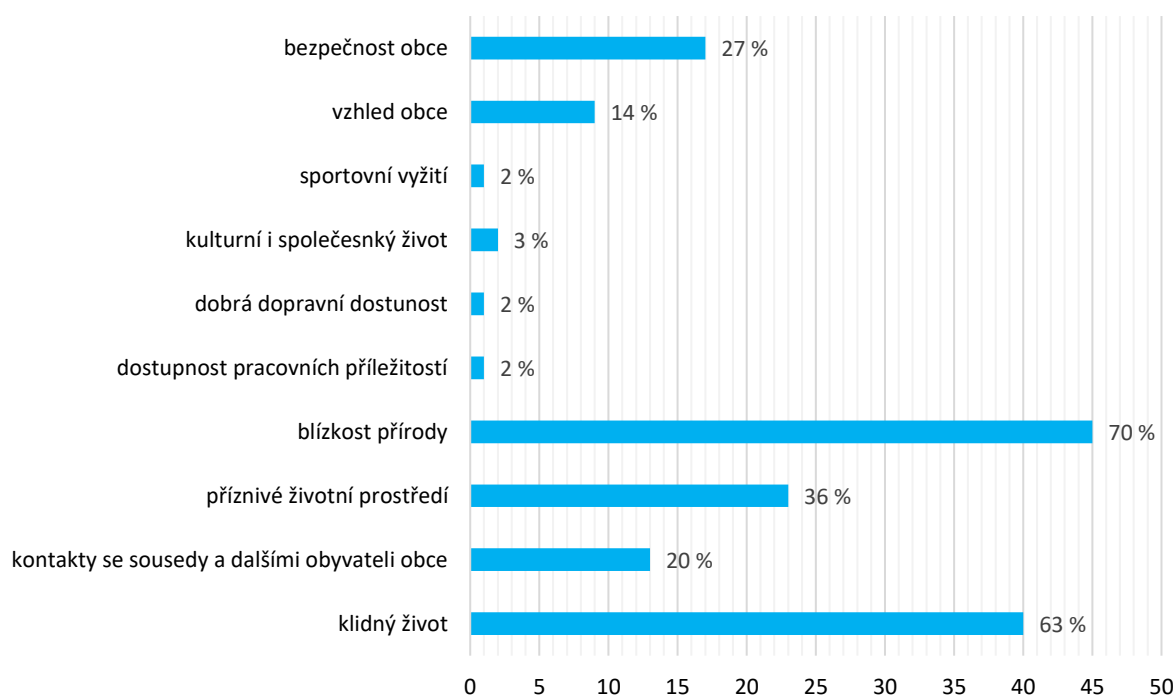
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 5 Mezilidské vztahy mezi obyvateli v obci Velká Kraš

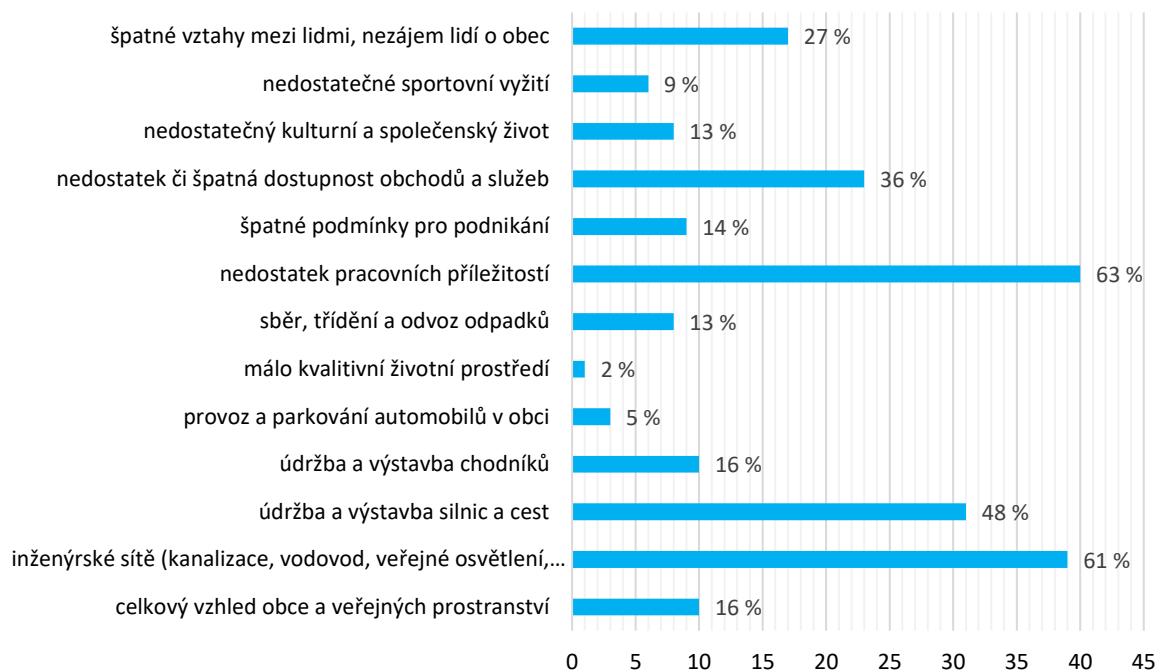
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Mezilidské vztahy v obci hodnotí více než polovina respondentů jako dobré, z toho 8 % jako velmi dobré a 52 % jako docela dobré. Mezilidské vztahy hodnotí 17 % respondentů jako spíše špatné a 13 % jako špatné. Bydlení v obci Velká Kraš má své výhody. Dle respondentů jsou to především blízkost přírody (70 % respondentů), klidný život (63 % respondentů), příznivé životní prostředí (36 % respondentů) nebo bezpečnost v obci (27 % respondentů). Vzhled obce je atraktivní pro 14 % respondentů.

Otázka 6 Hodnocení vlastností obce Velká Kraš

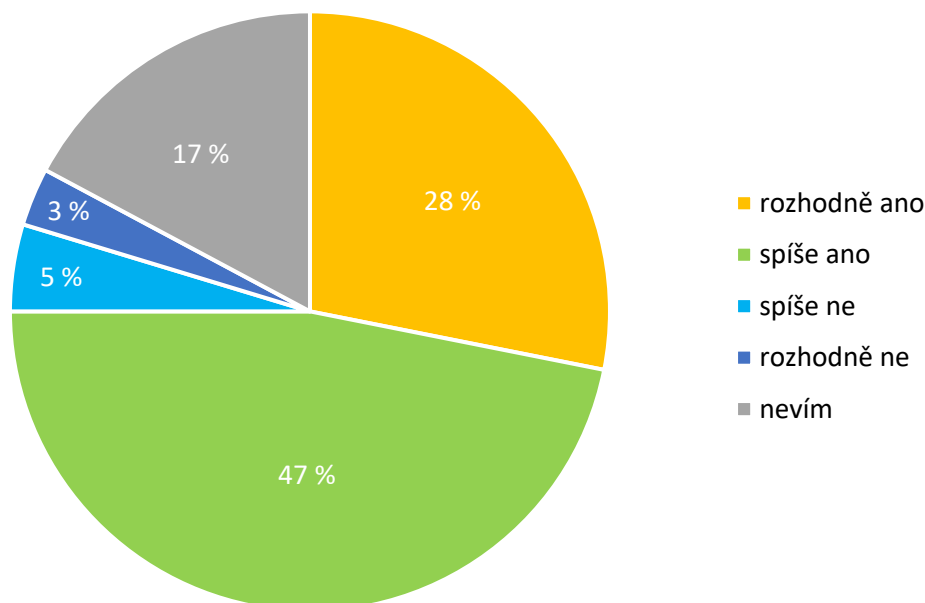
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 7 Hlavní problémy obce Velká Kraš

Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

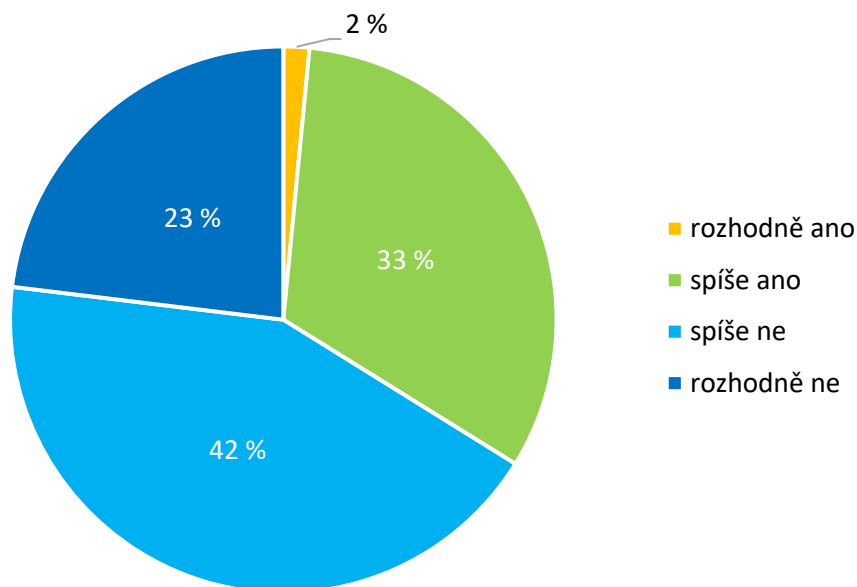
Za hlavní problém v obci považuje 63 % respondentů nedostatek pracovních příležitostí nebo stav inženýrské sítě (61 % respondentů), především pak chybějící kanalizace v obci. Dalšími obecními problémy jsou údržba a výstavba silnic a cest (48 % respondentů) nebo nedostatek či špatná dostupnost obchodů a služeb (36 % respondentů). Mezi další problémy obce, které respondenti uváděli, patří především chybějící domy či byty pro mladé.

Otázka 8 Ochota k zapojení obyvatel do rozvoje obce

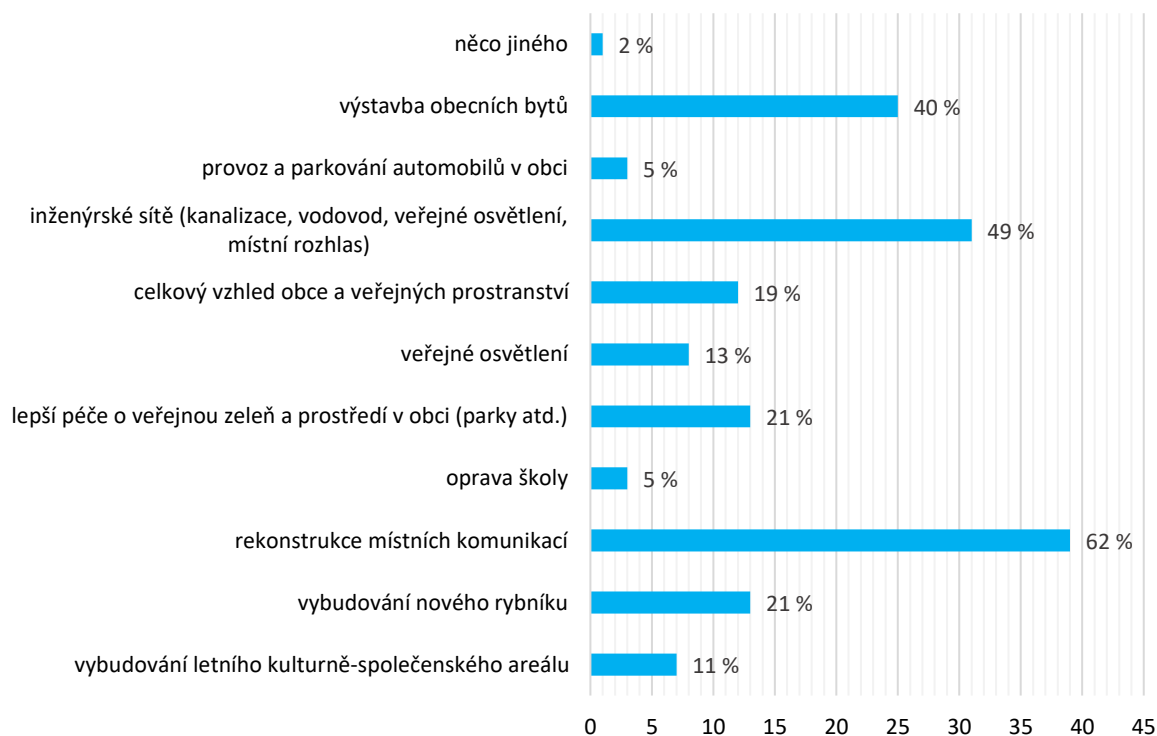
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Do rozvoje obce by se zapojilo 75 % respondentů, z toho 47 % rozhodně a 28 % spíše. Jen 8 % respondentů by se do věcí týkajících se rozvoje obce zapojit nechtělo.

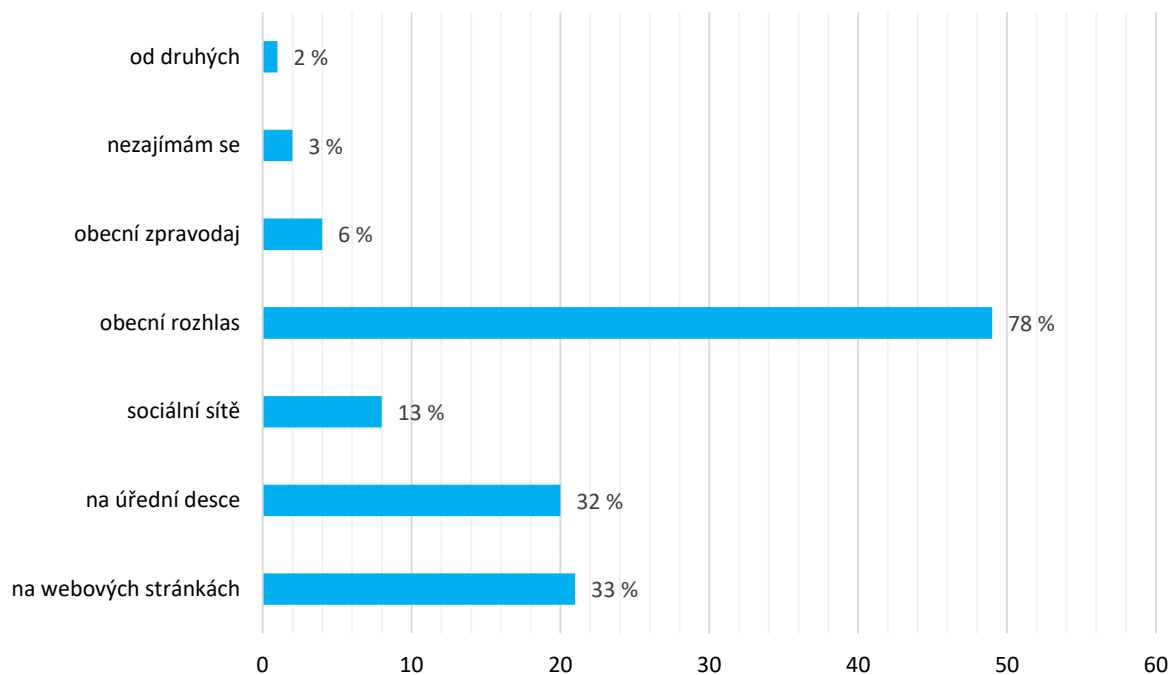

Otázka 9 Spokojenost obyvatel obce s technickou infrastrukturou obce (kanalizace, vodovody, rozvody elektřiny)
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Více než polovina respondentů (65 %) není spokojena s technickou infrastrukturou obce. Zbýlých 35 % respondentů pak technickou infrastrukturu obce považuje za dostatečnou. V rámci zlepšení stavu technické infrastruktury by pak v obci uvítalo tuto rozvojovou aktivitu 49 % respondentů. Celkem 62 % respondentů by pak uvítalo v obci rekonstrukci místních komunikací nebo výstavbu obecních bytů (40 % respondentů). Mezi další rozvojové aktivity, které by respondenti v obci uvítali, patří zlepšení péče o veřejnou zeleň a celkového prostředí obce (21 % respondentů) nebo vybudování nového rybníka (21 % respondentů). V neposlední řadě se pak jedná o rozvojové aktivity směřující ke zlepšení celkovému vzhledu obce a veřejných prostranství (19 % respondentů).

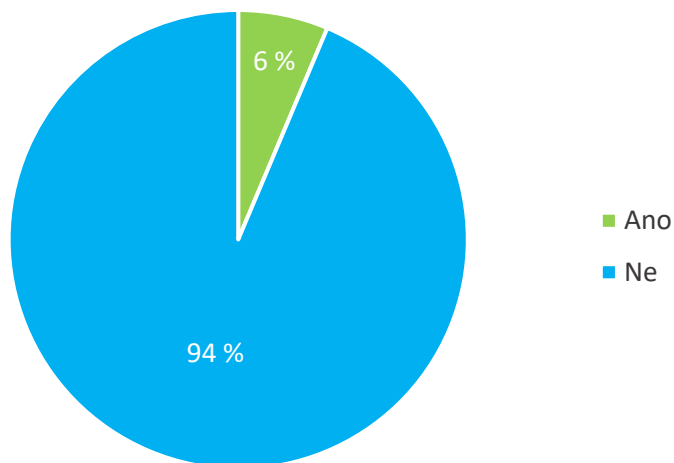
Otázka 10 Jakou rozvojovou aktivitu by obyvatelé obce uvítali?
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 11 Čerpání informací o dění v obci

Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

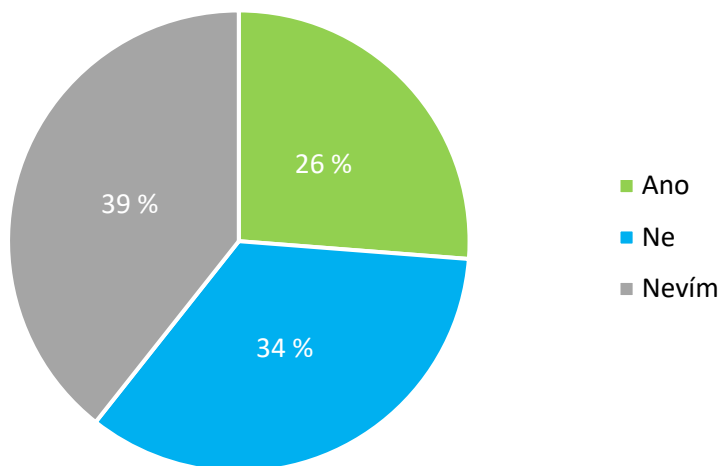
Informace o dění v obci nejčastěji získávají obyvatelé z obecního rozhlasu (78 % respondentů), dále z webových stránek obce (33 % respondentů) nebo z úřední desky, která je vyvěšená u obecního úřadu obce (32 % respondentů). Celkem 3 % respondentů se pak v obci nezajímají o dění v obci.

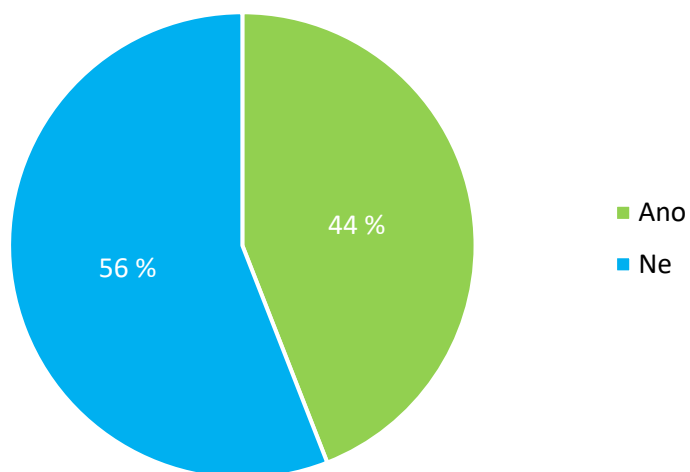
Otázka 12 Využívání pevné linky obyvateli v obci

Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

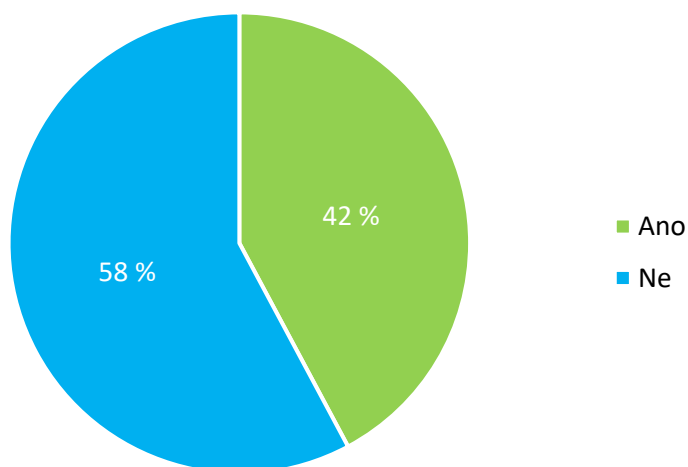
Celkem 94 % respondentů nevyužívá v obci pevnou linku. O komplexní úpravy má v obci zájem celkem 26 %, 34 % pak o komplexní úpravy zájem nemá. Poskytování obecních informací prostřednictvím SMS či e-mailu by uvítalo 56 % respondentů. Pro zavedení nedělního klidu, který zakazuje hluk v obci způsobený sekáním, řezáním apod. by uvítalo 42 % respondentů. Část respondentů také uvedla, že by nedělní klid zavedla jen na polovinu dne.

Otázka 13 Zájem obyvatel obce o komplexní úpravy
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

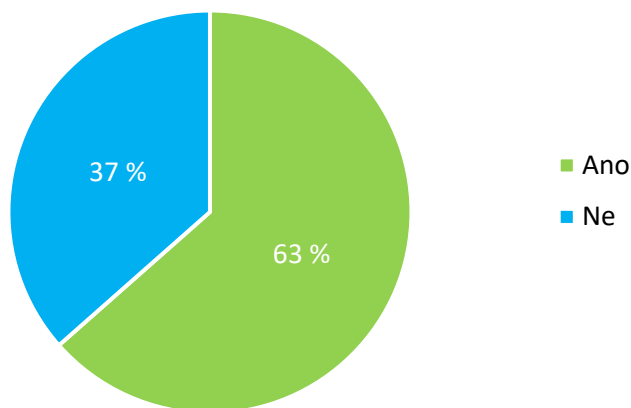

Otázka 14 Zájem o dodávání obecních informací prostřednictvím SMS či e-mailu
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

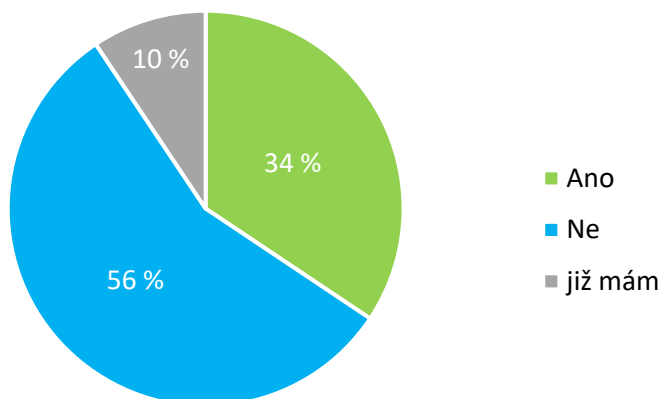

Otázka 15 Zájem o zavedení nedělního klidu (zákaz hluku – sekání, řezání atd.)
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

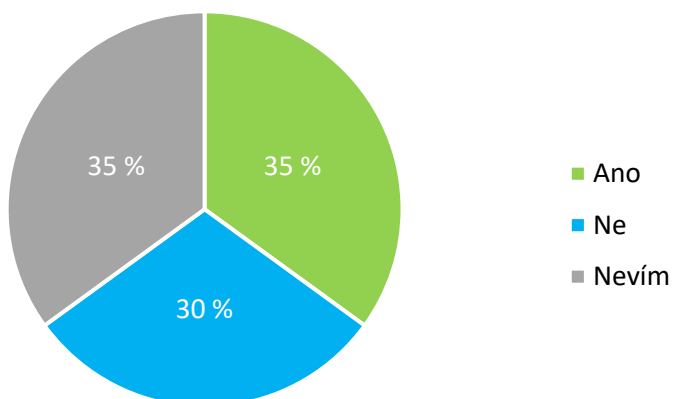
O větší počet nádob na tříděný odpad v dostupné vzdálenosti má zájem celkem 63 % respondentů, 37 % respondentů pak zájem o větší počet nádob na tříděný odpad nemá. O bezplatný kompostér by mělo zájem 34 % respondentů a 56 % respondentů o bezplatný kompostér zájem nemá. 10 % respondentů pak již bezplatný kompostér využívá. O aktualizaci územního plánu by mělo zájem 35 % respondentů a 30 % respondentů o aktualizaci územního plánu nejvíce zájem.

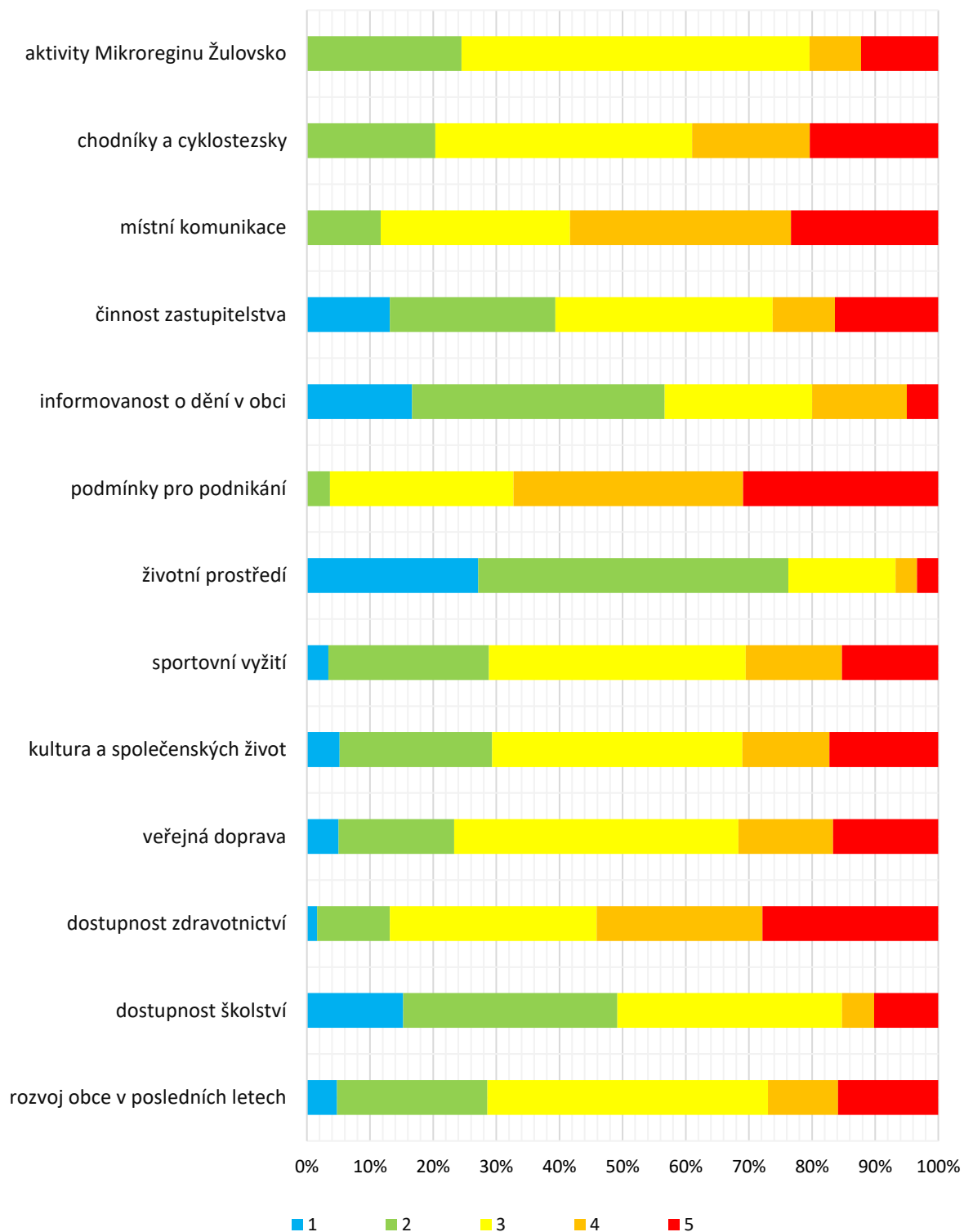
Otázka 16 Zájem obyvatel obce o větší počet nádob na tříděný odpad v dostupné vzdálenosti
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 17 Zájem obyvatel obce o bezplatný kompostér
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 18 Zájem obyvatel obce o aktualizaci územního plánu
Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Otázka 19 Spokojenost se stavem v jednotlivých oblastech obce (hodnotící škála: 1 nejlepší – 5 nejhorší)

Zdroj: dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Velká Kraš

Co se týče spokojenosti obyvatel se stávající stavem v jednotlivých oblastech obce, nejvíce jsou obyvatelé spokojeni se životním prostředím obce a informovaností o dění v obci. Další oblasti, kde je spokojenost obyvatel vyšší než 50 % jsou: informovanost o dění v obci a životní prostředí. Relativně dobře hodnocená je také oblast dostupnost školství. Nejhorše naopak obyvatelé obce hodnotí podmínky pro podnikání, stav místních komunikací nebo dostupnost zdravotnictví.

Co nejvíce obyvatelům obce v obci chybí, interpretují výsledky získané z otázky 20 dotazníkového šetření. Jsou to především:

- Chybějící zdravotnictví, a to především zubní lékařství
- Stav místních komunikací
- Kanalizace
- Počet obecních bytů
- Bydlení pro mladé
- Neudržování obecních lesních pozemků
- Pracovní příležitosti

ANALYTICKÁ ČÁST – SWOT ANALÝZA

SOCIÁLNÍ PILÍŘ	
S – SILNÉ STRÁNKY	W – SLABÉ STRÁNKY
- Narůst podílu vysokoškoláků - Pokles podílu osob se základním vzděláním včetně toho neukončeného	- Každoroční úbytek obyvatelstva - Absence zdravotnických zařízení - Záporný přirozený přírůstek - Záporný mechanický přírůstek - Slabá bytová výstavba
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – HROZBY
- Vyrovnaný počet osob v předproduktivním a poproduktivním věku - Poloha obce v blízkosti hranice s Polskem – možnosti přeshraniční spolupráce - Přítomnost železniční dopravy	- Stárnutí populace - Mezilidské vztahy v obci

EKONOMICKÝ PILÍŘ	
S – SILNÉ STRÁNKY	W – SLABÉ STRÁNKY
- Dlouhodobě klesající podíl nezaměstnaných osob - Vyšší míra ekonomické aktivity obyvatelstva - Přítomnost hromadných ubytovacích zařízení	- Podprůměrný podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva - Nadprůměrný podíl osob v exekuci - Vyšší podíl vyjíždějících ekonomicky aktivních obyvatel za prací - Absence významného zaměstnavatele
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – HROZBY
- Zvýšení atraktivnosti obce - Vzrůstající počet návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízení - Přítomnost železniční dopravy	Konkurence ostatních obcí s lepšími výchozími podmínkami pro investory

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ	
S – SILNÉ STRÁNKY	W – SLABÉ STRÁNKY
• Dobrý stav podzemních vod • Nepřítomnost svahových nestabilit • Obecní kompostárna • Menší podíl půdy ohrožené erozí	• Absence kanalizace • Nízká hodnota koeficientu ekologické stability • Vyšší koncentrace prachových částic PM10 • Vyšší koncentrace NO₂
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – HROZBY
• Pozitivní vnímání životního prostředí obce jejími obyvateli • Podprůměrné množství vytvořeného odpadu v obci • Přítomnost železniční dopravy	• Převaha maximálně zranitelného podloží • Klimatické změny – nedostatek vody v krajině • Stav místních komunikací • Území s vysokým radonovým rizikem • Nadprůměrné množství vytvořeného odpadu na obyvatele

INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ	
S – SILNÉ STRÁNKY	W – SLABÉ STRÁNKY
• Aktivní přístup k partnerství s obcemi v tuzemsku (SMOJ, SOSM, MAS Vincenze Priessnitze, Mikroregion Žulovsko) • Stabilita rozpočtu obce	• Kulturní a společenské akce
O – PŘÍLEŽITOSTI	T – HROZBY
• Využívání dotačních příležitostí	• Vyšší kriminalita obvodního oddělení • Nízká aktivita občanů při správě věcí veřejných

NÁVRHOVÁ ČÁST

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti obce Velká Kraš, o tom, jak se bude obec měnit a zlepšovat, soubor představ a priorit obce. Vize obce Velká Kraš je „směrovkou“ rozvoje, která se váže k časovému horizontu následujících 15 let.

Obec Velká Kraš je prosperující obcí se stabilizovaným počtem obyvatel. Obec má dobudovanou kvalitní technickou i dopravní infrastrukturu, která zajišťuje spokojenost stávajících i nově příchozích občanů. Částečně zrekonstruovaný areál koupaliště a nedaleký kemp poskytují kvalitní zázemí návštěvníkům regionu. Spolu s činností Návštěvnického centra Žulovska, novým rybníkem, napojením obce na Polsko a Rychlebské hory pro cyklisty, vytváří široké spektrum nabídky aktivní dovolené, což přispívá k navýšení počtu turistů opakovaně navštěvujících obec a tím i k ekonomickému rozvoji obce. Obec Velká Kraš přitom zůstává klidným místem pro život s přátelskými sousedskými vztahy, kde lidé žijí v souladu s přírodou, která je obklopuje.

V souladu s vizí a k jejímu naplňování byly stanoveny následující Dlouhodobé strategické cíle, které pomůžou udržovat kontinuitu rozvoje obce Velká Kraš:

- Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury v obci
- Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání v obci
- Cíl 3: Péče o životní prostředí a veřejná prostranství
- Cíl 4: Komunitní život v obci

Pro období platnosti Strategie rozvoje obce Velká Kraš pro léta 2021 – 2027 budou tyto Dlouhodobé strategické cíle tvořit také Programové cíle tohoto programu rozvoje obce.

AKTIVITY

Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury v obci

Obec Velká Kraš je tvořena několika místními částmi, což značně zvyšuje finanční nároky na výstavbu infrastruktury, a je proto nutné hledat co nejefektivnější řešení. Tento cíl se zaměřuje na budování, obnovu a údržbu technické a dopravní infrastruktury v obci, jejíž stav a kapacita infrastruktury silně ovlivňuje spokojenost obyvatel se životem v obci a zásadně ovlivňuje možnosti dalšího rozvoje obce. Zároveň investice do technické a dopravní infrastruktury představují významnou zátěž pro obecní rozpočet. Při realizaci plánovaných aktivit by proto měla být velká pozornost věnovaná kvalitní technické přípravě a zajištění externího spolufinancování.

Opatření 1.1 Technická infrastruktura

Mimo běžných provozních zásahů bude obec v následujícím období usilovat především o zajištění kvalitní technické infrastruktury pro své občany, na niž bude možné poskytovat také kvalitní veřejné služby s respektováním principů udržitelného rozvoje. S ohledem na investiční náročnost aktivit, které si i přes externí spolufinancování zřejmě vyžádají i úvěrové spolufinancování, je potřebné pro jejich realizaci získat silnou většinovou podporu obyvatel obce.

Opatření 1.1 Technická infrastruktura						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
1.1.1	Oprava veřejného osvětlení	Vysoká	2022 – 2027	starosta	2 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Postupná výměna všech svítidel v obci za LED osvětlení. Kombinovat s aktivitou 1.2.1						
1.1.2	Rozšíření vodovodní sítě	Vysoká	2021 – 2027	starosta	3 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Rozšíření vodovodní sítě na celé území obce, především pak do místní části obce za Černým potokem a napojení koupaliště s cca 10 rodinných domů ve směru do Vidnavy.						

Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura

Obce bude provádět po celé období běžnou údržbu a nutné opravy dopravní infrastruktury. Mimo tyto provozní zásahy patří mezi hlavní aktivity realizované v rámci opatření 1.2. Dopravní infrastruktura oprava vozovek a doplnění chodníků na vybraných ulicích, které jsou ve špatném stavu, případně chodníky pro chodce postrádají. S dopravou se dále pojí také snaha obce zajistit občanům dostatek parkovacích ploch, které budou vznikat ve vytipovaných lokalitách.

Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
1.2.1	Rekonstrukce a oprava místních komunikací v obci	Vysoká	2021 – 2027	starosta	10 – 20 mil. Kč	vlastní/dotace
Komentář: V rámci této aktivity proběhne jednotlivě vyhodnocení stavu místních komunikací a jejich následné rekonstrukce.						
1.2.2	Oprava a dobudování chodníků v obci	Vysoká	2021 – 2027	starosta	1 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Doplnění chodníků na vybraných ulicích a v úsecích bez chodníků pro chodce.						
1.2.3	Opravy mostů a lávek	Vysoká	2021 – 2027	starosta	7 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce všech mostů a lávek na území obce, prioritně pak mosty u soutoku Černého potoka a řeky Vidnavky.						
1.2.4	Výstavba místních parkovišť	Střední	2022	starosta	900 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Posoudit možnost výstavby parkovišť s propustným povrchem, který umožní zasakování srážkových vod. Vhodné lokality – u Mateřské školy, u kulturního domu.						
1.2.5	Vybudování čerpací stanice pohonných hmot	Nízká	2025 – 2027	starosta	nebylo specifikováno	vlastní/dotace
Komentář: Umožnění výstavby územním plánem (spojené s jeho aktualizací), nabídkou pozemku a aktivní poptávkou možných provozovatelů. Vhodná lokalita pro výstavbu – nový areál těžby kaolinu.						

Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání v obci

Blízkost přírody a celkově životní prostředí jsou výraznou devizou obce Velké Kraše. I tyto faktory hrají častokrát důležitou roli při volbě místa pro život. Mimo to je však nezbytně nutné, aby obec svým občanům poskytovala i další služby odpovídající velikosti obce. Neméně důležitá je však také základní infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu, který částečně napomáhá k ekonomickému rozvoji obce.

Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví obce

Obec bude usilovat o zhodnocení vlastního majetku modernizací kulturního domu i dalších budov a pozemků v majetku obce. Vedle lepšího komfortu pro zabezpečování správy obce připravované aktivity přispějí ke snížení energetické náročnosti budov a poskytnou zázemí pro pestrý spolkový a komunitní život v obci. Při připravovaných úpravách bude vždy maximálně posilována fyzická přístupnost budov v majetku obce zajištěním bezbariérového přístupu.

Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví obce						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.1.1	Rekonstrukce Obecního úřadu	Vysoká	2021 – 2027	starosta	2 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Spojeno s realizací energeticky úsporných opatření.						
2.1.2	Rekonstrukce budovy MŠ Velká Kraš	Střední	2021 – 2027	starosta ředitel MŠ Velká Kraš	3 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce budovy Mateřské školy Velká Kraš spojené s dostavbou dětského hřiště.						
2.1.3	Vybudování nové autobusové zastávky	Vysoká	2021 – 2024	starosta	1 500 000,-	vlastní dotace
Komentář: Vybudování nové autobusové zastávky u kulturního domu společně s výstavbou přístřešku.						

Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel obce

Stejně jako většina obcí Jesenicka, se i obec Velká Kraš potýká s každoročním poklesem obyvatelstva. Pro udržení svých občanů v obci či k motivaci nově přichozích obyvatel do obce je důležitá vybudovaná základní infrastruktura umožňující realizovat své plány v oblasti bydlení.

Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel obce						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.2.1	Infrastruktura pro výstavbu rodinných domů	Vysoká	2021 – 2024	starosta	2 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Zasíťování pozemků pro výstavbu rodinných domů. Doplnit vhodné lokality						
2.2.2	Vybudování bytového domu	Vysoká	2021 – 2027	starosta	20 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Vhodné lokality – u kulturního domu a lokalita Hukovice.						

Opatření 2.3 Infrastruktura pro volnočasové aktivity

Sportovní a volnočasová infrastruktura bude rozšiřovat možnosti aktivního trávení volné času pro obyvatele obce. Může však složit také jako doplňková infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu v obci.

Opatření 2.3 Infrastruktura pro volnočasové aktivity						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.3.1	Rekonstrukce areálu koupaliště ve Velké Kraši	Vysoká	2021 – 2027	starosta	5 – 10 mil. Kč	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce a modernizace areálu koupaliště. V rámci této aktivity bude provedena studie proveditelnosti.						

2.3.2	Fit stezky	Nízká	2023 – 2025	starosta	500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Kombinovat s aktivitou 2.3.3						
2.3.3	Multifunkční hřiště	Vysoká	2024 – 2027	starosta	1 500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Vybudování sportovního areálu. Možnosti – rozšíření hřiště u Mateřské školy Velká Kraš. Kombinovat s aktivitou 2.1.2.						
2.3.4	Odpočinkové lavičky	Střední	2023 – 2027	starosta	150 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Kombinovat s aktivitou 2.3.2						

Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu v obci

Pro své obyvatele chce být obec Velká Kraš především dobrým a klidným místem pro život. Na ekonomickém rozvoji obce se značně podílí cestovní ruch, který má v obci díky místnímu koupališti, Rychlebským stezkám či cyklokempu velký potenciál. Rozvoj cestovního ruchu v obci by umožnil rozšířit možnosti zaměstnanosti a podpořit místní podnikatele. Kupní síla návštěvníků by pak vedla k posílení a rozvoji služeb, které budou lépe a v lepší kvalitě dostupné i pro obyvatele obce, jako je např. zkvalitnění místního obchodu či pohostinství.

Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu v obci						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.4.1	Návštěvnické centrum Žulovska	Vysoká	2021 – 2027	starosta	200 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Vybudování návštěvnického centra Mikroregionu Žulovsko.						
2.4.2	Rozšíření ubytovací kapacity v areálu koupaliště	Vysoká	2021 – 2027	starosta	4 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Kombinovat s aktivitou 2.3.1.						

2.4.3	Značení nových cyklotras	Vysoká	2021 – 2027	starosta	500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Řešit napojení obce na významné turistické cíle v okolí obce, zejména s vazbou na Rychlebské stezky a Polsko. Zlepšovat prostupnost krajiny pro bezmotorovou dopravu (revitalizace polních a lesních cest). Spolupracovat s lesními správci.						
2.4.4	Vybudování zázemí pro cykloturisty	Střední	2021 – 2027	starosta	30 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Samoobslužný servisní kiosek, dobíjecí stanice pro elektrokola, značení na lokální cíle (altán, park, obchod atd.).						
2.4.5	Podpora podnikatelských aktivit	Střední	2021 – 2027	starosta	50 000,-	vlastní
Komentář: Umožnit prezentaci (prodej produkce) místních podnikatelů na akcích pořádaných obcí nebo na internetových stránkách obce. V případě zájmu vyhodnotit možnost vzniku stálého tržního místa. Zajistit prezentaci místních podnikatelů a společenských akcí v blízkých turisticky atraktivních lokalitách.						
2.4.6	Podpora individuální rekreace	Nízká	2023 – 2027	starosta	10 000,-	vlastní
Komentář: Aktivní vyhledávání nabídky volných nemovitostí (neobydlených objektů vhodných k individuální rekreaci) nebo vhodných kapacit pro krátkodobé ubytování a jejich prezentaci na akcích pořádaných obcí nebo na internetových stránkách obce. Propagace možností agroturistiky po dohodě s místními podnikateli.						
2.4.7	Vybudování parkoviště pro návštěvníky místního koupaliště	Střední	2021 – 2027	starosta	700 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Kombinovat s aktivitou 2.3.1						

Cíl 3: Péče o životní prostředí a veřejná prostranství

Cíl se zaměřuje na aktivity spojené s environmentálním pilířem rozvoje obce. Zároveň reflektuje také obecné trendy v oblasti životního prostředí, kterými je zasaženo širší území České republiky.

Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství v obci

V samotné obci i jejím bezprostředním okolí je dostatek zeleně. Problematická je spíše kvalita zelených ploch a jejich využitelnost pro každodenní rekreaci obyvatel nebo návštěvníků obce. Opatření souvisí i s aktivitami plánovanými v Opatření 2.1 Modernizace budov ve vlastnictví obce, kdy je v relevantních případech realizovaná i úprava okolních zelených ploch.

Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství v obci						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
3.1.1	Vybudování nového rybníka	Nízká	2026	starosta	3 500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Vybudování rybníka na území obce proběhne přírodě blízkým způsobem, který z rybníku učiní příjemné místo pro rekreaci a volný čas.						
3.1.2	Výsadba zeleně v obci	Střední	2021 – 2027	starosta	500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Výsadba listnatých stromů (buk, dub) v úseku od restaurace U Sysla po hřbitov ve Vidnavě.						
3.1.3	Výsadba alejí	Nízká	2021 – 2027	starosta	500 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Výsadba v areálu koupaliště a jeho blízkosti a v blízkosti bývalé šamotárny.						
3.1.4	Obnova původních dřevin v intravilánu a extravilánu	Nízká	2021 – 2027	starosta	200 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Kombinovat s aktivitou 3.1.2 a 3.1.3.						
3.1.5	Úprava veřejných prostranství	Střední	2021 – 2027	starosta	1 000 000,-	vlastní/dotace

Komentář: Při úpravě veřejných prostranství bude vždy posuzována důležitost. Úpravy budou probíhat přírodě blízkým způsobem.						
3.1.6	Revitalizace řeky Vidnavky	Střední	2021 – 2027	starosta	2 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Revitalizace toku proběhne přírodě blízkým způsobem, který z řeky učiní příjemné místo pro rekreaci a volný čas ve spolupráci s Povodím Odry. Vhodné lokality – od restaurace U Sysla až po areál bývalé šamotárny. Kombinovat s aktivitou 3.1.2.						

Opatření 3.2 Péče o životní prostředí v obci

Obec se bude aktivně podílet na lepším využívání dešťových vod a dalších aktivitách vedoucích k zadržování vody v krajině. Zaměřovat se bude také na environmentální osvětu, a to i ve spolupráci s Mateřskou školou.

Opatření 3.2 Péče o životní prostředí v obci						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
3.2.1	Opatření pro zadržování vody v krajině a její využívání	Vysoká	2021 – 2027	starosta	1 000 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Vybudování retenčních nádrží na dešťovou vodu v areálu koupaliště a v místní části obce Hukovice. (podpora zasakování, zachytávání a využívání dešťových vod na veřejných budovách, ...). Kombinovat s aktivitou 1.2.4.						
3.2.2	Environmentální osvěta	Střední	2021 – 2027	starosta	50 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Obec bude podporovat environmentální osvětu občanů a dalších osob, které žijí a pohybují se na jejím území, tak aby byla posílena osobní odpovědnost jednotlivců za udržování a zlepšování životního prostředí (přednášky, semináře, upozornění a články na vývěškách, webových stránkách atd.).						

Cíl 4: Komunitní život v obci

Pestrý komunitní život je tím, co udržuje život v obci. Je důležitým faktorem, který ovlivňuje náš vztah k obci a tomu, jestli je pro nás tím místem, kde chceme prožít svůj život. Z obyvatel obce dělá její občany a sousedy.

Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života v obci

Obec Velká Kraš bude i nadále podporovat činnost spolků na svém území a organizaci nejrůznější kulturních, společenských a sportovních akcí.

Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života v obci						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
4.1.1	Podpora spolkové činnosti	Vysoká	2021 – 2027	starosta, zastupitelstvo	50 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Podporovat činnost spolků a dobrovolných organizací působících v obci. Podpora může být ve formě poskytnutí prostor a vybavení, finanční, propagační, organizační nebo poradenství. Kombinováno s Opatřením 2.1.						
4.1.2	Podpora kulturních a společenských akcí	Vysoká	2021 – 2027	starosta, zastupitelstvo	70 000,-	vlastní/dotace
Komentář: Velká Kraš se každoročně podílí na několika kulturně společenských akcích. Tuto svoji nezastupitelnou roli bude obec vykonávat i nadále. Jedná se o kulturní akce Setkání se seniory, Dýňování, Den dětí, Den matek, Orientační běh o pohár starosty, ...						
4.1.3	Zpracování kalendáře kulturních a společenských akcí Velké Kraše	Střední	2021 – 2027	starosta, zastupitelstvo	20 000,-	vlastní/dotace
Komentář: V kombinaci s komisí kultury, sportu a volnočasových aktivit, která zpracovává každý rok plán práce na daný rok.						

Opatření 4.2 Otevřená správa vedení obce

Pro vytvoření a udržení vztahu k obci, jako k místu, kde žiji a chci žít, je důležitá i možnost ovlivňovat kvalitu života v ní a nést spoluodpovědnost za další rozvoj obce. Pro všechny obce a zejména pro menší obce, jako je i Velká Kraš, je důležitá také spolupráce s partnery v regionu a přeshraniční spolupráce.

Opatření 4.2 Otevřená správa vedení obce						
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
4.2.1	Zapojení občanů do správy obce	Vysoká	2021 – 2027	starosta, zastupitelstvo	10 000,-	vlastní
Komentář: V maximální míře do správy obce zapojovat občany formou strategického plánování, veřejných projednání, anket, popularizací účasti na jednání zastupitelstva, využití prostředků Místní agendy 21 atd.						
4.2.2	Spolupráce s ostatními obcemi a partnery	Vysoká	2021 – 2027	starosta, zastupitelstvo	40 000,-	vlastní
Komentář: Aktivní vyhledávání spolupracujících obcí a dalších partnerů v relevantních případech. Spolupráce v rámci Mikroregionu Žulovsko. Zapojování se do projektů přeshraniční spolupráce, které mohou přispět k popularizaci regionu, jako zajímavého cíle pro aktivní rekreaci v blízkosti přírody.						

IMPLEMENTAČNÍ A HODNOTICÍ RÁMEC ROZVOJOVÉ STRATEGIE

Cílem implementační části rozvojové strategie je nastavení vhodných mechanismů a procesů pro vyhodnocování a kontrolu plnění cílů, zodpovědnosti a procesních úkonů jednotlivých subjektů zodpovědných za provádění a kontrolu naplňování cílů strategického plánu, zajištění návaznosti strategického plánu a akčních plánů na rozpočet a rozpočtové výhledy obce, nastavení podmínek pro návaznost strategického plánu na projektové a procesní řízení a organizační strukturu obcí, orgánů obcí, organizací obcí, nastavení systému tvorby a aktualizace akčních plánů jednotlivých opatření, vč. vytvoření akčního plánu pro první rok realizace, identifikace zdrojů financování, návrh hodnoticích kritérií pro výběr projektů do akčního plánu, systém vyhodnocování dopadů realizovaných projektů na plnění cílů strategického plánu.

Pro úspěšnou realizaci a naplnění cílů Strategie rozvoje obce je nezbytné navázat realizaci jednotlivých aktivit strategie na rozpočtové období obce a konkretizovat v závislosti na aktuální situaci jednotlivé aktivity, které budou prováděny v průběhu kalendářních let její platnosti. Do těchto aktivit budou zapojeni jak představitelé a zaměstnanci obce, tak ostatní aktéři v obci, tj. veřejnost, soukromý sektor a neziskový sektor.

IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE OBCE PRO LÉTA 2021 – 2027

V rámci naplňování Strategie rozvoje obce pro léta 2021 – 2027, budou pro jednotlivé kalendářní roky připravovány Akční plány, které budou ve struktuře navržených cílů a opatření, konkretizovat jednotlivé aktivity k provedení v rámci aktuální situace v obci a s ohledem na dostupné finanční prostředky jak vlastní, tak dostupné v rámci dotačních příležitostí.

MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ

Monitorování a hodnocení plnění jednotlivých aktivit a jejich příspěvku k dosažení cílů Strategie rozvoje obce pro léta 2021 – 2027 bude probíhat v kontextu zpracování dvouletých zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje obce. Na konci platnosti dokumentu bude zpracována Závěrečná zpráva o naplnění Strategie rozvoje obce, která bude sloužit také jako podklad dalšího plánování rozvoje obce prostřednictvím strategického dokumentu pro navazující období.

AKTUALIZACE

S ohledem na dynamicky se měnící vnější i vnitřní prostředí obce bude dokument Strategie rozvoje obce průběžně revidován a v případě potřeby některá z jeho částí či celý dokument aktualizován. Podnětem k aktualizaci mohou být zejména neočekávané a výrazně změny ve vnějších a vnitřních podmínkách ovlivňující rozvoj obce, ale také výsledky Zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje obce. Celý dokument bude aktualizován nejpozději v roce 2028 formou zpracování navazujícího dokumentu.

FINANCOVÁNÍ REALIZACE STRATEGIE

Primární zdrojem pro financování aktivit je rozpočet obce. S ohledem na jeho výši a náročnost realizovaných aktivit, bude žádoucí, aby obec byla schopna zajistit rovněž prostředky externího financování. Pro realizaci vytipovaných aktivit tedy bude vhodné využít dotačních schémat například z prostředí Evropské unie, státního nebo krajského rozpočtu.

PLÁN KOMUNIKACE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ

Důležitým prvkem realizace rozvojové strategie je komunikace s širokou veřejností a vedoucích představitelů obcí, včetně zástupců místních organizací a podnikatelů.

Průběžně budou realizovány prezentace průběžných a finálních výstupů strategického plánu před odbornou a laickou veřejností.

Pro komunikaci budou využity zejména webové stránky obce a informace na vývěskách obce. Případně přímá komunikace a projednání na veřejných setkání.

VAZBA NA OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2021 – 2027

Důležitou součástí rozvojové strategie, jak z pohledu priorit, tak z pohledu možného financování, je návaznost na evropské strukturální a investiční fondy pro rozpočtové období EU 2021 – 2027. Tato kapitola tak přináší shrnutí informací z návrhů relevantních operačních programů s platností k datu zpracování této strategie.

OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ

Specifický cíl 2.1 Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Příklady typových podporovaných aktivit:

- rekonstrukce a adaptace nevyhovujících vzdělávacích prostor (včetně vybavení) pro potřeby studentů se SP;
- zpřístupnění prostor (i ubytovacích) pro studenty se SP (typově bezbariérovost);
- nová výstavba pro vysoce prioritní projekty v oblasti vysokoškolského vzdělávání;
- modernizace výukových prostor (i terénních výukových zařízení – např. skleníky, venkovní výukové prostory – a prostor pro kolaborativní učení – např. makerspace) podporujících aplikace a zavádění nových výukových metod; pořízení studijních pomůcek a informačních zdrojů pro nové metody výuky.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **studenti se SP;**
- **žáci ZŠ a SŠ.**

Specifický cíl 2.2 Zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Proměna obsahu vzdělávání:

- podpora pregramotností v předškolním vzdělávání;
- rozvoj klíčových kompetencí;
- podpora všeobecné složky vzdělání s důrazem na zajištění kvality na všech úrovních vzdělávání;

- inovace ve výuce a modernizace vyučovacích metod a forem vedoucích k rozvoji kritického a kreativního myšlení dětí, žáků a studentů a posílení formativního hodnocení;
- rozvoj digitální gramotnosti a infromatického myšlení;
- podpora STEM dovedností a základních odborných znalostí na ZŠ a SŠ;
- rozšíření a zajištění kvality výuky v cizích jazycích;
- rozvoj podnikavosti a podnikatelských dovedností ve školách;
- rozvoj kariérového poradenství;
- podpora spolupráce škol se zaměstnavateli a sociálními partnery při přípravě a realizaci výuky včetně praktické výuky v mimoškolním prostředí;
- podpora identifikace a nástrojů řešících genderové nerovnosti ve vzdělávání;
- podpora škol a školských zařízení vedoucí ke zvýšení schopnosti realizovat celoživotní učení;
- podpora otevřeného vzdělávání;
- propojování formálního a neformálního (včetně zájmového) vzdělávání včetně tvorby podpůrných profesionálních sítí;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti dětí, žáků a studentů v mezinárodních programech.

Pedagogičtí pracovníci:

- zajištění systému podpory profesního rozvoje vedoucích pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na kvalitu;
- podpora komplexního profesního rozvoje pedagogických a akademických pracovníků prostřednictvím uceleného systému podpory, který zahrnuje všechny oblasti tzv. profesionalizačního kontinua;
- podpora účasti zaměstnanců ve vzdělávání na méně využívaných formách a tématech jejich dalšího vzdělávání;
- zajištění komplexní podpory pedagogického leadershipu a odborných kapacit v oblasti využití digitálních technologií ve vzdělávání;
- podpora alternativních vzdělávacích cest k získání pedagogické kvalifikace (doplňující pedagogické studium);
- podpora získávání a doplnění odborné kvalifikace neaprobovaných učitelů zejména v základním a středním vzdělávání;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání, včetně účasti na mezinárodních aktivitách.

Řízení vzdělávání:

- podpora procesů akčního plánování rozvoje vzdělávání v územích a funkční spolupráce v územích;
- zlepšení dostupnosti datové základny pro všechny aktéry ve všech typech a formách vzdělávání;
- posílení systému VaV v oblasti vzdělávání a podpora pedagogického výzkumu v oblasti modernizace cílů, obsahu a metod vzdělávání, podmínek práce pedagogických pracovníků, struktury a řízení vzdělávací soustavy včetně ověření a využití nových poznatků;
- podpora vzniku opatření vedoucích ke snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení;

- podpora vzniku opatření, která povedou k úzké profesní spolupráci mezi školami a VŠ vzdělávajícími učiteli se zaměřením na oblast pedagogických praxí;
- podpora zapojení škol do mezinárodních vzdělávacích programů za účelem získávání zkušeností a přenosu inovativních metod.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci;**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé;**
- **úředníci územních samosprávných celků,**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci), veřejnost;**

Specifický cíl 2.3 Podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, od předškolního vzdělávání a péče, přes všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po terciární úroveň, jakož i vzdělávání a studium dospělých včetně usnadnění vzdělávací mobility pro všechny

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Rovnost ve vzdělávání:

- snížení nerovnosti v kvalitě vzdělávání mezi jednotlivými školami i uvnitř škol;
- podpora nástrojů sloužících k prevenci vzniku segregovaných škol;
- podpora změn v procesu vzdělávání se zohledněním individuálních potřeb a schopností každého jednotlivce;
- vytváření bezpečného a stimulujícího prostředí motivujícího všechny děti, žáky, studenty a další účastníky vzdělávání k učení v průběhu celého života;
- podpora včasné identifikace a vnitřní diferenciací především v jednotlivých třídách, která umožní každému žákovi a studentovi plně rozvinout své schopnosti ve společnosti všech svých vrstevníků za cílené podpory nadaných dětí, žáků a studentů;
- zlepšení vzdělávacího prostředí na všech typech škol, a to ve vazbě na snížení předčasných odchodů ze vzdělávání, zlepšení vzdělávacích výsledků a zvýšení motivace a celkově well-beingu žáků, studentů a učitelů;
- podpora nástrojů vedoucích ke zvýšení účasti dětí pocházejících ze sociálně znevýhodňujícího prostředí v předškolním vzdělávání, cíleně nástrojů vedoucích ke zvýšení účasti těchto dětí v předškolním vzdělávání;
- podpora nástrojů k eliminaci předčasných odchodů ze vzdělávání a předčasného ukončení školní docházky (např. výchovné, kariérní poradenství, prevence sociálně patologických jevů);
- podpora nediskriminačního přístupu k digitálním vzdělávacím zdrojům, prevence tzv. digitální propasti;
- cílená podpora dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami včetně socioekonomicky znevýhodněných a kulturně odlišných;
- cílená podpora dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem a jejich začleňování do vzdělávání;

- podpora spolupráce škol s rodinami dětí a žáků a budování kapacit ve školách a školských zařízeních pro práci s rodinami, tj. podpora sociálních pedagogů, školních asistentů a ostatních pracovních pozic vytvářejících podporu pro učitele a pedagogické pracovníky;
- podpora aktivit vedoucích k eliminaci neodůvodněné vysoké absence dětí a žáků ve školách zejména prostřednictvím spolupráce škol s rodinami dětí a žáků;
- podpora nástrojů k usnadnění přechodu zájemců a uchazečů (i zdravotně a sociálně znevýhodněných) ze středního do terciárního vzdělávání;
- zajištění rozmanité, dostupné a kvalitní nabídky neformálního a zájmového vzdělávání včetně pohybových aktivit a výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu.

Pedagogičtí pracovníci:

- vytvoření a implementace systému opatření podporujících pozitivní a tvůrčí klima ve škole a školském zařízení;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků ve včasné identifikaci dětí a žáků s výukovými obtížemi, nadaných a v oblasti prevence sociálně patologických jevů;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků a dalších pracovníků ve vzdělávání odpovídající aktuálním potřebám vývoje vzdělávací soustavy, a to zejména využívání potenciálu pedagogické diagnostiky a tomu odpovídající vzdělávací a výchovné strategie, formativního hodnocení a sebehodnocení;
- budování kultury práce s pozitivní i negativní zpětnou vazbou, implementace zásad formativního hodnocení do praxe škol;
- vytvoření organizačních a systémových podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání;
- podpora nastavení systému dalšího vzdělávání tak, aby napomáhal diagnostice vzdělávacích potřeb školy a jejich učitelů a dokázal je z větší míry saturovat on-site;
- podpora pedagogických pracovníků pro využívání vzdělávacího potenciálu v muzeích a galeriích.

Řízení vzdělávání:

- posílení dlouhodobého budování systematizované datové základny pro sledování užitečnosti a účinnosti konkrétních opatření na snížení nerovnosti a zvýšení spravedlivosti v přístupu ke vzdělávání;
- realizace mezinárodních šetření výsledků žáků a názorů a postojů učitelů a ředitelů škol;
- podpora analytické činnosti vyhodnocující efektivitu nástrojů ke snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání, která umožní jejich evaluaci v čase od úrovně národní až po jednotlivé školy a komparaci získaných poznatků v mezinárodním kontextu;
- zvýšení prostupnosti existujících informačních systémů mezi institucemi vzdělávací soustavy s cílem snadného a efektivního sdílení a využívání dat, informací a analýz nezbytných pro dosažení rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí pracovníci;**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé;**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci)**

Specifický cíl 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **snížováním energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury**. Jedná se především o:

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury,
- snížení energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie,
- výstavbu nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy.

V rámci cíle realizovat komplexní projekty budou jako doprovodné aktivity podporovány i opatření sledující:

- zlepšení kvality vnitřního prostředí budov,
- zvýšení adaptability budov/infrastruktury na změnu klimatu.

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o **obce**, kraje a **jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení** dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod.

Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **zvyšováním využití obnovitelných zdrojů energie**. Jedná se především o:

- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy,
- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru,
- výměnu nevyhovujících spalovacích zdrojů na tuhá paliva a pořízování domovních předávacích stanic

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o **obce**, kraje a **jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení** dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod. Pro oblast výměny nevyhovujících spalovacích zdrojů jsou cílovou skupinou **domácnosti** s tím, že podpora bude poskytována prostřednictvím krajských úřadů.

Specifický cíl 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující k předcházení a ke zvýšení odolnosti vůči **povodním, sesuvům půdy a suchu**. Podporovány budou také aktivity směřující ke zvýšení **povědomí o změně klimatu**.

V oblasti **přizpůsobení se na suchu a povodňové prevence** budou podporována zejména opatření v krajině a zastavěném území:

- tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně intravilánu;
- tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;
- úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;
- zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně;
- odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;
- realizace protipovodňových opatření;
- realizace opatření ke zpomalení odtoku, vsaku, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití, zelených střech a opatření na využití šedé vody a infiltrace povrchových vod do vod podzemních;
- zpracování studií a plánů (studie systémů sídelní zeleně, studie odtokových poměrů urbanizovaných území a vsakovacích map, územní studie krajiny, plán územního systému ekologické stability);
- podpora preventivních opatření proti povodním a suchu
- podpora povodňové operativy, zvyšování kapacit pro reakce obcí na povodně technickými prostředky, zvyšování povědomí obyvatel o povodňovém riziku, zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi;
- uvolňování území ohrožených povodněmi k tvorbě povodňových parků;

V oblasti **sesuvů půdy** bude podporována zejména:

- obnova stability svahů, stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů.

V oblasti **zvyšování povědomí o změně klimatu** budou podporovány zejména:

- investice do modernizace vzdělávacích environmentálních center.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.: **obce a jiné veřejné subjekty** pro opatření realizované v intravilánech.

Specifický cíl 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující ke **zvýšení jakosti povrchové i podzemní vody** a ke **zlepšení zásobování obyvatel pitnou vodou**.

V oblasti **jakosti vody** bude podporováno zejména:

- dobudování a výstavba čistíren odpadních vod,
- intenzifikace čistíren odpadních vod za účelem zvýšeného odstraňování specifického znečištění,
- dobudování a modernizace kanalizací,
- opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci (akumulační nádrže, retenční nádrže, chemické předčištění apod.).

V oblasti **zásobování pitnou vodou** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace vodovodních přívaděčů a vodovodních řadů,
- výstavba a intenzifikace úpraven pitné vody,
- doplnění technologií pro odstraňování specifických polutantů,
- výstavba, intenzifikace nebo revitalizace stávajících vodních zdrojů.

Hlavními cílovými skupinami jsou **obce jako vlastníci vodohospodářské infrastruktury**. Může se jednat o **samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty z alespoň 50 %**.

Specifický cíl 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity vedoucí k **přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady**, a to prostřednictvím investic zejména do prevence vzniku, znovuvyužití a recyklace odpadu.

V oblasti **prevence vzniku odpadů** budou podporovány zejména:

- kompostéry pro předcházení vzniku komunálních odpadů,
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodloužování životnosti výrobků, podpora prevence vzniku textilního a oděvního odpadu,
- budování infrastruktury potravinových bank,
- podpora prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.

V oblasti **materiálového a energetického využití odpadů** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"),
- podpora třídících a dotřídovacích systémů (včetně úpravy) pro separaci ostatních odpadů,
- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání,
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů,
- výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů včetně překládacích stanic,
- budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro sběr a nakládání s nebezpečnými odpady.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **obce** jako původci komunálního odpadu, přičemž se může jednat o **samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty**;

Specifický cíl 1.1: Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Elektronizace vybraných služeb veřejné správy
 - eEducation
 - eCulture
 - eHealth
 - eInclusion
 - eJustice
 - eProcurement
 - elektronizace agend stavebního práva, aj.
- Rozšíření propojeného datového fondu
 - opatření k zajištění kvalitního naplnění základních registrů a elektronizaci datových fondů jednotlivých agendových informačních systémů, dobudování potřebné infrastruktury,
 - pořizování nových datových sad prostorových a dalších dat, zvýšení dostupnosti a kvality či rozsahu stávajících datových sad prostorových a dalších dat a služeb na těchto datech založených.
- Integrace elektronických služeb veřejné správy a informací o službách veřejné správy na portál gov.cz
- Opatření vedoucí k intenzivnímu využívání existujících bezpečných systémů elektronické identifikace
- Publikace dat veřejné správy jako OpenData
- Rozvoj neveřejné síťové infrastruktury veřejné správy a rozvoj backofficových služeb prostřednictvím Centrálního místa služeb („CMS“) a rozvoj backofficových služeb veřejné správy v CMS a přístupu k nim prostřednictvím Komunikační infrastruktury veřejné správy a neveřejných sítí veřejné správy
- Vytvoření eGovernment cloud
- Kybernetická bezpečnost
 - realizace technických bezpečnostních opatření podle § 5 odst. 3 zákona o kybernetické bezpečnosti a mezinárodních standardů a norem v oblasti bezpečnosti informací.
- Transakční portálová řešení s využitím zaručené elektronické identity
- Automatizace zpracování digitálních dat (robotizace)
- Centralizace, standardizace a sdílení elektronických služeb veřejné správy

Typy příjemců mj.

- obce
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro veřejnou dopravu
 - nákup silničních bezemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní energie elektřiny nebo vodíku;
 - nákup bezemisních drážních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících v městské hromadné dopravě (tramvají nebo trolejbusů);
 - nákup silničních nízkoemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní palivo biometan.
- Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu
 - výstavba dobíjecích stanic nebo vodíkových plnicích stanic pro silniční a drážní (tramvaje a trolejbusy) bezemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících;
 - výstavba plnicích stanic pro silniční nízkoemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících a využívající alternativní palivo biometan.
- Telematika pro veřejnou dopravu
 - zavedení nebo modernizace monitorovacích, řídicích, preferenčních a kooperativních systémů pro veřejnou dopravu;
 - zavedení nebo modernizace informačních systémů pro cestující ve veřejné dopravě;
 - zavedení nebo modernizace odbavovacích a platebních systémů ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro autonomní mobilitu ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro služby inteligentní mobility založené na veřejné dopravě.
- Multimodální osobní doprava ve městech a obcích
 - výstavba a modernizace přestupních terminálů pro veřejnou dopravu;
 - výstavba a modernizace parkovacích systémů zajišťujících přestup na veřejnou dopravu (P+R, K+R, B+R);
 - realizace preferenčních opatření a zvyšování kapacity veřejné dopravy stavebními úpravami silnic a místních komunikací.
- Bezpečnost v dopravě (s primární vazbou na pěší dopravu)
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami v nehodových lokalitách;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy rekonstrukcí mostů v trase místní komunikace s vysokou intenzitou dopravy.

- **Infrastruktura pro cyklistickou dopravu**
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, včetně doprovodné infrastruktury;
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty na hlavních trasách cyklistické dopravy v České republice, včetně doprovodné infrastruktury;
 - realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

Typy příjemců mj.

- **obce**
- **dobrovolné svazky obcí**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**
- **organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí**

Specifický cíl 2.2: Posílení ochrany přírody, biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- **Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, městské třídy a uliční prostory, na sídlištích), včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích**
 - realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulární nádrže, prokořeňovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
 - revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.

Typy příjemců mj.:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Specifický cíl 4.1: Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- **Mateřské školy**
 - zajištění dostatečných kapacit v MŠ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde byla na základě analýzy obsazenosti MŠ a demografického vývoje identifikována nedostatečná kapacita MŠ;
 - zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí (např. formou změny vnitřního uspořádání výukových prostor v MŠ, aby mohlo dojít k postupnému snižování počtu dětí ve třídě a tím ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání, zajištění kapacit MŠ s ohledem na hygienické požadavky, modernizace hygienického zázemí MŠ, zajištění bezbariérovosti, úprava zázemí a venkovních prostor MŠ).
- **Základní školy**
 - podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení;
 - budování vnitřní konektivity škol;
 - vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
 - budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
 - vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
 - budování zázemí pro školní družiny a školní kluby umožňující zvyšování kvality poskytovaných služeb.
- **Zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení**
 - podpora vybudování a vybavení odborných prostor ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi v zařízeních pro zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení, např. pro střediska volného času, domy dětí a mládeže, vyjma škol zapsaných ve školském rejstříku.
- **Školská poradenská zařízení, vzdělávání ve školách a třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona a střediska výchovné péče**
 - vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování služeb školských poradenských zařízení – pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center – podle § 116 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
 - opatření umožňující přechod žáků do hlavního vzdělávacího proudu a samostatný způsob života (např. dílny pro ergoterapii, cvičné byty);

- vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování preventivně-výchovné péče dle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předcházející umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy.

Typy příjemců mj.

- **právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnícké osoby)**
- **obce**
- **dobrovolné svazky obcí**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Specifický cíl 4.2: Posílení sociálně-ekonomické integrace marginalizovaných komunit, migrantů a znevýhodněných skupin pomocí integrovaných opatření včetně bydlení a sociálních služeb

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- **Infrastruktura sociálních služeb**
 - sociální služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů („zákon o sociálních službách“).
- **Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování**
 - deinstitucionalizace sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, seniory a osoby s mentálním postižením.
- **Sociální bydlení**
 - pořízení a adaptace bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

Typy příjemců mj.:

Aktivity infrastruktura sociálních služeb a deinstitucionalizace sociálních služeb:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**
- **dobrovolné svazky obcí**
- **organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí**

Aktivita sociální bydlení:

- **obce**

Specifický cíl 4.3: Zajištění rovného přístupu ke zdravotní péči pomocí rozvoje infrastruktury, včetně primární péče

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Primární péče
 - vznik a modernizace urgentních příjmů.
- Integrovaná péče, integrace zdravotních a sociálních služeb
 - integrovaná onkologická, perinatologická a gerontologická péče ve všeobecných nemocnicích (přístrojové vybavení);
 - psychiatrická péče (výstavba, modernizace a rekonstrukce zařízení pro poskytování komunitní péče v rámci deinstitucionalizace a psychiatrických oddělení ve všeobecných a psychiatrických nemocnicích);
 - následná a dlouhodobá péče včetně péče paliativní a hospicové (infrastruktura, vybavení poskytovatelů domácí péče, vybudování kontaktních, poradenských a koordinačních míst, modernizace a rekonstrukce lůžkových oddělení poskytujících dlouhodobou péči, zázemí a materiální vybavení mobilních hospicových a paliativních týmů, modernizace lůžkových hospiců a paliativních jednotek ve všeobecných nemocnicích).
- Podpora ochrany veřejného zdraví
 - rozvoj kapacit zdravotních ústavů, krajských hygienických stanic a klinik infekčních onemocnění, včetně podpory rozvoje odběrových míst a laboratoří (infrastruktura a přístrojové vybavení).

Typy příjemců mj.

- obce
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi
- dobrovolné svazky obcí
- organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí

Specifický cíl 4.4: Posílení role kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a v sociálních inovacích

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví
 - revitalizace památek,
 - expozice,
 - depozitáře,
 - technické a technologické zázemí,
 - návštěvnická centra,
 - edukační centra,
 - restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování,

- evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
- ochrana a zabezpečení památek,
- parky u památek,
- parkoviště u památek.
- Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí a knihoven
 - revitalizace muzeí a knihoven,
 - expozice,
 - depozitáře,
 - technické zázemí,
 - návštěvnická centra,
 - edukační centra,
 - restaurování sbírkových a knihovných fondů, vybavení pro konzervaci a restaurování,
 - evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
 - ochrana sbírkových a knihovných fondů,
 - technické vybavení knihoven.
- Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu
 - budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení) s preferencí integrovaných řešení;
 - budování páteřních, regionálních a lokálních turistických tras a revitalizace sítě značení;
 - naučné stezky;
 - propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí;
 - rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center.

Typy příjemců mj.

Aktivita muzea:

- **obce a jimi zřizované a zakládáné organizace**

Aktivita knihovny:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Aktivita veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**
- **dobrovolné svazky obcí**

Specifický cíl 5.1: Podpora integrovaného, sociálního, hospodářského a environmentálního rozvoje a kulturního dědictví, cestovního ruchu a bezpečnosti mimo městská území

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Podporované aktivity musí splňovat cíle stanovené v příslušné strategii CLLD.

- Bezpečnost v dopravě
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami a instalací prvků zklidňujících dopravu v nehodových lokalitách;
 - rekonstrukce místních komunikací jako doplňková aktivita.
- Infrastruktura pro cyklistickou dopravu
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, nebo napojující se na stávající cyklostezky, včetně doprovodné infrastruktury;
 - realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.
- Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí, včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích
 - realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulací nádrže, prokořetovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
 - revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.
- Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V
 - výstavba a rekonstrukce požárních zbrojnic, pořízení požární techniky, vybudování a revitalizace umělých zdrojů požární vody v obcích.
- Rekonstrukce infrastruktury mateřských škol a zařízení péče o děti typu dětské skupiny
 - navýšení kapacit v MŠ v území působnosti MAS;
 - zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s ohledem na zajištění hygienických požadavků v MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí;
 - vznik nových zařízení péče o děti typu dětské skupiny.
- Infrastruktura základních škol ve vazbě na odborné učebny a rekonstrukce učeben neúplných škol
 - podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi;
 - budování vnitřní konektivity škol;

- vybudování zázemí pro školní poradenské pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
- budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
- rekonstrukce učeben neúplných škol;
- doprovodná infrastruktura zázemí školy jako doplňková aktivita.
- **Infrastruktura pro sociální služby**
 - infrastruktura sociálních služeb poskytovaných podle zákona o sociálních službách.
- **Revitalizace kulturních památek**
 - revitalizace kulturních památek, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů, parky u památek, parkoviště u památek.
- **Revitalizace a vybavení městských a obecních muzeí**
 - revitalizace muzeí, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů.
- **Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven**
 - rekonstrukce knihoven, návštěvnické a technické zázemí, zařízení pro digitalizaci a aplikační software, technické vybavení knihoven.
- **Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu**
 - budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení);
 - budování a revitalizace sítě značení páteřních, regionálních a lokálních turistických tras;
 - propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí; rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center.

Typy příjemců

Příjemce v tomto specifickém cíli tvoří subjekty, které realizují projekty v rámci schválených strategií CLLD na území působnosti MAS. Typy příjemců jsou uvedeny v jednotlivých specifických cílech IROP.

Aktivity, kde jsou příjemci odlišní od příjemců ve specifických cílech s individuálními projekty:

- Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V:
 - **obce, které zřizují jednotky požární ochrany kategorie II, III a V (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů).**
- Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven:
 - **obce,**
 - **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.**

AKČNÍ PLÁNY

Jedná se o prováděcí dokument pokrývající realizaci rozvojové strategie v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán navazuje na návrhovou část strategie a konkretizuje opatření, úkoly a aktivity na roční až tříleté období. V praxi se však objevují i jednorázové akční plány existující samostatně, které řeší určitou akutní problematiku, potom vymezují cíle, opatření a způsob jejich realizace a hodnocení.

Akční plány budou rozpracované dle jednotlivých cílů do opatření realizovaných na období tří let, součástí je jednoduchý přehled úkolů, zodpovědnost a vazba na možnosti financování.

AKČNÍ PLÁN 2021 – 2022

Projektový záměr č. 1	Výstavba nové autobusové zastávky
Stručný popis	Výstavba nové autobusové zastávky u kulturního domu společně s vybudování přístřešku.
Vazba na rozvojovou strategii	Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání v obci – Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví obce
Předpokládaný rozpočet	cca 1 500 000 Kč
Financování	Podpora obnovy a rozvoje venkova – DT 117d8210C – Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury
Předpokládaný rok realizace	2021 – 2022
Úkoly a termíny	• vypracování projektové dokumentace do května 2021 • stavební povolení do konce roku 2021 • ukončení realizace projektu do září 2022
Odpovědnost za plnění akčního plánu	starosta obce, zastupitelstvo obce

Projektový záměr č. 2	Rekonstrukce areálu koupaliště
Stručný popis	Rekonstrukce areálu koupaliště ve Velké Kraši. V rámci této aktivity bude provedena také studie proveditelnosti.
Vazba na rozvojovou strategii	Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání v obci – Opatření 2.3 Infrastruktura pro volnočasové aktivity
Předpokládaný rozpočet	cca 5 až 10 mil. Kč
Financování	Program obnovy venkova Olomouckého kraje 2020, Dotační titul č. 1 – Podpora budování a obnovy infrastruktury obce Podpora obnovy a rozvoje venkova – DT 117d8210C – Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury Operační program Životní prostředí, aktivita 1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu IROP, Specifický cíl 4.4: Posílení role kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a v sociálních inovacích
Předpokládaný rok realizace	2021 – 2022
Úkoly a termíny	• vypracování studie proveditelnosti do května 2021 • vypracování projektové dokumentace do září 2021 • ukončení realizace projektu do konce roku 2022
Odpovědnost za plnění akčního plánu	starosta obce, zastupitelstvo obce

Projektový záměr č. 3	Výstavba parkoviště u kulturního domu
Stručný popis	V rámci této aktivity proběhne výstavba parkoviště u kulturního domu. Budou zváženy možnosti v rámci opatření pro zadržování vody v krajině.
Vazba na rozvojovou strategii	Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury v obci – Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura
Předpokládaný rozpočet	cca 900 tisíc Kč
Financování	Podpora obnovy a rozvoje venkova – DT 117d8210C – Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury Operační program Životní prostředí, aktivita 1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu

Předpokládaný rok realizace	2021 – 2022
Úkoly a termíny	• vypracování projektové dokumentace do září 2021 • stavební povolení do konce roku 2021 • ukončení realizace projektu do září 2022
Odpovědnost za plnění akčního plánu	starosta obce, zastupitelstvo obce

Projektový záměr č. 4	Oprava mostů na území obce
Stručný popis	V rámci této aktivity dojde k opravě 2 mostů v lokalitě u koupaliště.
Vazba na rozvojovou strategii	Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury v obci – Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura
Předpokládaný rozpočet	cca 2 000 000 Kč
Financování	Podpora obnovy a rozvoje venkova – DT 117d8210C – Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury
Předpokládaný rok realizace	2021 – 2022
Úkoly a termíny	• vypracování projektové dokumentace do září 2021 • stavební povolení do konce roku 2021 • ukončení realizace projektu do konce roku 2022
Odpovědnost za plnění akčního plánu	starosta obce, zastupitelstvo obce

ZPRACOVÁNÍ ROZVOJOVÉ STRATEGIE OBCE

Popis tvorby týmu místních aktérů	• Rozvojová strategie obce vznikla v rámci souboru strategických rozvojových dokumentů Dobrovolného svazku obcí Žulovsko. • Do zpracování byl zapojen realizační tým dodavatele, starostové jednotlivých obcí a představitelé DSO. • V rámci obce byla strategie diskutována v rámci veřejného projednání a při řízeném rozhovoru s vedoucími představiteli obce. • Veřejnost byla zapojena prostřednictvím dotazníkového šetření a v rámci veřejného projednání.
Seznam členů pracovních skupin	• Ing. Mgr. Martin Kučera, MBA, MPA – vedoucí projektového týmu • Ing. Kamil Janeček – specialista na oblast veřejné infrastruktury • Mgr. Tomáš Jurčeka – specialista na oblast regionálního školství • RNDr. Otakar Prudil – specialista na oblast životního prostředí • Mgr. Karel Macek – specialista na oblast přeshraniční spolupráce a cestovního ruchu • Ing. Ivo Kropáč – specialista na oblast vzdělávání
Popis způsobu práce	Rozvojová strategie je zpracována kombinací expertní a komunitní metody. Komunitní postup je založen dotazníkovém šetřením a veřejných projednání. Součástí zpracování bylo vytvoření týmu z místních aktérů starostů obcí mikroregionu a projednání v rámci pracovních jednání zástupců mikroregionu. Při zpracování byly respektovány postupy doporučené Ministerstvem místního rozvoje pro zpracování Programu rozvoje obce., v použitelném rozsahu pak Metodika přípravy veřejných strategií (vydalo Ministerstvo financí), Pro zpracování byly využity předchozí a aktuální koncepční dokumenty obce, územní plán Zohledněny byly interní předpisy obce.
Termíny jednotlivých schůzek	13. 3. 2020 – úvodní projednání 23. 6. 2020 – jednání k tématu životní prostředí a infrastruktura 17. 6. 2020 – jednání k tématu bydlení, školství, přeshraniční spolupráce a cestovní ruch 17. 9. 2020 - veřejné projednání výstupů analytické části a návrhu strategické části

Fotodokumentace

